नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०८२

Disaster Preparedness and Response Plan, Nepalgunj (DPRP)2025

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
नेपालगञ्ज बाँकें
लुम्बिनी प्रदेश नेपाल
२०८२

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०८२

(तेस्रो अद्यावधिक)

Disaster Preparedness and Response Plan, Nepalgunj (DPRP) 2025

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका
कार्यपालिकाको कार्यालय
नेपालगञ्ज
लुम्बिनी प्रदेश नेपाल
२०८२

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा

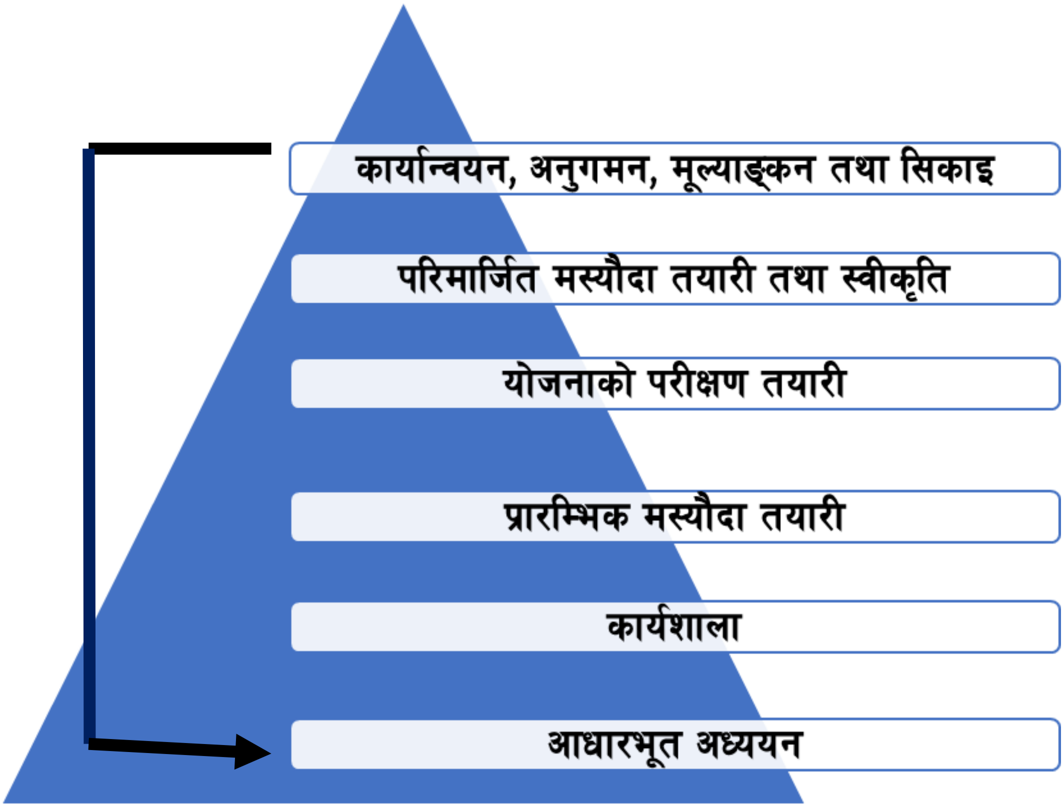

दस्तावेजः विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२(तेस्रो अद्यावधिक)नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

Disaster Preparedness and Response Plan, 2082, Nepalgunj

प्रकाशकः नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका, बाँके

प्रथम प्रकाशन : २०७८

पहिलो अद्यावधिक २०८०

दोस्रो अद्यावधिक : २०८१

तेस्रो अद्यावधिक : २०८२

सर्वाधिकारः ©प्रकाशकमा

सल्लाहकारः श्री प्रशान्त बिष्ट, प्रमुख

श्री कमरुद्दीन राई, उपप्रमुख

श्री रामहरि शर्मा , प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सम्पादनः श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ, विपद फोकल पर्सन

श्री रुपन ज्ञवाली, सुचना व्यवस्थापन अधिकृत

प्राविधिक सहयोगः शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना (SUPER II)

शुभकामना

विपद् व्यवस्थापनमा संघ प्रदेश र स्थानीय समुदाय संघ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा धेरै ऐन, नीति, नियम तथा निर्देशिकाहरु विपद व्यवस्थापन सम्बन्धमा बनेका छन । सबै कानून, नीति, नियमहरुलाई आत्मसाथ गर्दै नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गरी कार्यान्वयनमा आउदा खुसी लागेको छ ।

यस पटकको योजनाले नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाले यस वर्ष ५ हजार परिवार विपद्बाट प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष ढंगले प्रभावित हुनसक्ने आँकलन गरेको छ । त्यही अनुसार विभिन्न विषयगत क्षेत्रले योजना तयार गरेको छ ।

विगतलाई फर्केर हेर्ने हो बाढी तथा डुवानले धेरै क्षति गर्ने गरेको छ । नेपालगञ्जमा आगलागीका घटनाहरु पनि बढी हुने गरेका छन् । त्यति मात्र होइन वि.सं.२०७९ मा मात्रै वेमौसमी बर्षाका कारणबाट पनि कृषि बाली अत्यधिक प्रभावित भयो । यस बर्ष पनि साविकको भन्दा बढी वर्षा हुने मौसम सम्बन्धी पूर्वानूमानलाई ध्यानमा राखी समुदायमा खोज तथा उद्धार एवम् राहतका गतिविधिहरु एकद्धार प्रणालीबाट सञ्चालन गर्नका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्न आवश्यक ठानी विशेष तयारीका साथ योजना अगाडि सारिएको छ । यस योजनाले विपद् पूर्वतयारी तथा उद्धार र राहतलाई व्यवस्थित बनाउन ठूलो टेवा पुऱ्याउने ठानेको छु । साथै जनताको नजिकको सरकारका रुपमा रहेका स्थानीय तहहरुले पनि आफ्नो क्षमता अभिबृद्धि गरी संविधानको मर्म अनुरुप विपद् व्यवस्थापनलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखेको छ । नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाले देशभरमै पहिले पटक विपद्मा वित्तिय जोखिम हस्तान्तरण गर्न आवासिय घरहरुको विमा कार्यक्रम लागू गरेको छ ।

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा २०७० (प्रथम संशोधन २०७५) को मार्गदर्शनमा आधारित भएर ***"नेपालगञ्जको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२"*** को रूपमा अद्यावधिक गर्ने प्रयास स्वागत एवम् अनुकरणीय छ र यसले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

यस उपमहानगरपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्न सहयोग गर्ने यस उपमहानगरपालिका स्तरीय स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति र तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना (SUPER) को साझेदार संस्थाहरु UNDP, UNICEF, UNWOMEN, HI, CDM Nepal तथा सम्बद्ध बिज्ञ तथा सबै पक्षहरुलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । प्रस्तुत योजनाले समेटेका कृयाकलापहरुलाई समयमै कार्यान्वयन गरि विपत्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

(प्रशान्त विष्ट)

प्रमुख

शुभकामना

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिले नगरस्तरिय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना–२०८२ अद्यावधिक भएकोमा खुशी लागेको छ । विपद् व्यवस्थापन कुनै एक सरकारको दायित्व भित्र नभई सवैको उत्तीकै दायित्वमा रहने मैले महसुस गरेको छु ।

विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने, विपद् व्यवस्थापनमा संघ प्रदेश र स्थानीय समुदाय संघ संस्था तथा निजी क्षेत्र सँगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा धेरै ऐन, नीति, नियम तथा निर्देशिकाहरु आपतकालिन विपत् न्यूनिकरण गर्न बनेका छन् । माथीका सबै कानून, नीति, नियमहरुलाई आत्म साथ गर्दे उपमहानगरपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निमार्ण गरि कार्यान्वयनमा ल्याउन लाग्दा खुशि लागेको छ । विपद् जोखिम दिनानुदिन बढीरहेको छ पछिलला घटनाक्रहरुले देखाएको छ । विपद् प्रतिकार्य एवम् जोखिम न्यूनीकरण गर्ने एक प्रमुख उपाय पूर्वसूचना, पूर्वतयारी र समन्वय हो भन्ने कुरा विगतका अनुभवहरुबाट सिकाई भएको छ ।

यस योजनाको मुख्य उदेश्य विपद्को समयमा विपद् पीडितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेही मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु रहेको छ । साथै सवै विषयगत क्षेत्रले उत्तिकै प्रभावकारी रुपमा विपद् व्यवस्थापनमा कार्य गर्नु रहेको छ । साथै यस पटकको योजनामा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई प्राथमिकतामा राखेर योजना निमार्ण भएकोले योजना थप प्रभावकारी भएको महसूस गरेको छु ।

यस योजना निमार्ण पछि समग्र हाम्रो उपमहानगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन प्रभाकारी हुने छ । सवैको सहभागिता र सकृयतामा विपद् व्यवस्थापन कार्य हुने विश्वास गरेको छु ।
अन्त्यमा यो योजना निमार्णमा सहयोग पुऱ्याउने सवै प्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै उपमहानगरपालिकाले तयार पारेको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन हुने विश्वास समेत व्यक्त गर्दछु ।

(कमरुद्दिन राई)
उपप्रमुख

शुभकामना

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको साझा अधिकार तथा स्थानीय तहको अधिकार सूचीमा समेत समावेश गरी विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई संवैधानिक रुपमै सुनिश्चित गरेको छ ।

विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्सांकन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण गर्ने कार्यमा विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा क्रियाशिल संघ प्रदेश र स्थानीय तह, समुदाय, विभिन्न संघ संस्था तथा निजी क्षेत्र सँगको सहयोग समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा विपद् व्यवस्थापनसंग सम्वन्धित ऐन, नीति, नियम तथा निर्देशिकाहरुले विपत् जोखीम न्यूनिकरण कार्यमा सहयोग पुऱ्याएको छ । यसै वीच नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाले पनि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२ तयार पारेर कार्यान्वयनमा ल्याउन लागेको अवस्था छ ।

प्रकृति र प्राकृतिक विपद्सँग लडनु भन्दा पनि सावधानी अपनाउनु बुद्धिमानी हुने विषयलाई मध्यनजर गर्दै पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अभ्यास राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा २०७० (प्रथम संशोधन २०७५) को मार्गदर्शनमा आधारित भएर " विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२" तयार गरिएको छ । यसले विपद्को सवै चरणमा प्रभावकारी भुमिका खेल्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

विशेषगरि यस योजनामा विषयगत समितिहरुलाई बढी जिम्मेवार बनाइएको छ । विपद् व्यवस्थापन कार्य पालिकाको हरेक गतिविधिबाट हुने प्रभावलाई ख्याल गर्दै मूलप्रवाहीकरणमा ध्यान दिन जरुरी छ । जलवायू परिवनर्तनको प्रभावका कारण विपद्ले पार्ने प्रभावहरु पनि समय अनुसार फरक पर्न थालेको छ । यस योजनामा तातो हावा (Heat wave) ले पार्ने प्रभाव र बच्ने उपायलाई समेत समावेश गरिएको छ। ८ बटा विषयगत क्षेत्र कायम गरि सवैका आफ्ना आफ्ना पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना समेत यसमा समावेश गरिएको छ ।

यस प्रतिकार्य योजना निमार्णमा सहयोग गर्ने सवै जनप्रतिनिधिहरु, उपमहानगरपालिका कर्मचारीहरु, सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरु तथा योजना निमार्णमा सहयोग पुऱ्याउने सूपर परियोजना प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा यो प्रतिकार्य योजनामा समेटिएका कृयाकलापहरु समयमै कार्यान्वयन भई विपत्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

(रामहरि शर्मा)
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

कार्यकारी सारांश

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपत्‌बाट उच्च प्रभावित उपमहानगर हो । यस उपमहानगर क्षेत्रमा हरेक वर्ष बिशेष गरी बाढी, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी, लू:, महामारी जस्ता प्रकोपका कारण उत्पन्न विपत्‌बाट बढी प्रभावित भइरहेको पाईन्छ । त्यसैगरी सुख्खा खडेरी, फौजी किराको प्रकोप, डुबान, सडक दुर्घटनाबाट पनि जनधनको क्षति भइरहेको पाईन्छ । पश्चिम राप्ती नदीमा आउने बाढी र गर्मी याममा हुने आगलागीका घटना एवम्‌ हिउँदमा हप्तौं चल्ने शितलहरका कारणले जिल्लाका अधिकांश परिवार तथा समुदाय विपद्‌ जोखिममा रहेका छन्‌ । तुलनात्मक रुपमा हरेक वर्ष दोहोरिने र एकैपटक धेरै जनसंख्यालाई प्रभाव पार्ने भएकाले उपमहानगर क्षेत्रमा बाढी तथा डुवान, शितलहर, आगलागी मुख्य प्रकोपको रुपमा रहेको छ । यसर्थ विपद्‌ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बाढी विपत्‌को प्रतिकार्यका लागि बढी केन्द्रित रहेको पाईन्छ । बाँके जिल्लाका साथै उपमहानगरमा पनि यसको नकारात्मक प्रभावबाट धेरै मानवीय क्षती भएको थियो ।

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट जारी भएको विपद्‌ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६), राष्ट्रिय विपद्‌ प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन, २०७५) साथै नेपाल सरकारले मिति २०७४ कात्तिक ०५ गते तत्कालिन दैवीप्रकोप उद्दार ऐनलाई विस्थापित गर्दै जारी गरेको विपद्‌ जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७६) स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ जस्ता दस्ताबेजहरुका मार्गदर्शन तथा स्थानीय तहबाट सङ्कलित सूचना र जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट प्राप्त सूचनाको आधारमा नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको **“विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२**” तयार गरिएको छ ।

विगतका वर्षहरुमा भएका विपत्‌का घटनाहरुको असर र प्रभावको आधारमा नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको विद्यमान वा अनुमानित प्रकोपका कारण सृजित बिभिन्न बिपद्‌बाट प्रभावित हुने अनुमान सहित क्षेत्रगत अवधारणा अनुरुप ८ वटा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना र प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारीको कार्य सहितको योजना समावेश गरिएको छ । यसका अलावा बिषयगत क्षमता (Capacity) र खाडल (Gap) पहिचान गरिनुका साथै गाउँ/नगरपालिकाहरुको साझा पूर्वतयारी कार्यहरु, स्वास्थ्य आपतकालिन सेवा र जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालयको प्रतिकार्य योजना समेत समावेश गरिएको छ । यसरी नै सबै बिषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी योजनामा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) र वालवालिकाको संरक्षणलाई मुलप्रवाहीकरण गरिएको छ ।, साथै निजि क्षेत्रसंगको सहकार्य तथा समन्वयलाई पनि समावेश गरिएको छ । विपद्‌ जोखिम न्यूनीकरणका लागि प्रमुख क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्न र व्यवसायिक निरन्तरता योजनालाई सन्दर्भ सामग्रीको रुपमा विपद्‌ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अङ्गको रुपमा समावेश गरिएको छ । साथै आगलागी तथा भुकम्पको प्रतिकार्य ढाँचालाई छुट्टै अनुसूचीमा समावेश गरिएको छ । यस वर्ष ५ हजार परिवार प्रभावित हुनसक्ने आकलनका साथ योजना तयार पारिएको छ ।

शब्द-संक्षेप

स्थाविव्यस	: स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
प्रप्रअ	: प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
प्रजिअ	: प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सप्रजिअ	: सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्रउ	: प्रहरी उपरिक्षक
सप्रउ	: सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक
विफोप	: विपद् फोकल पर्सन
जिसस	: जिल्ला समन्वय समिति
नेरेसो	: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
गैसस	: गैर सरकारी संस्था
जिआकासके	: जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र
NEOC	: National Emergency Operation Center
PEOC	: Province Emergency Operation Center
LDMC	: District Disaster Management Committee
LEOC	: District Emergency Operation Center
LEOC	: Local Emergency Operation Center
OSM	: Open Street Map
IRA	: Initial Rapid Assessment
MIRA	: Multi-Cluster Initial Rapid Assessment
CSDA	: Cluster Specific Details Assessment
PDNA	: Post Disaster Need Assessment
DRR&M Act	: Disaster Risk Reduction and management Act.
DPRP	: Disaster Preparedness and Response Plan
DHM	: Department of Hydrology and Metrology
WFP	: World Food Programme
NRCS	: Nepal Red Cross Society
NFRI	: Non Food Relief Item
RRT	: Rapid Response Team
QRT	: Quick Response Team
IMO	: Information Management Officer
DMA	: Data Management Assistant
SAR	: Search and Rescue
DLSA	: District Lead Support Agency
UNICEF	: United Nations International Childrens Emergency Fund
DRR Portal	: Disaster Risk Reduction Portal
SOP	: Standard Operating Procedure
SDF	: Social Development Forum, BEE-Group : Bheri Environmental Excellence Group

बिषय सूची :

खण्ड – १ परिचय

१.१ उपमहानगरपालिकाको पृष्ठभूमि

नेपालगञ्ज नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका लुम्बिनी प्रदेशको १२ जिल्लाहरु मध्ये सवैभन्दा महत्वपूर्ण जिल्ला बाँके जिल्लाको पश्चिम क्षेत्रकै हवको रुपमा रहेको उपमहानगरपालिका हो । यो शहर वि.सं. २०१७ सालमा नेपालगञ्ज नगर पञ्चायतका नामबाट स्थापना भई २०१९ सालमा नगरपालिकाको रुपमा स्थापित भएको हो । नेपाल सरकार मन्त्रीपरिषद्को मिति २०७१ मंसीर १६ गतेको निर्णयबाट साविकका १० वटा गा.वि.स. गाभेर २७ वटा वडा कायम गरि नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका घोषणा गरिएको र मिति २०७२/६/१ को निर्णयबाट पुरैनी गा.वि.स. गाभेर २८ वडा कायम गरिएको थियो । मिति २०७३/११/२७ गतेको निर्णयानुसार साविकका २८ वडा परिमार्जन भई २३ वटा वडा कायम गरिएको छ।

२३ वडाको कूल क्षेत्रफल क्षेत्रफल ८५.९४ वर्ग कि.मि. रहेको छ । यस नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका क्षेत्रसंग सिमाना जोडिएका पालिकाहरु पूर्वमा-डुडुवा गाउँपालिका, पश्चिममा-जानकी गाउँपालिका, उत्तरमा-जानकी गाउँपालिका र कोहलपुर नगरपालिका र दक्षिणमा डुडुवा गाउँपालिका र मित्रराष्ट्र भारतको सीमाना पर्दछ । भारतसंग यस उपमहानगरपालिकाको वडा नं १५ र १६ को सीमा जोडिएको छ । २०७८ को जनगणना अनुसार यस उपमहानगरपालिकाको कूल जनसंख्या १,६६,२५८ मध्ये पुरुष ८३,३११ र महिला ८२,९४७ रहेका छन् । राजधानी काठमाण्डौंबाट करिव ६०० किलोमिटर पश्चिमको दुरीमा रहको नेपालगञ्ज को भुभाग ८१. १७.२४ पुर्वदेखि ८२.४८.०० पुर्वी देशान्तर र २७.३०.३६ उत्तरदेखि २८.१२.०० उत्तरी आक्षांश बिच रहेको छ ।

यो उपमहानगरपालिका नेपालको तराई क्षेत्रमा पर्ने भएकोले यहाँको हावा पानी उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको मनसुनी हावापानी पाईन्छ । यस नगरपालिकाको औसत तापक्रम २३.९८ डि.से. रहेको छ । गर्मी महिनामा औसत अधिकतम तापक्रम ४६ डि.से. र जाडो महिनामा औसत न्युनतम तापक्रम ६.९६ डि.से.सम्म पुग्न जान्छ । यस उपमहानगरपालिकामा बैशाख र जेठ महिनामा अत्यधिक गर्मी र पुस र माघ महिनामा सबैभन्दा जाडो हुने गर्दछ । यहाँको आद्रता सरदर ७१.१६ % रहेको छ । यहाँ बार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. बर्षा हुने गर्दछ ।

१.२ बिपद्को पृष्ठभुमि र समयरेखा

भौगोलिक विविधताको आधारमा कारण समय, परिस्थितिले गर्दा यस नगरपालिकामा २०४५ साल देखि बाढी, डुवान, कटान, आगलागी, शितलहर, हावाहुरी तथा जंगली जनावरको आक्रमण जस्ता प्रकोपहरु दोहोरीरहने गरेका छन् भने डेंगु रोग प्रमुख प्रकोप को रुपमा थपिएको छ । विगतमा विश्वमा महामारीको रुपमा फौलिएको कोरोना भाइरस कोभिड नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका पनि अति प्रभावित भएको थियो त्यस पश्चात यसका अतिरिक्त सडक दुर्घटना, शीतलहर, लू-लाग्नु सहायक प्रकोप हुन् । भूकम्पको जोखिमलाई भने कहिल्यै पनि नकार्न मिल्दैन । उत्तर चुरे पहाडबाट दक्षिणतिर बग्ने नदीहरू र खहरे खोलाहरूमा बाढीजन्य प्रकोपबाट यस उपमहानगरपालिकामा डुबान र कटानले धैरै धनजनको क्षति हुने गरेको छ । समय अनुसारको अन्नबाली तथा बेमौसमी तरकारी खेतीका साथै बगर खेतीमा समेत ठुलो नोक्सान पुऱ्याइ रहेको छ ।

बि.स. २०७८ सालमा आएको बेमौसमी वर्षाले उपमहानगरपालिका भित्र ५९२२ घरधुरी प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुनुका साथै ८९५४१.२०८ कट्ठा जमिनमा लगाईएको धान वाली क्षति भएको थियो । हरेक बर्ष विभिन्न प्रकोपवाट क्षति व्यहोर्दै आएतापनि ठुलै क्षति भने भएको छैन ।

१.३ नेपालगञ्ज उप-महानगरपालिकाको वडा बिभाजन नक्सा

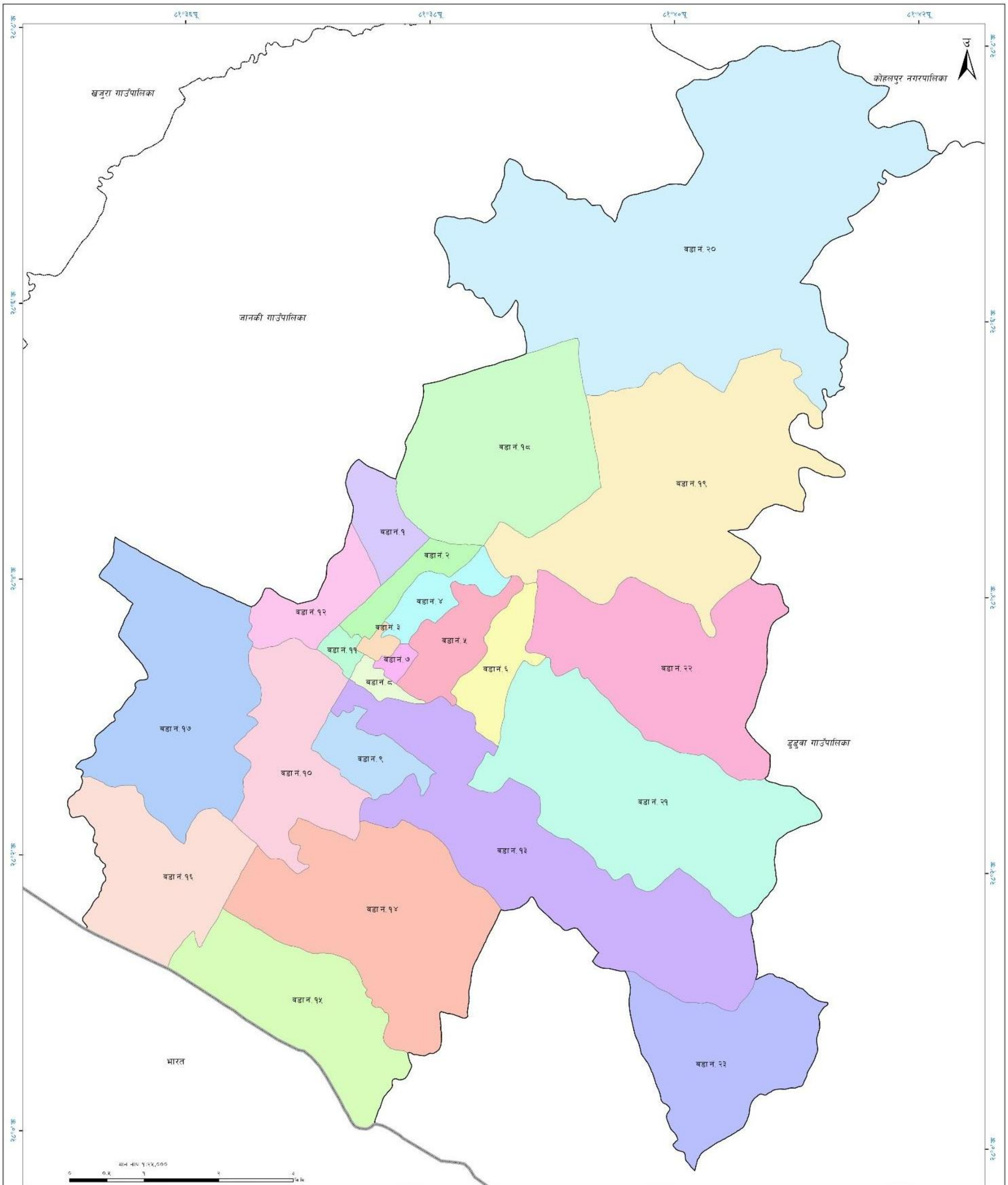

चित्र नं १:

१.४ नेपालगञ्ज उपमहानगगरपालिकाको वडागत विवरण

बडा नं.	वडाको ठेगाना	जम्मा जनसख्या	क्षेत्रफल	वडा नं.	वडाको ठेगाना	जम्मा जनसख्या	क्षेत्रफल
१	धम्बोझी	८९९०	१.५४३	१३	उदयपुर	६९९९	७.७१
२	घरबारी टोल	६२४४	०.७२८	१४	भवनियापुर	६३५२	६.२९९
३	एकलैनी	३३१३	०.०९६	१५	पिप्रहवा	६४८९	४.२७८
४	सल्यानी बाग	१२७३८	१.०८४	१६	जैसपुर	७६७२	२.८३
५	बच्चुपुर्वा	५८७२	०.५६७	१७	परसपुर	६२७४	६.२६३
६	फुल्टेक्रा	६३६६	१.५७५	१८	कारकान्दौ	१२०४७	१५.८९७
७	गगनगंज	३४१५	०.१८७	१९	बासुदेवपुर	८५३७	८.७३७
८	त्रिभुवन चोक	४६१७	०.२६२	२०	मनिकापुर	१४७६७	१५.८९७
९	बाँकेगाँउ	५५३४	१.०३७	२१	पुरैना	८२१७	१.५७५
१०	आदर्शनगर	९४५५	३.१७९	२२	पुरैनी	५९३४	५.५४५
११	भवानी बाग	५५२२	०.२३	२३	हिरमिनिया	१८४६	४.१७८
१२	कोरियनपुर	७२४४	१.३३९				

खण्ड – २	योजनाको उद्देश्य तथा आवश्यकता

२.१ योजनाको उद्देश्य :

यो योजनाको प्रमुख उद्देश्य नेपालगञ्ज उप-नगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई जनधनको क्षति कम गर्नु रहेको छ । यसका देहाय बमोजिमका उद्देश्यहरू रहेका छन्।

(क) विपद् प्रतिकार्यकालागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरू पहिचान र अद्यावधिक गर्नु ।

(ख) विपद् प्रतिकार्यकालागि उपलब्ध स्रोत, साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा र सम्भावित विपत्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आँकलन गर्नु ।

(ग) विपद् प्रतिकार्यकालागि विषयगत क्षेत्रहरूको जिम्मेवारी तथा भूमिका निर्धारण गरी प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्नु ।

(घ) विपद् प्रतिकार्यकालागि सामान्य, पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु ।

(ङ) विपद् पूर्वतयारी,जोखीमको विश्लेषण तथा योजनाका आधारमा प्रतिकार्यका गतिविधी गर्न सहायता मिल्नु ।

च) विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गगता तथा सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) मुलप्रवाहीकरण गरी सीमान्तकृत र बढि जोखिममा रहेका समूहको आवश्यकता प्रभावकारीरुपमा सम्बोधन गर्नु ।

२.२ विपद् व्यवस्थापनका लागि अवलम्वन गरिने रणनीति, मान्यता

(क) एकद्वार नीति

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन शाखामार्फत एकद्वार नीति अनुरुप समग्र समन्वय र व्यवस्थापनको काम हुनेछ । प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता अनुसार समन्वय तथा विपद्का वेला अन्य विषयगत शाखालाई थप जिम्मेवारी दिन सकिनेछ ।

(ख) विषयगत समन्वय

विभिन्न कारणबाट हुन सक्ने विपद् व्यवस्थापनका लागि सरकारी, गैरसरकारी तथा निजी क्षेत्रको सहभागितामा विभिन्न ८ (आठ) वटा विषयगत क्षेत्र तोकिने छ । ती विषयगत क्षेत्रहरूसँगको समन्वयमा विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

ग) मानवीय प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन

समावेशी, प्रभावकारी, कुशल र सशक्तिकरणकारी प्रतिकार्यहरू सुनिश्चित गर्नका लागि प्रतिकार्य योजनामा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) का सिद्धान्तहरूलाई एकीकृत गर्न आवश्यक हुन्छ ।

यसका लागि योजना निर्माण, कार्यान्वयन र अनुगमनका सबै चरणमा महिला, पुरुष, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, वृद्ध, बालबालिका, दलित, जनजाति, आदिवासी, लैङ्गिक तथा लैङ्गिक तथा अल्पसंख्यक समुदाय पहिचानका आधारमा विभेद भोल्ने समूहहरूका आवश्यकता र दृष्टिकोणलाई समावेश गर्नुपर्छ ।

कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कनका क्रममा लिङ्ग, उमेर, अपाङ्गता र विविधता अनुसारको खण्डीकृत तथ्याङ्क (SADDD) सङ्कलन र विश्लेषण गर्नु GEDSI दृष्टिकोणको आधारभूत पूर्वसर्त हो । यसले विभिन्न समूहहरूका आवश्यकता र जोखिम बुझ्न र सो अनुसार समावेशी प्रतिकार्य तयार गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।

साथै, GEDSI दृष्टिकोणलाई संस्थागत बनाउन र मानवीय कार्यकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न मानवीय कार्यमा लैङ्गिक समानता (Gender in Humanitarian Action – GiHA) कार्य समूह सक्रिय रूपमा परिचालित गरिनेछ । GiHA ले विभिन्न विषयगत क्षेत्रबीच समन्वय, ज्ञान आदानप्रदान र समावेशी प्रतिकार्य प्रवर्द्धनमा मुख्य भूमिका खेल्नेछ ।

२.३ आपतकालिन विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संवैधानिक कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू

क) नेपालको संविधान

ख) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

ग) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४

घ) विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७४

ङ) राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्यढाँचा, २०७०

ड) दिगो विकास लक्ष्यहरू (२०१५-२०३०)

च) विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना :२०१७-२०३०

छ) विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनितिक कार्य योजना २०८१ र २०८२

ज) लुम्बिनी प्रदेश सरकारको विपद जोखिम न्यूनीकरण रणनीतिक कार्ययोजना, २०२३-२०३०

झ) लुम्बिनी प्रदेश सरकारको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२

खण्ड – ३	बिपद्को जोखिम, संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

३.१ नेपालगञ्ज उपनगरपालिकाको प्रकोप जोखिम विश्लेषण:

उपमहानगरपालिकाको उत्तर तर्फको भूभाग चुरे पर्वत श्रृंखलामा पर्ने भएका कारण दक्षिण तर्फको समथर भूमिभन्दा फरक अर्थात भिरालो किसिमको छ । भिरालो भएको एकातिर वर्षातमा खहरे खोलाले यस क्षेत्रको माटो बगाएर लैजान्छ भने अर्कोतिर चुरे पहाडबाट बगाई ल्याएको वालुवा, गेग्यानहरू समथर क्षेत्रको भूमिमा नदीनालामा ल्याई थुपार्ने गर्छ । जसले गर्दा उब्जाउ भूमिहरू दिन प्रतिदिन मरुभूमिमा परिणत हुँदै गएका छन् । यसका अतिरिक्त उत्तर चुरे पहाडबाट दक्षिणतिर बग्ने नदीहरू र वर्षे खोलाहरूमा बाढीजन्य प्रकोपबाट उपमहानगरपालिमा हुने डुबान र कटानले धेरै धनजनको क्षति हुने गरेकोछ।

उपमहानगरपालिकामा तीव्र बसाइँ सराइँ, जनसंख्या वृद्धि र सवारी साधनको चापले गर्दा सडक दुर्घटना दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको छ । जसका कारण मानिस दुर्घटनामा परि अपाङ्ग हुनुका साथै मृत्यु समेत हुने गरेको छ । यस उपमहानगरमा मौसम अनुसार पनि प्रकोप देखिन्छन् । चिसो मौसममा शीतलहर हुने र यसबाट ठूलो क्षति नभएपनि मानवीय पीडा, कृषि उपजमा कमि र पशु चौपाया मर्ने गरेका छन् भने अत्यधिक गर्मीका कारण लु लाग्नु, सरुवा रोगहरू फैलिनु र आँधीबेहरीबाट घरगोठमा क्षति पुगी समुदायको बासस्थानमा असर पर्ने गरेको यथार्थ छ । यसैगरि बिश्व भरि माहामारीको रुपमा फैलिएको यो कोभीड १९ समस्या विगतमा रहेको र हालका दिनमा , डेंगु रोगको प्रभाव पनि निकै रहेको थियो । साथै स्रोत साधनको कमी भएको, जनचेतना र अनुकूलन क्षमताको अभाव पनि रहेको छ ।

कुनै पनि बिपदबाट मुख्यरुपले जोखिम समूहका घरपरिवारहरु जस्तैः एकल महिला अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती तथा शिशुलाई स्तनपान गराउने महिला, बालबालिका र जोखिममा रहेका अन्य समूहहरु बढि प्रभावित हुन्छन् । जोखिममा रहेका अन्य समूहहरुमा १) आर्थिकरुपमा विपन्न जस्तैः अनौपचारिक क्षेत्रका कामदारहरु, घरेलु कामदारहरु, सुकुम्वासी, घरबारबिहिन, महिला वा बालबालिका घरमूली भएका परिवारहरु, आप्रवासीहरु,फर्केका र विपन्न किसानहरु, २) अल्पसंख्यक समूहमा जस्तैः विपन्न जातीय घरपरिवार, धार्मिक अल्पसंख्यक जाति अथवा यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदाय,३) उमेर सम्बन्धी जोखिम समूह जस्तैः बालबालिका तथा बृद्धबृद्धा घरमुली भएका परिवारहरु, ४)बिशेष तथा शारिरीक रुपमा विपन्न समूहरुहरु जस्तैः अपांङ्गता भएका व्यक्तिहरु र एचआईभी/एड्स भएका व्यक्तिहरु, ५) पेशागत जोखिम समूहमा यौनकर्मीहरु, गिट्टि कुटने र बाल श्रमिक पर्दछन ।

३.२. उपहानगरपालिकामा हुन सक्ने सम्भावित प्रकोपका प्रकारहरू:

क्र.स.	सम्भावित प्रकोप	बिद्यमान अवस्था	समय
१	भूकम्प	भुकम्पीय जोखिमका हिसाबले नेपाल ११औं स्थानमा रहेको र उपमहानगरपालिकामा सबै भवनहरु भूकम्प प्रतिरोधात्मक नभएको, अहिले उपमहानगरले भवन आचार संहिता लागु गरेको	जुनसुकै समयमा

क्र.स.	सम्भावित प्रकोप	बिद्यमान अवस्था	समय
२	आगलागी	उपमहानगरपालिकामा धेरै जसो भूभागमा घना बस्ती रहेका, सुकुम्बासी, विपन्न, मुस्लिम, दलित तथा जनजाती समुदायमा कच्ची घर हुनु, सचेतना अभाव, अग्नी नियन्त्रण यन्त्रको प्रयाप्तता नहुनु, हावाहुरी चलिरहँदा असुरक्षित रुपले खाना पकाउनु र चुल्होमा आगो राख्ने चलन रहनु, आगो सल्काउँदा मट्टितेलको प्रयोग गर्नु र आगो बाल्ने वस्तुहरू बच्चाले खेलाउँदा आगलागीका घटना बढी हुने गरेको	चैत्र -जेष्ठ
३	बाढी	उपमहानगर क्षेत्रमा उत्तरी भागमा डुडुवा खोलाबाट,राप्ती नदिका कारण केही क्षेत्र तथा शहरी क्षेत्रमा क्षेत्र भएर बग्ने खहरे खोलाहरुले यस उपमहानगरपालिकाको को भू-भागहरू वर्षेनी डुबान र कटान बाट क्षति पुऱ्याइरहेका छन्	जेष्ठ - असोज
४	महामारी	बाढी पश्चात प्रकोपका रुपमा झाडापखाला लगायत पानीजन्य रोग बढ्ने गरेको, स्रोत साधन, जनचेतना र अनुकूलन क्षमताको अभाव ।	विपद् पछि, अन्य समयमा
५	बर्ड फ्लु	भारतीय खुल्ला सिमाना, अव्यवस्थित कुखुरा पालन ।	जुनसुकै समयमा
६	शितलहर	चिसोको मात्रा बढ्दै गएको विपन्न बस्ती बढी प्रभावित	पुष - माघ
७	मौसमी सुख्खा	नहरको सिचाइँ नपुगेका र उपमहानगरको उत्तरी भेगमा पानी नपरेमा सुख्खा खडेरी पर्ने गरेको	असार - भदा
८	किट आतंक	जलवायु परिवर्तन, बढी विषादी प्रयोगका कारण लाभकारी चरा, किरा लोप ।	खेती मौसम
९	चट्याङ, असिना	बढी जसो वर्षायाम र पानी परेका समयमा	जुनसुकै समयमा
१०	कोभिड-१९ तथा डेंगु	बिगतमा कोभिड-१९ महामारीका कारण यो नगरपालिका निकै प्रभावित रहेको र भारतीय खुला सिमानाका कारण पनि थप समस्या भएको, स्रोत साधनको कमी भएको जनचेतना र अनुकूलन क्षमताको अभाव । साथै हालका दिनमा डेंगु रोगको प्रकोपले शहरी क्षेत्र आक्रान्त बनेको ।	जुनसुकै समयमा
११	अत्यधिक गर्मी लु	जलवायु परिवर्ततको कारण विश्वकै तापमान बढेको कारण नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको पनि तापक्रम बढदै गएको छ । यस वर्ष मापन गरिएको तापक्रम ४५ डिग्री सेल्सियस सम्म मापन	जेष्ठ देखि भाद्र

क्र.स.	सम्भावित प्रकोप	बिद्यमान अवस्था	समय
		गरिएको छ ।	

स्रोत: नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य, २०७८ तथा बाँके जिल्लाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य, २०८१ तथा उपमहानगरपालिकामा भएको छलफलका २०८२ का आधारमा तयार गरिएको

३.३ नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको प्रकोप पहिचान तथा जोखिम स्तरीकरण

प्रकोप	भूकम्प	बाढी डुवान	आगलागी	महामारी	सवारी दुर्घटना	चट्याङ	लु	शितलहर	हावाहुरी
भूकम्प		भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प	भुकम्प
बाढी डुवान			आगलागी	महामारी	वाढी डुवान	वाढी डुवान	वाढी डुवान	बाढी	बाढी
ऋागलाग				महामारी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
महामारी					महामारी	महामारी	महामारी	महामारी	महामारी
सवारी दुर्घटना						सवारी दुर्घटना	सवारी दुर्घटना	सवारी दुर्घटना	सवारी दुर्घटना
चट्याङ							लु	शितलहर	चट्याङ
लु								शितलहर	लु
शितलहर									शितलहर
हावाहुरी									
अंकभार	8	5	6	7	4	1	2	3	
स्तर	1	4	3	2	5	8	7	6	

श्रोत : LDMC Plan नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

सर्भेक्षणमा डुबान, महामारी, बाढी, तुषारो, असिना, हावाहुरी, आगलागी, शितलहर जस्ता प्रकोपहरुबाट यस उपमहानगरपालिका पटक पटक आर्थिक, भौतिक तथा मानवीय क्षति व्यहोर्नुपरेको तथ्याङ्क छ । तर भूकम्पले ठूलो क्षति हालसम्म नगरेतापनी भुकम्पीय जोखिम बढी भएकोले जोखिम न्यूनिकरणका साथै पूर्व तयारीमा तम्तयार बस्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । वडा नं १,२,३,४,५,६,७,८,११ मा गरिएको भवन संकटासन्नता सर्भेक्षणमा न्यून घरहरुमात्रै सुरक्षित अवस्थामा रहेको र बाँकी घरहरु जोखिम अवस्थामा रहेको तथ्याङ्क छ।

३.४ संकटासन्नताको विश्लेषण

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको घना वस्ती रहेका १,२,३,४,५,६,७,८,१०,११,वडा भूकम्प र आगलागीको जोखिम दृष्टिकोणले सम्पूर्ण घरहरु संकटासन्न अवस्थामा रहेको पाइएको छ । साथै ९ प्रतिशत घरहरु दमकलको पहुँचबाट टाढाभएको पाइएको छ । नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका भित्र ९१३६ जना सामाजिक सुरक्षा कोषमा समावेश भएका छन् । डुरह्म यूनिर्भसिटीका अनुसार पश्चिम नेपाललाई केन्द्र विन्दु बनाएर ८.६ रेक्टरस्केलको भूकम्प गएको खण्डमा नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाका करिव २९५४ घरहरुमा क्षती पूग्ने अध्ययन गरिएको छ ।

चित्र नं २

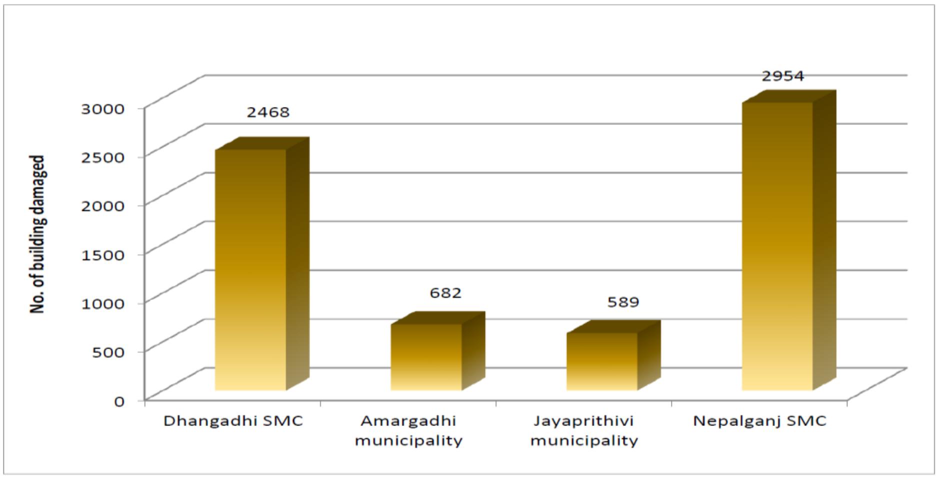

Source: Durahm University UK ,Robention et al., 2018

पश्चिम नेपालमा ४८५ वर्ष भन्दा बढी समय सम्म ठूला प्रकृतिका भूकम्पहरु नगएको अध्ययनले देखाएको छ, यस्तो अबस्थामा बाँके जिल्ला तथा नेपालगञ्ज क्षेत्र नराम्ररी प्रभावित हुने अध्ययनले देखाएको छ ।

३.५ बिगतका प्रकोपहरुको विश्लेषण

यस नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको बिगतका वर्षहरुको विश्लेषण गर्दा आगलागीका घटनाहरु सबै भन्दा बढी पाईएको छ, जसको पुनराबृति पनि उच्च पाईएको छ । मुलतः भारी वर्षा हुँदा शहरी क्षेत्रमा डुबानको समस्या पनि उच्च मात्रामा रहेको छ ।

३.६ आगलागी जोखिम क्षेत्र नक्सांकन नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

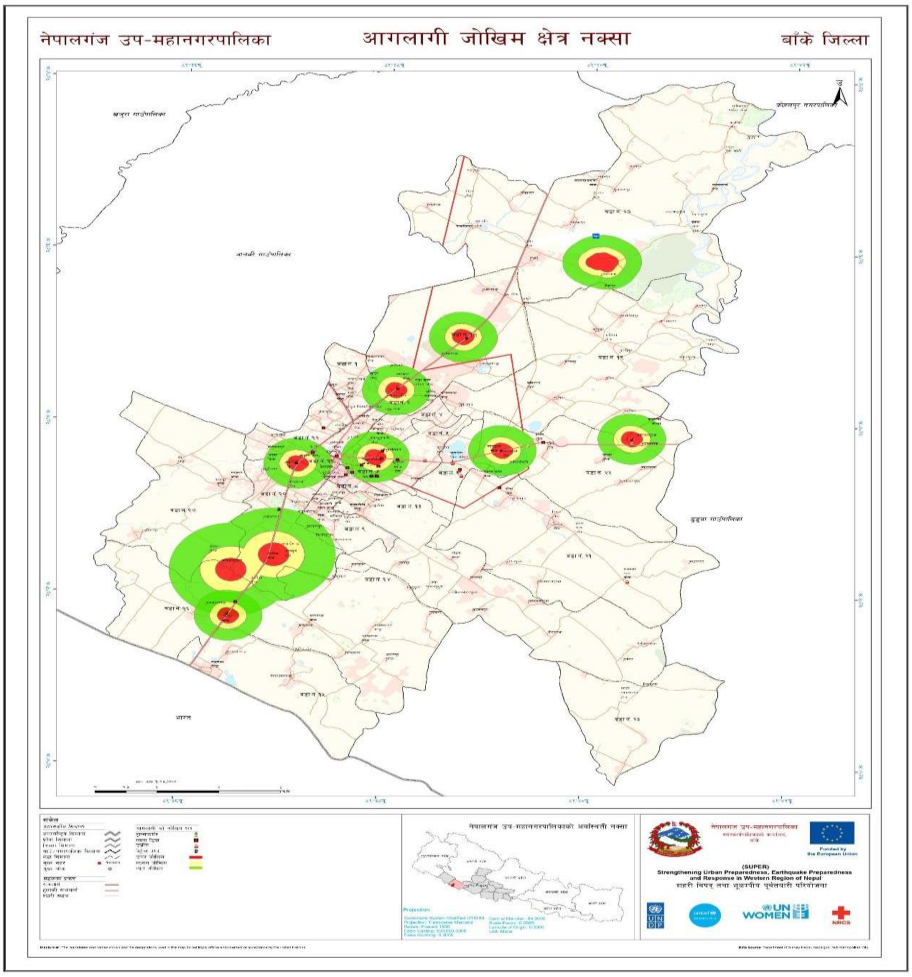

३.७ बाढी तथा डुबान २०७९ को अवस्था नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

सि.न.	विवरण	अनुमानित घरघुरी				प्रभावित वडाहरु	कुल जनसंख्या
		पूर्ण क्षति	आंशिक क्षति	बिस्थापीत	प्रभावित		
1	बाढी तथा डुवान	18	50	160	220	14,15,18,20	166258

चित्र नं ६ : बाढी तथा डुबान क्षेत्र नक्साङ्कन नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

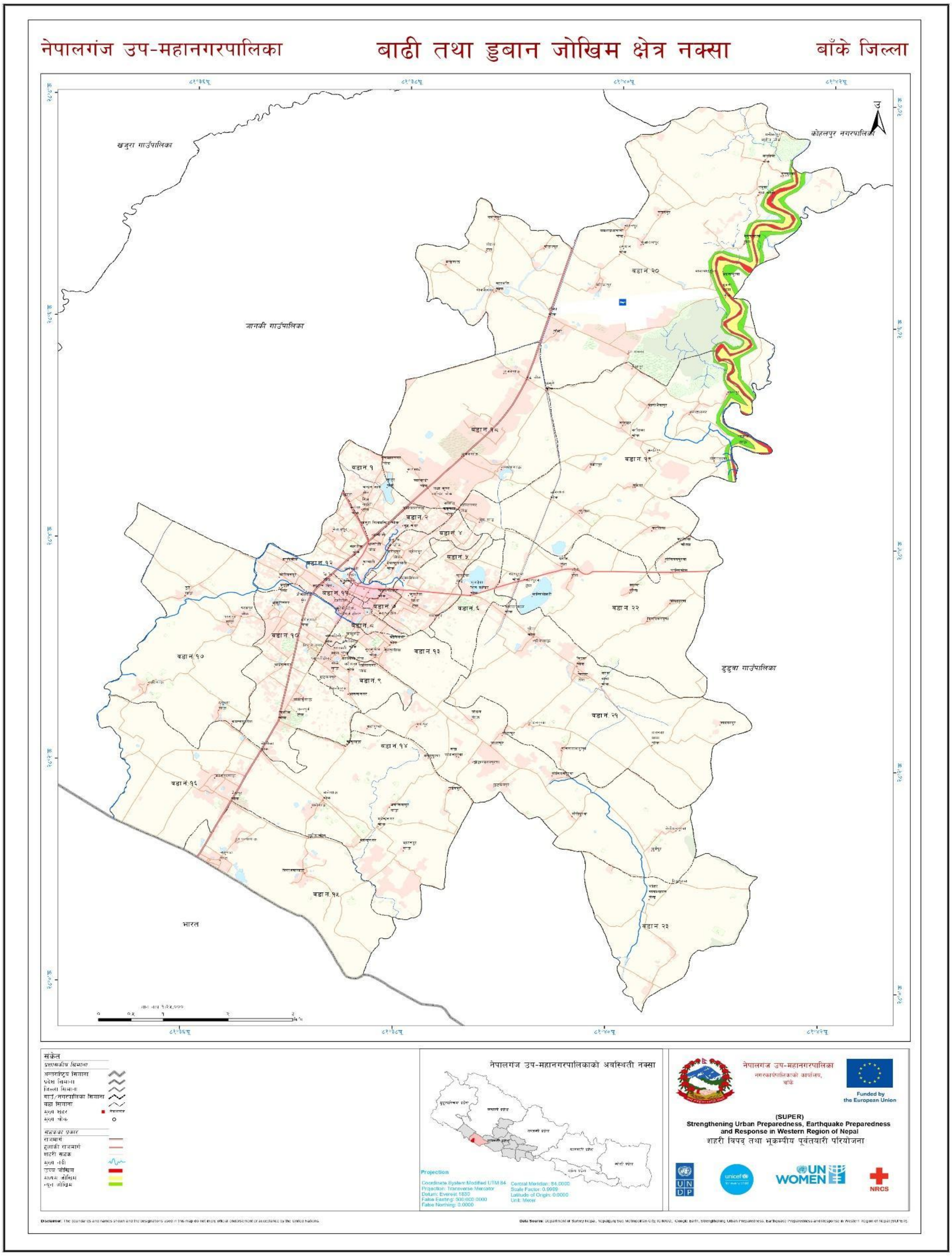

३.८ वडागत प्रकोप जोखिम तथा समुदायहरु :

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
१	डुबान	पहाडी, दलित, मधेसी, मुस्लिम	शिव पार्वती टोल, दैलेखी मार्ग, संगम टोल, दिपनगर, चन्दनटोल, मुस्लिम टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
२	डुबान	दलित, मधेसी, मुस्लिम, जनजाती र व्यावसायी समुहहरु	न्यूरोड, बुद्धनगर, बिकास टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
३	डुबान	दलित, मुस्लिम तथा न्यून आय भएका समुदायहरु	सिनेमा हल टोल, कसगर टोल, एकलैनी टोल, रानीतलाउ टोल, कुमार टोल
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, तथा न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	वडा भरीका सबै समुदायहरु
४	डुबान	दलित, मुस्लिम तथा न्यून आय भएका समुदायहरु	गणेशपुर, देवाफुलवारी, ए.वि.सि. बिद्यालय क्षेत्र, सल्यानी बाग, घोसी टोल, बुद्ध टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
५	डुबान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्ध, बृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	जिन्नत वावा टोल, भट्टा टोल, वच्च पर्वा, बेहना टोल
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्धबृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	वडा भरीका सबै समुदायहरु
६	डुबान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्धबृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु	मदरसा टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
७	डुबान	वडा भरीको सबै समदायमा	वडा भरीको सबै समदायमा
	आगलागी	वडा भरीको सबै समदायमा	
८	डुबान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, बृद्धबृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु तथा वालवालिकाहरु, घसियारा समुदाय	घसियारा टोल, नाका टोल, सब्जी मण्डी
	आगलागी	वडा भरीको सबै समदायमा	वडा भरीको सबै समदायमा
९	डुबान	सबै जातजाती	ढपाली टोल, बौद्ध टोल, पिलरी पुर्वा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
	खडेरी	दलित, मुस्लिम, पहाडी, मधेसी किसानहरु	ढपाली टोल, बौद्ध टोल, पिलरी पुर्वा
१०	डुबान	सबै जातजाती बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	भृकुटी नगर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
११	डुबान	दलित, मुस्लिम, पहाडी जाती, वृद्धबृद्धा, न्यून आय भएका समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	भट्टा टोल, कसगर टोल
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१२	डुबान	चिडीयामार, दलित, मुस्लिम, मधेसी समुदाय, बिशेष गरी	बेलासपुर

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
		गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	
	खडेरी	चिडीयामार, दलित, मुस्लिम, मधेसी किसानहरु	बेलासपुर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१३	खडेरी	सबै जातजातीहरु, मुस्लिम, मधेसी, ब्राह्मण	घसियारन टोल, बुलबुलिया, चमार टोल, लोधईगाउँ, लालपूर्वा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१४	डुबान	दलित, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	बाबुगाउँ, कैतारीपर्वा, बालेगाउँ
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	बाबुगाउँ, कैतारीपर्वा, बालेगाउँ
१५	डुबान	शिख, मुस्लिम, मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	जमुनाहा, सुईया
	खडेरी	सबै जातजातीहरु	वडा भरीका समुदाय तथा कृषि योग्य जमिन

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१६	डुबान	दलित, मुस्लिम, मधेसी, न्यून आय भएका समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	जौसपुर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
१७	डुबान	दलित, मुस्लिम,मधेसी, , न्यून आय भएका समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	थकैला, नन्दईगाउँ, परसपुर, ढाडेगाउँ
	खडेरी	सबै समुदायहरु	सबै गाउँ तथा कृषि योग्य जमिन
	आगलागी	दलित, मुस्लिम, मधेसी, न्यून आय भएका समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	थकैला, नन्दईगाउँ, परसपुर, ढाडेगाउँ
१८	डुबान	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक, वालवालिकाहरु, तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	लग्दहवा, भुजईगाउँ, कारकादो
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	लग्दहवा, भुजईगाउँ, कारकादो
	शितलहर	दलित, गरिव तथा जनजाती	लग्दहवा, भुजईगाउँ, कारकादो

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
		समुदायहरु, बिशेष गरी गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिक तथा वालवालिकाहरु	
१९	बाढी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	सानो भैयापुर
	डुवान,	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	सानो भैयापुर
	खडेरी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	सानो भैयापुर, आलानगर
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	
२०	बाढी,	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा
	डुवान,	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा
	खडेरी	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा
	आगलागी	सबै समुदायहरु	मदनापुर, फारामटोल, थपुवा लगायतका अन्य वस्तीहरु
२१	बाढी,	सबै समुदायहरु	गारामपुर्वा
	डुवान,	सबै समुदायहरु	गारामपुर्वा
	खडेरी	सबै समुदायहरु	बिर्ता, तेलियनपूर्वा, झगरपुर
	आगलागी	सबै समुदायहरु	बिर्ता, तेलियनपूर्वा, झगरपुर
२२	खडेरी	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	किंधरियनपूर्वा, जोधापुर खल्ला, परैनिनहरपूर्वा, लोनियनपुर, तेलियनपुर, शाहापूर्वा
	डुवान,	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	किंधरियनपूर्वा, जोधापुर खल्ला, परैनिनहरपूर्वा, लोनियनपुर, तेलियनपुर, शाहापूर्वा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती	

वडा नं	प्रमुख प्रकोपहरु	प्रकोपमा रहेका समुदाय	प्रमुख समुदाय,टोल तथा वस्तीहरु
		समुदायहरु	
२३	खडेरी	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	जंगली सिंग, पुरुवा,भज्जु पुरुवा
	डुवान,	सबै जातजाती वर्ग तथा समुदायहरु	जंगली सिंग, पुरुवा,भज्जु पुरुवा
	आगलागी	दलित, गरिव तथा जनजाती समुदायहरु	

३.९ प्रकोपहरुको सम्भाव्य जोखिम बिश्लेषण

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका क्षेत्रमा वाढी तथा डुबानले विगतका वर्षहरुमा निकै क्षति गरेको छ । बिगत २०७१ तथा २०७४ सालमा जस्तै बाढी आएमा करिव ५००० घरहरु का करिव २५००० जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुने आँकलन गरिएको छ। अव्यवस्थित वसोवास तथा शहरीकरण तिव्र रुपमा बढ्दै गएकाले तथा कमजोर भौतिक संरचनाहरु निर्माणहुने क्रम दिनानुदिन बढ्दै गएकाले सम्भाव्य जोखिमको खतरा पनि निकै रहेको छ ।

विगतको हावाहुरीको प्रकृति हेर्दा करिव १५०० जनसंख्या प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुन सक्ने तथा शितलहर तथा हावाहुरीको प्रकोपबाट कपडा, खाद्यान्नको अभाव भई सहयोग आवश्यक पर्ने जनसंख्या करिव २००० अनुमान गरिनुका साथै ति प्रकोपबाट समुदायको लागि पूर्व तयारी व्यापक रुपमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सुख्खा खडेरीले अन्नवाली तथा उत्पादनमा कमि आइरहेको छ । हिउदयाममा प्रयाप्त वर्षा नहुँदा पानीको सतहहरु सुक्दै जानुका साथै बढ्दो तापक्रमको कारणले भविष्यमा पनि यस क्षेत्रमा घेरै मात्रामा खडेरी हुन गई अवस्था झन् जटील हुने देखिन्छ । अनुमानित १००० जनसंख्याका लागि खडेरीबाट हुन सक्ने पूर्व तयारी आवश्यक पर्ने देखिन्छ ।

छाडा घरपालुवा जनावरको कारण पनि ठूलो नोक्सानी ब्यहोर्नु परिरहेको छ । आवश्यक चरिचरन तथा वासस्थान विनास भई खेतिपाती तथा वस्तीमा छाडा जनावरहरु आउन सक्ने देखिन्छ । बिकास तथा जिविकोपार्जनका लागि गरिने कृयाकलापहरु मार्फत जोखिम न्यूनिकरण गर्ने उत्थानसिल क्षमता अभिबृद्धि गर्ने, जलवायू परिवर्तनको सामना गर्न अनुकुल हुने गरी व्यवस्था नहुन्जेलसम्म यस उपमहानगरपालिकामा जोखिम दिनप्रतिदिन बढ्दै गईरहेको छ ।

जलवायु परिवर्तनका कारण अत्यधिक गर्मी बढेको कारण यसबाट हुने सक्ने जोखिमलाई पनि ध्यान दिएर पूर्वतयारी गनुपर्ने देखिएको छ ।

३.१० उपमहानगरपालिका स्थित सरोकारवालाको स्रोत एवम् क्षमता विश्लेषण :

उपमहानगरपालिकाको विपद् प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गर्ने क्रममा भएका छलफल, सूचनाको आधारमा उपमहानगरपालिकाको अवस्था निम्नअनुसार रहेको छ ।

- उपमहानगरपालिका स्थित विभिन्न सरकारी निकायहरूमा आपत्कालिन अवस्थाको लागि पूर्वतयारी रुपमा खाद्य सामग्रीको सञ्चिति तथा भण्डारण गर्न सकिएको छैन ।
- गैर खाद्य तथा अन्य खोज उद्धारको सामग्रीहरू सरकारी तथा केही गैर सरकारी संघ संस्थासँग भएको अवस्था देखिन्छ ।
- आकस्मिक तथा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था स्थापना गरि यस उपमहानगरपालिकाले उक्त कोष परिचालन कार्यबिधी समेत तयार गरेको देखिन्छ ।
- आपत्कालिन अवस्थामा कार्यालयमा रहेका सवारी साधन उपलब्ध गराउन सकिने अवस्था छ ।
- खोज तथा उद्धार (Search and Rescue) को लागि जनशक्ति पर्याप्त मात्रामा भएको (नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना र सशस्त्र प्रहरी) ।
- यस उपमहानगरपालिकामा ४०० बढी स्वयमसेवकहरु रहेका छन् । साथै नगरप्रहरीलाई पनि वेला बखत तालीमहरु उपलब्ध हुने गरेको छ ।
- प्राविधिक तथा सहयोगी जनशक्ति सम्पूर्ण शाखा, सरोकारवाला तथा गैससहरूबाट उपलब्ध हुनसक्ने अवस्था छ ।
- आवश्यकता पहिचान, परामर्श र तालिम, निर्माण कार्य, अनुगमन र राहत वितरण कार्यमा समेत धेरैजसो कार्यालयमा अनुभव भएको ।
- योजना तर्जुमा गर्दा उच्च जोखिममा रहेको जनसंख्याको पूर्वानुमान गरिएको छ ।
- विपद् पूर्व तथा विपद् पश्चातका घटनासम्बन्धी सूचनालाई एकिकृत रुपमा सम्प्रेषण गर्न तथा खोज र उद्धार कार्यमा सहजीकरण गर्न यस उपमहानगरपालिकामा (LEOC) को स्थापना भई कार्य सञ्चालनमा आएको ।
- विपद व्यवस्थापनामा लैङ्गिक समानता , आपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण कार्य सुनिश्चित गर्न लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी नीति तयार गरि कार्ययोजना समेत तयार पारिएको छ ।
- विपद प्रतिकार्यका लागि आवश्यक तालिम प्राप्त सामुदायिक मनोसामाजिक कार्यकर्ता र मनोविमर्शकर्ताको सूची तयार गरी राखिएको छ ।

३.११ क्षमता तथा आपतकालिन सेवा प्रदायक संस्था

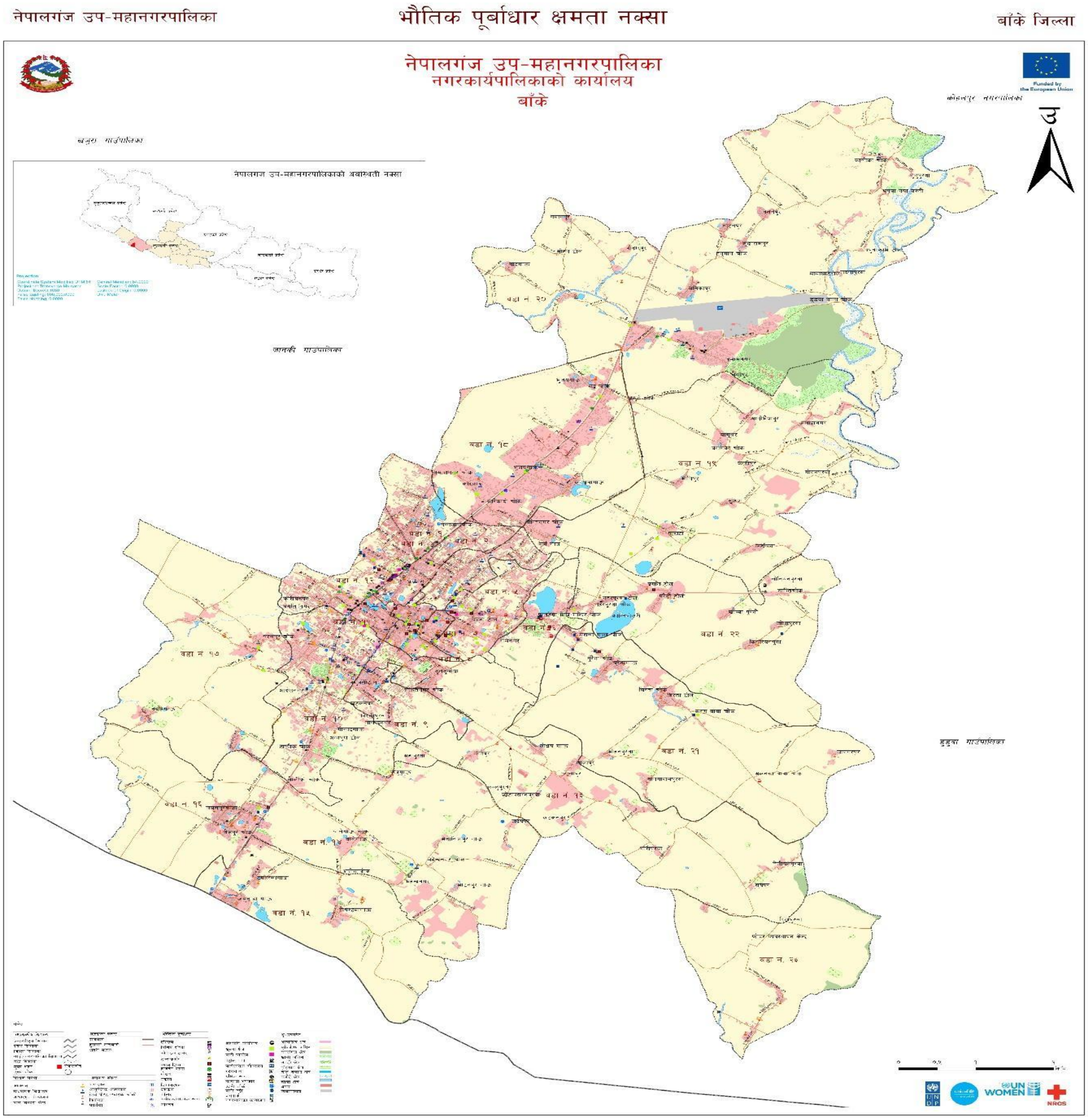

श्रोत : LEOC, Nepalgunj

खण्ड – ४	पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिदृश्य

४.१ विपद्को अवस्था र मान्यता योजनाः

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका स्थित विभिन्न सरकारी एवम् गैरसरकारी निकायहरूबीच विभिन्न औपचारिक तथा अनौपचारिक छलफल पश्चात् उपमहानगरपालिकामा हालसम्म देखिँदै आएका प्रकोपहरू मध्ये भूकम्प, आगलागी, बाढी, डुबान, महामारी, झाडापखाला,तातोहावा र महामारी आदिलाई मध्यनजर गरी उपमहानगरपालिकाको आयोजनामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरिएको छ । यो योजना निर्माण प्रक्रियामा नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका नगरकार्यपालिका, उपमहानगरपालिकाका क्षेत्रगत समिति, विपद् व्यवस्थापन समिति, उपमहानगरपालिका अर्न्तगत विभिन्न सरकारी एवम् गैरसरकारी संघ संस्था, सुरक्षा निकाय, राजनैतिक दल, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, समुदायका प्रतिनिधिहरू र पत्रकारहरूको प्रत्यक्ष सहभागितामा स्फेयर मापदण्डलाई समेत मध्यनजर गरी विभिन्न चरणहरू पूरा गरी एकिकृत तथा सामुहिक रुपमा सम्पन्न गरिएको छ विपत्को अवस्था र मान्यता योजना निम्न अनुरुप रहेको छ ।

- डुबान हुँदा मानवीय क्षति हुन सक्ने र बाढी पश्चात झाडापखाला, टाइफाइड, हैजा, भाईरल फिवर, डेंगु जस्ता महामारीजन्य र पानीजन्य रोगहरू फैलिन सक्ने अवस्था ।
- ८.६ रेक्टर भन्दा माथीको भूकम्प आएमा उपमहानगरपालिकाको बिच बजार बढी प्रभावित हुने जहाँ पुराना घरहरु तथा मापदण्ड बिपरितका संरचनाहरुको बाहुल्यता रहेको छ ।
- खेतीबाली, अन्न तथा भण्डारण गरिएको बीउ नष्ट भई बीउको अभाव, लगानीका लागि पुँजीको अभाव भई खाद्य संकट हुन सक्ने । भूमिहीन, साना कृषक र विपन्न समुदाय बढी प्रभावित हुनसक्ने
- उच्च जोखिममा रहेका बस्तीमा डुवान भई विस्थापित हुने ।
- उर्वर जमिन कटानबाट अनुत्पादक हुन सक्ने । पशु, चौपाया र ग्रामिण जीविकोपार्जन कठिन हुन सक्ने ।
- शहरी तथा ग्रामिण पूर्वाधार संरचना भत्किन गई तत्कालिन सेवाबाट समुदाय बञ्चित हुन सक्ने ।
- आवागमन अवरुद्ध हुने, सञ्चार, पुल, सिँचाइ र खानेपानी सरसफाईको अवस्था बिग्रन सक्ने ।
- मुख्य सडक, बाटो, पुल क्षति भई आवतजावत गर्न नसक्नु र सञ्चारमा समेत विच्छेद हुनु ।
- गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, एकल महिला, बालबालिक, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, एचआईभी/एड्स भएका व्यक्ति, किशोरीहरू, विपन्न, उपेक्षित, भूमिहिन, मुक्त कमैया परिवार असरबाट बढी प्रभावित हुने ।
- जलवायु परिवर्तनको कारण सिर्जित विपद्हरूबारे समुदायलाई कम जानकारी हुनु वा जानकारी नै नहुनु ।
- विपत्को समयमा उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा वडातह विपद् व्यवस्थापन समिति र समुदाय स्तरमा पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र मानवीय सहायताको लागि पर्याप्त स्रोत र साधन नहुनु ।
- लिङ्ग, उमेर, अपाङ्गता र विविधता अनुसार वर्गीर्कत (SADDD) तथ्यांक संकलन नभएको हुनाले विपद्को समयमा संकटासन्न व्यक्ति पहिचान गरि द्रुत सहयोग गर्न कठिनाई हुनु ।

४.२ भूकम्पकोलागि परिदृश्य

दुरहयाम विश्वविद्यालयको प्रक्षेपण अनुसार नेपालको सुदुर पश्चिम क्षेत्रमा ८.६ रेक्टरको भूकम्प जान सक्ने र त्यसले सुदुर पश्चिम, कर्णाली लगायत अन्य प्रदेशहरुमा पनि क्षति गर्न सक्ने आंकलन गरिएको छ भने नेपालगञ्ज उपमाहानगरपालिकामा करीव २९५४ घरधुरी (१२ प्रतिशत) क्षति हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ । यही अनुमानलाई आधार मानेर जनसंख्या, संकटासन्न समुदायमा पर्ने प्रभावलाई विश्लेषण गरी प्रतिकार्य गर्ने र सो को पूर्वतयारी गर्ने योजना बनाइएको छ । जस अनुसार भूकम्पबाट तल उल्लेखित प्रभाव पर्न सक्ने आंकलन गरिएको छ ।

घरधुरी क्षति : २९५४

जनसंख्या : १४०३२ जना (१२ प्रतिशत)

बालबालिका : २०७५ जना (१०.७९ जम्मा प्रभावितको प्रतिशत)

अपांगता भएका व्यक्ति : २२५ जना (जम्मा प्रभावितको १.६ प्रतिशत, जसमध्ये भौतिक अपांगता भएका व्यक्तिहरु ८८ जना)

जेष्ठ नागरिक : २३२ (जम्मा प्रभावितको १.६५ प्रतिशत)

गर्भवती महिला: २७४ जना

सुत्केरी महिला : २३० जना

लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक : १२ जना

खण्ड – ५ विषय क्षेत्रको परिचय र क्षेत्रगत अवधारणा

५.१ निकायगत भूमिका र जिम्मेवारी:

क्र.स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको कार्य जिम्मेवारी	प्रमुख	▪ उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना गर्ने ▪ जानकारीको संकलन र परिस्थितिको अद्यावधिक गर्ने ▪ LEOC को प्रभावकारी सञ्चालन एबं परिचालन गर्ने ▪ विषयगत क्षेत्र लाई सक्रिय पार्न निति निमार्ण गर्ने ▪ कार्यविभाजन गरी सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster) लाई जिम्मेवारी सुम्पिने ▪ खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायको परिचालन गर्न समन्वय गर्ने ▪ प्रदेश तथा संघ स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिकको सहयोगकोलागि समन्वय) गर्ने ▪ दातृ संस्था, राजनैतिक दल, विदेशी पर्यर्वेक्षक र

क्र. स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			सहयोगीहरु संग बैठक गर्ने र निर्णय लिने ▪ विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता , आपाङ्गता र सामाजिक समावेशीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने
२	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	▪ समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने ▪ आवास तथा पुनःस्थापना कार्य गर्ने ▪ स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय स्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने ▪ रकम खर्च गर्ने कार्य सहज बनाउन सहजीकरण गर्ने ▪ विदेशी नागरिकलाई आफनो घरमा सूचना दिन संघ संग समन्वय गर्ने
३	नगर प्रहरी	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ मुख्यतः खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व गर्ने ▪ खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरु गैटीं, वेल्चा, फरुवा, सावेल,। बन्चरो, आरी, डोरी, सिमेन्ट, काठ काटने कटरहरु, स्टेचर, अस्थाई फोल्डिङ्ग भर्यांङ्ग, हेल्मेट, लाइफ ज्याकेट, वाकीटकी, भिएफएफ सेट, आदि भण्डारण गर्ने आवश्यकता अनुसार आपत्कालिन समयमा सुरक्षा निकायसंग समन्वय गरी परिचालन गर्ने ▪ सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ▪ विषयगत समितिमा रही सहयोग गने ▪ खोज तथा उद्धार क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ▪ हाइराइज फायरफाइटिङ्ग क्षमता विकास गर्ने ▪ शव व्यवस्थापनको लागि नीतिगत र संस्थागत कार्यक्षमता विकास गर्ने
४	उपमहानगरपालिकामा रहेका राजनीतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	▪ समन्वय ▪ स्रोत संकलनमा सहयोग ▪ स्वयंसेवक तथा जनपरिचालन गर्ने

क्र. स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			▪ राहत वितरणमा निष्पक्षता हुनमा सहजीकरण
५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापती/ प्रतिनिधी	▪ प्रबन्धकारी भूमिका निर्वाह गर्ने ▪ खाद्य, गैरखाद्य सामग्री तथा अस्थायी आवासको व्यवस्थापन ▪ सूचना सङ्कलन तथा सर्भेक्षण कार्यमा स्वयंसेवक परिचालन गर्ने ▪ प्रकोपको समयमा आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापन गर्ने ▪ टेन्ट ४.५ मिटर २९५४ थान, त्रिपाल ५९०८, कम्वल १४०३२, म्याट पि फर्म ७०१६,। झुल ७०१६, डोरी ५९०८ मिटर, लुगा कपडा १४०३२ जनालाई उमेर लिंग अनुसारको , एनएफआई किट १००, आवश्यक खुला क्षेत्र ११८१६० बर्ग मिटर, सेल्टर निर्माण गर्न सक्ने ४५ जना पहिचान गरी राख्ने ▪ यस कार्यका लागि नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति संग समन्वय गर्ने ▪ रगत संकलन केन्द्र विस्तार गर्ने
६	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	विषयगत शाखा प्रमुखहरु	▪ विषयगत समितिमा रही क्षेत्रगत अगुवाको भूमिका निर्वाह गर्ने । ▪ सामाजिक विकास शाखाले मनोसामार्जिक परामर्शदाताहरुको तथ्यांक राख्ने, तालिम दिने ▪ स्वास्थ्य तथा सरसफाई समितिले २१०४८० लिटर प्रतिदिन उपलव्ध हुने आधारमा तयारी गर्ने, ७०२ वटा अस्थायी चर्पीहरु (३९७ पुरुष, ३०० महिला,। ४ वटा अपांगता भएका व्यक्ति, १ वटा यौनिक अल्पसंख्यककोलागि) प्रदान गर्न तयारी गर्ने साथै पानी बोक्ने भांडा ५९०८ २० लिटरको २ वटाको दरले प्रति घर र हाइजीन किट २९५४ र गर्भवती र सुत्केरी महिलाकोलागि लागि थप ५०४ सेट तयारी अवस्थामा राख्ने । यस कार्यकोलागि रेडक्रस र अन्य संघसस्था संग समन्वय गर्ने

क्र. स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
			▪ सामजिक विकास शिक्षा शाखाले ५५ वटा अस्थायी सिकाई केन्द्का सामाग्रीहरु, २०७५ जना वालवालिकाकोलागि ग्रेड अनुसार शैक्षिक किट, पाठ्यपुस्तकहरु, तयारी अवस्थामा राख्ने जस्कालागि जनक शिक्षा सामाग्री, स्थानीय व्यापारी, संयुक्त राष्ट्रसंघका संस्थाहरु, गैसस, अगैसस संघ समन्वय गरी पूर्वतयारी गर्ने
७	नेपालगञ्ज उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्ष/ प्रतिनिधी	▪ सुख्खा तथा तयारी खाना जस्तै, चिउरा, भुजा, बिस्कुट, पानी आदि, खाद्य सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने । (कम्तिमा १ हप्ताकोलागि चिउरा ९० क्विन्टल, चाउचाउ ६०० कार्टुन, विस्कुट ३०० कार्टुन, भेली सखर ३० क्विन्टल, ल्याक्टोजिन सेरेलेस २०७५ वटा, सातु २३२ के.जी, अण्डा ५०४ क्रयारेट) तयारी अवस्थामा राख्ने र आपत्कालिन अवस्थामा उपलव्ध गराउने ▪ नगरपालिका संग खाद्यान्न, गैर खाद्यान्न सामाग्रीहरु उपलव्ध गराउन अग्रिम संझौता गर्ने
८	यातायात व्यवसायीहरु	अध्यक्ष तथा प्रतिनिधी	▪ आपत्कालिन अवस्थामा स्वतस्फुर्त रुपमा राहत तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरू र जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।
९	सञ्चार माध्यम	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरू	▪ सही सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण । ▪ जनचेतनामुलक सूचनाहरु माहामारी, हिंसा, दुरुपयोग, राहत सेवा सम्वन्धि प्रसारण ▪ संचारकर्मीहरुको विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन, आधारभूत मानविय सिद्धान्त, नेपाल सरकार तथा स्फेयर मापदण्डको वारेमा क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
१०	नागरिक समाज	संयोजक	▪ राहत तथा उद्धार कार्यमा सहयोग, समन्वय । ▪ मानव अधिकारको संरक्षण र सम्वर्द्धनमा सहयोग ।
११	पेशागत व्यवसायी निर्माण र काष्ठ व्यवसायी तथा जल	अध्यक्ष तथा प्रतिनिधी	▪ राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग । ▪ प्रभावितहरुलाई काठ, दाउरा सहज र सुलभ रुपमा

क्र.स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
	उपभोक्ता महासंघ/समिति, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ र समितिहरू)		उपलब्ध गराउने ▪ प्रभावितहरुलाई सीप विकास कार्य गरी आय आर्जनमा सहयोग गर्ने
१२	गै.स.स.महासंघ, गै.स.स., राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गै.स.सहरु र विकास साझेदारहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ मानव स्रोत परिचालन गर्ने । ▪ स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने । ▪ गै.स.स. बीच समन्वय । ▪ क्षमता विकास तथा सहजीकरण गर्ने । मनोरंजन किट १०० सेट, डिग्नीटी किट ६०० सेट, किशोरी किट ४०० सेट, ह्विल चेयर, बैशाखी, भण्डारण गरी राख्ने र आपत्कालिन अवस्थामा उपलब्ध गराउने
१३	उपमहानगरमा अगुवाई गर्ने सहयोगी संस्थाहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	▪ सबै निकायहरूको सहकार्यमा उपमहानगरपालिकाको विपद् पूर्व तयारी योजना तर्जूमा गर्न सहयोग गर्ने । ▪ प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्व तयारीका लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका बारेमा जानकारी गर्ने । ▪ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जूमा प्रक्रियामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्था र सरोकारवालाको सहभागिता सुनिचित गर्ने । ▪ LEOC/LDMC सँग समन्वय गरी विपत्का सबै चरणमा सूचनाप्राप्त गर्ने निकायको रुपमा कार्य गर्ने र प्राप्त सूचनाहरू । LDMC मा समयमै जानकारी गराउने । ▪ उपमहानगरपालिकामा कार्यरत मानवीय सहायतामा कार्यरत निकायहरूमा सूचना प्रवाह गर्ने । ▪ उपमहानगरपालिका स्तरमा DDMP, DPRP, DRR Policy & Strategy बनाउने कार्यमा सहयोग पुर्‍याउने
१४	निजी क्षेत्र	प्रमुख वा	▪ विपत्का वेला राहत प्रतिकार्यमा सहभागीता गराउने

क्र.स.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
		प्रतिनिधि	▪ सामाजिक उत्तरदायित्व अर्न्तगत विपद् न्यूनिकरणमा सहभागी वनाउने ▪ अग्नी नियन्त्रण कार्यमा टयांकर व्यवसायी र नीजि सुरक्षाकर्मीले सहयोग गर्ने

५.२ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्व तयारी गतिविधि

क्र.स.	पूर्व तयारी सम्बन्धि गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	समयावधि
१	समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने (सबै क्षेत्रको सहभागितामा पूर्वतयारी छलफल गर्ने) के कति प्रगती भयो के गर्न बांकी छ भन्ने विषयमा छलफल गरी बांकी रहेका कार्यको योजना बनाउने समन्वय बैठकमा नगरभित्र अप्रगताको क्षेत्र, महिला संजाल, बाल संजाल, लैङगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाको अर्थपूर्ण सहभागिता गराउने	उ.न.पा.वि व्या.स.	बाढीः बैशाखको पहिलो हप्ता शीतलहरः मंसिर आगलागीः फागुन पहिलो हप्ता भूकम्पः जुनसुकै समयमा
२	समग्र सूचना सहित DPRP अद्यावधिक गर्ने	उ.म.न.पा. वि व्य.स.	बैशाख देखि असार सम्म वार्षिक रुपमा
३	अद्यावधिक भएको DPRP स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गने	उ.म.न.पा. वि.व्य.स.	आषाढ मसान्त भित्र
४	स्थानीय आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	उ.म.न.पा.	नियमित
५	समिक्षा बैठकको आयोजना गरी सिकाई आदान प्रदान र नयाँ योजनामा सुधार ।	उ.म.न.पा.	बाढीः असोज पहिलो हप्ता शितलहरः फागुन पहिलो हप्ता आगलागीः असार पहिलो हप्ता
६	लेखाजोखाबारे जानकारी र कार्यसमूह निमार्ण तथा र तालिम दिई क्षमता विकास	उ.म.न.पा. विव्य.स.	जेष्ठ

७	सबै शाखालाई विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क व्यक्ति (फोकल पर्सन) तोक्न र अद्यावधिक गर्न लगाउने	उ.म.न.पा. विव्य.स.	DPRP अद्यावधिक हुनु अगावै
८	विपद् जान सक्ने ठाऊको क्षेत्रगत जानकारी,जोखिममा रहेको समूह महिला, पुरुष, जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्गता, सुत्केरी, गर्भवती, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र अन्य संकटासन्न समूहको खण्डीकृत तथ्याङ्क संकलन गर्ने र सङ्टासन्न क्षेत्रको नक्सा तयार गर्ने	उ.म.न.पा.विव य.स.	DPRP अद्यावधिकका समयमा
९	वडाहरुमा आपत्कालिन कोष स्थापना गर्न लगाउने	उ.म.न.पा. विव्य.स.	योजना तर्जूमा अवधि
१०	विपत्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पोष्टर पम्पलेट बनाई वितरण गर्ने र स्थानीय एफ. एम., पत्रपत्रिकाबाट प्रकोपसम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिका सूचना जानकारी प्रसारण गराउने	उ.म.न.पा.विव य.स.	आवश्यकता अनुसार निरन्तर
११	पूर्व चेतावनी सन्देशहरू लैङ्गिक तथा अपाङ्गता सम्बेदनशिलताका आधारमा संवेदनशिलता र समावेशीकरण सुनिश्चित गरी तयार तथा प्रशारण गराउने	उ.म.न.पा.विव य.स.	आवश्यता अनुसार निरन्तर

५.३ विषय क्षेत्रको परिचय (क्षेत्रगत अवधारणा)

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतीकार्य कार्ययोजनाको प्रभावकारिताका संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार गरेको नमुना निर्देशिकाई आधार मानेर ८ वटा क्षेत्रगत समुह (Cluster) हरूलाई कायम गरी योजना निर्माण गरिएको छ

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	क्षेत्रगत सदस्यहरु
१	समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार	सामान्य प्रशासन शाखा	नगरप्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, नेपाल पत्रकार महासंघ, एफ.एम. रेडियो, तालिम प्राप्त कार्यदल, वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति/कार्यदल, नेपाल स्काउट, नागरिक समाज, गै.स.स.महासंघ, महिला अधिकार संस्था, अपाङ्गता संजाल, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकमा कार्यरत संघ संस्था

क्र.स.	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	क्षेत्रगत सदस्यहरु
२	खाद्य	कृषि शाखा	आर्थिक विकास शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस, गै.स.स, वी ग्रुप, महासंघ, आई.एफ.एन, बाँके, वेस बाँके, महिला अधिकार संस्था, अपाङ्गता संजाल,
३	आवास तथा गैर खाद्य	पूर्वाधार विकास शाखा	लै.स.सा.स शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस, युनेस्को क्लव बाँके, गै.स.स महासंघ, आई.एफ.एन, वी ग्रुप, वेस बाँके, महिला अधिकार संस्था, अपाङ्गता संजाल, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकमा कार्यरत संघ संस्था
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	वन वातावरण, फोहरमैला तथा विपत् व्यवस्थापन शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ ,नेपाल रेडक्रस, साल्ट ट्रेडिङ, वी ग्रुप, बास, युनेस्को क्लव बाँक, गै.स.स महासंघ तथा सरसफाईको क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरु
५	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य महाशाखा	लै.स.सा.स शाखा, नेपाल रेडक्रस, नेपाल परिवार नियोजन संघ, SUPER, गै.स.स महासंघ र जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, वी ग्रुप, युनेस्को क्लव बाँक, गेरुवा जागरण समाज, तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स.हरु, महिला अधिकार संस्था, अपाङ्गता संजाल
६	शिक्षा	शिक्षा ,युवा तथा खेलकुद महाशाखा	पत्रकार महासंघ, रेडक्रस, गैसस महासंघ, बालक्लब
७	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	महिला,वालवालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	गैसस महासंघ, रेडक्रस, शक्ति समुह, माइती नेपाल, साथी, सियुन, तथा अन्य महिला तथा वालवालिकाको क्षेत्रमा कृयाशिल संघसंस्थाहरु, महिला अधिकार संस्था, अपाङ्गता संजाल, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकमा कार्यरत संघ संस्था
८	पुर्नःलाभ तथा पुनर्निर्माण	पूर्वाधार विकास शाखा	भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन शाखा, यातायात व्यवसायी, गै.स.स महासंघ, वी ग्रुप, रेडक्रस, वेस बाँके

५.४ विषय क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूचि:

क्रस	विषयगत क्षेत्र	क्षेत्रगत अगुवा	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर

१	समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार	सामान्य प्रशासन शाखा	इन्द्र बहादुर केसी	९८४९५२१९८५
२	खाद्य	कृषि शाखा	अम्विका रिजाल	९८६८३१६४०७
३	आवास तथा गैर खाद्य	पूर्वाधार विकाश शाखा	भुपेन्द्र बोहरा	९८४६२६०१५५
४	खानेपानी तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा	प्रकास डि.सी	९८४८०६६६२१
५	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य महाशाखा	राम बहादुर चन्द	९८५८०२११७१
६	शिक्षा	शिक्षा ,युवा तथा खेलकुद महाशाखा	गोरख बहादुर थापा	९८५८०४००२६
७	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा	महिला,बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	पवित्रा पुरी	९८६६१६०२३०
८	पुर्नःलाभ तथा पुनर्निर्माण	पूर्वाधार बिकास शाखा	भुपेन्द्र बोहरा	९८४६२६०१५५

खण्ड – ६ पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्वन्धि योजना

६.१ विषयगत भूमिका तथा जिम्मेवारी

६.१.१ समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार

समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण:

क्र.स.	नाम थर	प्द	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री इन्द्र बहादुर के.सी.	प्रशासकीय अधिकृत	नेपालगञ्ज नेपालगञ्ज उ.म.नपा	९८४९५२१९८५
२	श्री सूर्य बोगटी	नगर प्रहरी निरीक्षक	नगर प्रहरी शाखा	९८५८०२४९९७
३	श्री कृष्ण प्रशाद जोशी	सामाजिक विकास अधिकृत	नेपालगञ्ज उ.म.नपा	९८५८०२९२३४
४	श्री दोलख बहादुर डाँगी	उप निर्देशक	नेरेसो	९८५८०२०९५
५	श्री नविन गिरी	अध्यक्ष	नेपाल पत्रकार महासघ बाँके	९८४८१८२२२८
६	श्री प्रमुख	प्रहरी निरीक्षक	वडा प्रहरी कार्यालय	९८५८०९०३९९
७	श्री प्रकास डि.सी	वातावरण ईन्जिनियर	वातावरण तथा सरसफाइ शाखा	९८४८०६६६२१
८	श्री घनश्याम बर्मा	सूचना प्रविधि अधिकृत	सूचना प्रविधि शाखा	९८४३०१६३३४
९	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् शाखा	९८४१६८८५५८
१०	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
११	पुष्प प्रसाद उप्रेती	कार्यालय सचिव	नगरस्तरिय अपाङ्गता सञ्जाल	९८६६२०७१००

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजना:

प्रकोपको घटनाबाट संचारका साधनहरु क्षति हुने, संचार अवरुद्ध हुने, प्रभावितहरुको तथ्यांक संकलनमा कठिनाई हुने,

- संस्थागत समन्वयको अभाव,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पतिमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्धवृद्धा तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने र खोज तथा उद्धार गर्नुपर्ने
- खोज तथा उद्धार गर्दा लैङ्गिक हिंसा नुहने गरी गर्नु पर्ने

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्यः

- सूचना सङ्कलन एवम् व्यवस्थापनका लागि उचित ढाँचा सहितको ठोस संयन्त्र निर्माण गरी सूचना प्रवाहका लागि वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गर्ने तथा सूचना विश्लेषण गरी सम्बन्धित क्षेत्रहरूमा उपलब्ध गराई प्रभावकारी प्रतिकार्य प्रणाली सुनिश्चित गर्ने ।
- भुकम्प, आगलागी तथा डुबान तथा अन्य प्रकोपबाट प्रभावित व्यक्तिहरूलाई छिटो भन्दा छिटो उद्धार गरी सहज तरिकाले सुरक्षित स्थानसम्म पुऱ्याउने, जीवन रक्षा गर्ने र घाउचोटपटक लाग्नबाट जोगाउने ।
- सवै तह तथा अन्तरपालिका समन्वय तथा आपतकालिन सेवा प्रभावकारी वनाउने

समन्वय, सूचना व्यवस्थापन, खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चात को अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमाति लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय बैठक आयोजना गर्ने ▪ संचारका साधन प्रयोग गरी बिभिन्न स्रोतबाट प्रभावितहरुको प्रारम्भिक जानकारी लिने ▪ सबै क्षेत्र (Cluster) लाई सक्रिय पार्ने र कार्य जिम्मेवारी सुम्पने ▪ समुदाय स्तरमा तयार गरिएको स्वंयसेवकहरु परिचालन गर्ने ▪ विपत्जन्य स्थलतर्फ नगरी प्रहरीमा रहेको खोजतलास तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने र अन्य सुरक्षा निकाय संग समन्वय गर्ने ▪ प्रभावित स्थलको पहिचान र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ▪ आवश्यकता अनुसार आपत् कालिन सहयोगको लागि मानवीय सहयोगमा कार्य गर्न विभिन्न पक्ष वा निकायसँग अनुरोध गर्ने	▪ विपद् व्यवस्थापन समितिको नियमित बैठक तथा वि.व्य. तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक भएको । ▪ खोज तथा उद्धार सामग्रीको पूर्व भण्डारण गर्ने, ▪ उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समितिमा आपतकालीन कोष खडा गर्ने ▪ स्थानीय स्तरमा खोजतलास तथा उपलब्ध उद्धार सामग्रीको विवरण राख्ने ▪ बडा तथा समुदाय तहमा खोज तथा उद्धार स्वयमसेवकको कार्यदललाई सकृय	उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, खोजतलास तथा उद्धार क्षेत्र तथा मानवीय सहयोगी संस्थाहरू सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चात को अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमाति लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
		बनाउने, तालिम दिने ▪ स्वयंसेवक परिचालन निर्देशिका तयार गर्ने ▪ आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्दसग समन्वय गर्ने र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ▪ एच एफ, भिएचएफ फोनको व्यवस्था गरी तयारी अवस्थामा राख्ने		
	सर्वेक्षण टोली परिचालन LEOC ले DEOC लाई दैनिक प्रतिवेदन पठाउने	उपमहानगर विपद् व्यवस्थापनसँग समन्वय गरी सर्वेक्षण टोलीको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने इरा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति तयार गर्दा महिला,किशोर किशोरीहरु , अपाङ्गगता भएका व्यक्तिहरुको समेत क्षमता अभिबृद्धि गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	उपमहानगर.वि.व्य. समिति, नीजि क्षेत्र	
	सूचना डेस्क निमार्ण गर्ने (रेडियो टेलिभिजन, SMSका माध्यमबाट सूचनाहरू प्रवाह गर्ने	स्थानीय सम्पर्क व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक, स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रहरूको	उपमहानगर.वि.व्य. समिति, नगर प्रहरी	

विपद् पश्चात को अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमाति लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
		स्थापना		
	कमाण्ड पोष्ट खडा गर्ने	कमाण्ड पोष्टमा को को रहने र कस्को के जिम्मेवारी हुने स्पष्ट पहिला नै गर्ने	खोजतलास तथा उद्धारमा संलग्न हुने क्षेत्रहरू	
	तत्काल प्रकोपबाट हुनसक्ने क्षति न्यूनीकरण गर्ने उपाय अवलम्बन गर्ने	तालिम प्राप्त जनशक्ति तयार पार्ने (तालिम तथा पूर्व अभ्यास) प्रकोप अनुसार आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने	खोजतलास तथा उद्धारमा संलग्न हुने क्षेत्रहरू	
दोस्रो दिन	विषयगत अगुवा संस्था तथा सहयोगी संस्थाहरूको समन्वय बैठक (आवश्यकता अनुरुप बस्ने)	स्वयमसेवक परिचालन कार्यविधि बनाई कायान्वयन गर्ने	उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै बिषयगत क्षेत्रहरू	
	स्थानीय स्रोत र साधनको समिक्षा गर्ने	सबै क्षेत्रगत निकाय र सहयोगीहरूसँग उपलब्ध स्थानीय स्रोत र साधनको यकिन गर्ने स्वयमसेवकलाई तालीन दिने	उ.न.पा. विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै बिषयगत क्षेत्रहरू	
	प्रकोप प्रभावितको लागि राहत वितरण	प्रभावितहरूको विवरण तथा सूचना लिने	उपमहानगर वि.व्य. समिति, सबै बिषयगत क्षेत्रहरू	
	आवश्यक स्रोत/साधनको उपलब्धता यकिन गर्ने र सहयोगको माग गर्ने	जोखिममा रहेका समूहको आवश्यकता संबोधन गर्ने गरी सामग्रीको पूर्व भण्डारण BIPAD पोर्टललाई	उ.न.पालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै बिषयगत क्षेत्रहरू	

विपद् पश्चात को अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमाति लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
		अद्यावधिक गर्ने, दमकल, एम्वुलेन्समा GPS जडान गरि कार्यान्वयन गर्ने, संकटासन्नता तथा स्रोत साधनको नक्साङ्कन गर्ने		
	शव व्यवस्थापन, सर्जमिन र दाह संस्कारको व्यवस्था मिलाउन सम्वन्धित निकायसंग समन्वय गर्ने	शव वाहनको व्यवस्था, सर्जमिनको प्रक्रिया मिलाउने	खोज तथा उद्धार समुह	
पहिलो हप्ता	प्रभावितलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी राख्ने	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन	
	क्षेत्रगत सबै सदस्यहरू तथा सम्बन्धित अन्य सरोकारहरूलाई सर्वेक्षणको निष्कर्ष उपलब्ध गराई जानकारी गराउने		सर्भेक्षण टोली	
	राहत वितरणलाई निर्विवाद बनाउन जिल्ला तथा स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको अनिवार्य सहभागिता गराई सहयोग उपलब्ध गराउने	स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूको सहभागितामा राहत वितरण योजना निर्माण	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन,	
	खोज तथा उद्धार कार्यमा ठुला उपकरणहरुको प्रयोग गर्न निर्माण व्यावसायिहरु संग छलफल गरि उद्धारमा सहयोग गर्ने		उ.प.न.पा. विपद् व्यवस्थापन, निर्माण व्यावसायिहरु	
	नाकामा हुन सक्ने सम्भावित अपराधहरु रोक्न नेपाल प्रहरी तथा सशत्र प्रहरी परिचालन गर्ने	जिम्मेवारी तोक्ने र छलफल गर्ने	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन सुरक्षा निकायहरू	

विपद् पश्चात को अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमाति लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	भत्किएका, थुप्रिएका भग्नावशेषहरु हटाउने कार्य गर्ने	डोजर, गैटी, वेल्चा, सावेल, सिमेण्ट कटर को व्यवस्था गरी राख्ने	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र	
पहिलो महिना	विस्थापित र घाइतेहरूलाई परिचय पत्र वितरण । परिचयपत्र वितरण गर्दा एकल महिला, महिला घरमूली, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, आदि लाई बिशेष ख्याल गर्ने ।	परिचय पत्रको छपाई	उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन	
	विस्थापित शिविरमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने		सुरक्षा निकायहरू	
	संचारका सामाग्रीहरु मर्मत गर्ने र संचालन गर्ने		स्थानीय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	
	प्रत्येक महिना समन्वय बैठक गर्ने		उ.प.न.पा विपद् व्यवस्थापन	

६.१.२ खाद्य (Food Cluster)

खाद्य क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण:

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री अम्विका रिजाल	प्राविधिक सहायक, कृषि शाखा प्रमुख	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८६८३१६४०७
२	श्री लक्ष्मी शाही	प्राविधिक सहायक, पशु शाखा प्रमुख	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८३५००४४
३	श्री टिकामणि उपाध्याय	सयोजक,विपद समिति	नेपालगञ्ज उद्योग वाणिज्य संघ	९८५८०२७४२३
४	श्री भिम कडेल	अध्यक्ष	होटल व्यवसाय संघ नेपालगञ्ज	९८५८०२८०१०
५	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् शाखा	९८४१६८८५५८
६	श्री चन्द्र प्रकाश तिमिल्सेना	अध्यक्ष	गैसस महासघ बाँके	९८५८०२०३५८
७	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
८	श्री डम्मर सुनार	प्रमुख कार्यकारी	बी ग्रुप	९८५८०६७०१५
९	श्री राम शरण लामीछाने	प्रमुख	नेपाल खाद्य सस्थान	९८५८०७३१०५
१०	श्री सुरेश गौतम	प्रमुख	फियान नेपाल	९८५८०२०६४५
११	श्री घनश्याम आर्चाय	अध्यक्ष	खाद्यअधिकारसञ्जाल	९८४८०४५८७९
१२	श्री जनक शर्मा	प्रमुख	कारितास नेपाल	९८५८०२०९६०
१३	श्री राम बहादुर पुन	प्रमुख	जनजागरण केन्द्र	९८४८०४६२९५

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजनाः

- भण्डारण गरेको खाद्यान्न नष्ट हुने, खाद्य वाली कटान र डुवानका कारण क्षति र कम उत्पादन,
- वालवालिकामा कुपोषण, असक्त, दिर्घ रोगी, सुत्केरी, गर्भवती, सुनौलो हजार दिनका आमा र जेष्ठ नागरिक बढी प्रभावित, दैनिक मजदुरी गर्ने मजदुरहरु,

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य :

प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर जीवन बचाउने एवं जीवनलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

- जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू (Survival Strategies)का लागि आवश्यक्ताको पूर्ति गर्न खाद्य सम्बन्धी प्रर्याप्त स्रोत उपलब्ध गराउने ।
- स्फेयर मापदण्डअनुरुप प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २१०० क्यालोरी प्राप्तहुने गरी १४०३२ जनाकोलागि खाद्यान्नको व्यवस्था गर्ने ।
- गर्भवती, सुत्केरी, बालवालिका, जेष्ठ नागरिकलाई सुहाउंदो पोषणयुक्त खाद्यान्नहरु वितरण गर्ने
- खाद्य सामग्री वितरणसम्बन्धी निर्णय प्रक्रिया र परामर्श समूहहरूमा महिला, अपांगता भएका व्यक्ति र जोखिम समूहहरूको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क.स.	**विवरण**	**मापदण्ड**	**कैफियत**
१	चामल	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम,	
२	द्याल	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम	
३	वनस्पति तेल	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.ली	
४	नुन	प्रति दिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम	

खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत् कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ खाद्य बिषयगत क्षेत्रको समन्वय बैठकको आयोजना ▪ बैठकमा अनिवार्य रुपमा महिला संस्था, अपाङ्गता तथा लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक संस्थाको सहभागिता गराउने ▪ जानकारी संकलन तथा	▪ आपतकालीन पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने १४०३२ जनाकोलागि कम्तिमा २ दिनको लागि तयारी गर्ने	उ.न.पा. बिपद् व्यवस्थापन समिती, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत् कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	परिस्थिति विश्लेषण ▪ १४०३२ जनाकोलागि कम्तिमा २ दिनको लागि तयारी खाना वितरणका लागि कार्य योजना तयार गर्ने			
	सम्बन्धित स्थानीय तह विषयगत कृषि तथा पशु विकास शाखाबाट क्षती बारे जानकारी लिने	विषयगत कृषि तथा पशु विकास शाखा बाट बिवरण अद्यावधिक गर्ने	उ.न.पा, कृषि शाखा	
दोस्रो दिन	स्थानीय स्रोत र साधनको समिक्षा गर्ने	▪ सबै क्षेत्रगत निकाय सँग उपलब्ध स्थानीय स्रोत र साधनको सूचीकरण ▪ स्थानिय संघ संस्था सँग समन्वय गर्ने ▪ उ.न.पा. अन्तर्गत रहेका खाद्य बैंक तथा बिउ बैंकको मौज्दात विवरण आँकलन ।	बिपद् व्यवस्थापन समिति, तथा कृषि शाखा, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	MIRA सर्वेक्षण टोली परिचालन गर्ने	अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरेर MIRA अभिमुखिकरण गर्ने । अभिमुखिकरण गर्दा महिला, किशोरकिशोरीहरु, जोखिम समूहका प्रतिनिधीहरुलाई समाबेश गर्ने ।	उ.न.पालिका विपद् व्यवस्थापन	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत् कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार खाद्य सामग्री वितरण गर्ने (चामल, दाल, तेल, नुन, मसला) एक हप्ता सम्मकोलागि वितरण गर्ने	उधोग वाणिज्य संघले स्टक राख्ने	उधोग वाणिज्य संघ संग समन्वय गर्ने	
दोश्रो हप्ता	आवश्यक पर्ने खाद्य सामग्रीको व्यवस्था र भण्डारण गर्ने	गोदाम तथा वितरण केन्द्रहरुको नक्साङ्कन	उ.न.पा., उद्योग वाणिज्य संघ, गै.स.स.	
पहिलो महिना	खाद्यान्न वितरण कार्य निरन्तर गर्ने	प्रभावित व्यक्तिहरुको पहिचानका साथै परिचय पत्र प्रदान गरी समुचित वितरण व्यवस्था मिलाउने	उ.न.पालिका, उद्योग वाणिज्य संघ,गै.स.स. उपमहानगरपालिका , कृषि शाखा	
	प्रभावितहरूलाई पुनर्स्थापना गरी टोली फिर्ता हुने		क्षेत्रगत सबै निकाय	

६.१.३ आवास तथा गैर खाद्य (Shelter/ Non Food Items)

आवास तथा गैर खाद्य क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण :

क्र.स.	**नाम थर**	**पद**	**कार्यालय/संस्था**	**सम्पर्क नम्बर**
१	श्री भुपेन्द्र बोहरा	योजना तथा प्राविधिक शाखा	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४६२६०१५५
२	श्री दोलख बहादुर डागी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
३	श्री प्रकाश डिसी	बातावरण इन्जिनियर	बातावरण तथा विपद शाखा	९८४८०६६६२१
४	श्री कमल चौधरी	जिन्सी शाखा	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०८९९२७
५	श्री फुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	९८६८४०४९७५

६	श्री संगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	९८५८०४१८९४
७	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०१५
८	श्री राजु अधिकारी	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८४९४३९१०१
९	श्री रवि तुलाधार	कार्यकारी प्रमुख	युनेस्को क्लव	9858021136
१०	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् शाखा	९८४१६८८५५८
११	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१२	श्री पुष्प प्रसाद उप्रेती	कार्यालय सचिव	नगर स्तरिय अपाङ्गता संजाल	९८६६२०७१००
१३	श्री मनराज थापा	नापी अधिकृत	नापी शाखा	९८४००६४६२८
१४	पुष्प प्रसाद उप्रेती	कार्यालय सचिव	नगरस्तरिय अपाङ्गता सञ्जाल	९८६६२०७१००

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजनाः :

- विस्थापित परिवारलाई कम्तीमा १ महिनाको लागि आवास तथा गैरखाद्य सामाग्रीको व्यवस्था गर्नु पर्ने । विस्थापितहरु तत्काल आवासको लागि वैकल्पीक रुपमा स्थानीय विद्यालय, लगायतका सार्वजनीक स्थानमा हुने र उनीहरूलाई गैर खाद्य सामाग्रीको आवश्यकता ।
- आवासको अस्थायी क्षति तथा मुख्य रूपमा वालवालिका, १००० दिनको आमा, गर्भवती महिला, जेष्ठ नागरीक,अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको विस्थापन सहित व्यक्तिगत सामानहरूको क्षति ।
- ह्विल चेयर प्रयोगकर्ता, दृष्टिबिहिन व्यक्तिलाई भौगोलिक स्थितीको आधारमा ठाउँ व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य :

- हरेक खालका विपत्वाट आवासलाई संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूलाइ प्रर्याप्त आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्था गर्ने ।
- घरायसी भाँडा कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि आवश्यक सामाग्रिहरु जस्तै साबुन आदिको व्यवस्था गरी मानवीय मर्यादा तथा कल्याणका लागि न्यूनतम औजारहरूमा पीडित परिवारहरूको पहुँच पुऱ्याउने ।
- आश्रयस्थल व्यवस्थापन संरचनाहरूमा लैङ्गिक तथा अपांगता मैत्री सूनिश्चित गर्ने ।
- यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसाका घटनाहरूको उजुरीका लागि प्रेषण प्रणाली स्थापना र हटलाइन नम्बर सहित उपलब्ध सेवाहरूबारे प्रभावित समूदायलाई जानकारी सुनिश्चित गर्ने ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति (Spinal Cord Injury) भई ओछ्यानमा दिशा पिसाब गर्ने व्यक्तिहरुलाई ध्यानमा राख्दै Non- Food Item मा डाइपरको व्यवस्था गर्ने ।
- Heat Wave वाट जोगाउन जनचेतना प्रदान गर्ने ।
- शौचालयमा खानेपानीको व्यवस्थापन

- बालमैत्री,अपाङ्गमैत्री हुने सुनिश्चित गर्ने

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क्र.स.	**विवरण**	**मापदण्ड**	**कैफियत**
१	आपतकालीन आवास	औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४*५ मिटरको डोरी सहितको प्लाष्टिक सिट र सहायता सामग्री	
२	कम्वल	परिवारका सवै सदस्यहरुलाई पुग्ने गर्ने	
३	लुगा कपडा	दुई वर्षसम्मका वालवालिकाका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा । महिला, पुरुष, बालबालिका, युवाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ ।	

महामारीको हकमा

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)			
क्र.स.	**विवरण**	**मापदण्ड**	**कैफियत**
१	एकान्तवास	▪ प्रत्येक वडामा कम्तिमा १०० जना क्षमताको एक/एक वटा एकान्तवासको व्यवस्था । ▪ एकान्तवासका लागि स्थानीय स्तरमा व्यवस्थापन गर्न उपलब्ध स्रोतसाधनको प्रयोग गर्दा अन्यलाई असर नपर्ने गरि गर्नु पर्ने । ▪ कदाचित विद्यालयको प्रयोग गर्नुपर्ने भएमा विद्यालय तथा विद्यार्थीलाई भविष्यमा समस्या नपर्ने पुराना भवनलाई एकान्तवास हुने गरी सुदृढीकरण सुनिश्चित गर्ने । ▪ एकान्तवास वा आवास क्षेत्रमा सुरक्षाकर्मी, स्वास्थ्यकर्मीहरु सहित विभेद रहित तथा महिला,बालवालिका तथा अपाङ्गता मैत्री हुने गरि व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।	
२	व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीहरु	मास्क, सेनिटाईजर, ग्लोव्स, पीपीइ सेट-बिशेष अवस्थामा), साबुन, सेनेटरीप्याड, डिसइनफेक्सन सामग्री लगायत महामारी अनुसारका सामग्रीहरु । महिला तथा किशोरीहरुका लागि महिनावारी स्वास्थ्य सामग्रीहरु, अपाङ्गगता र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरुका लागि आवश्यक सामग्रीहरु	

आवास तथा गैरखाद्यक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	**विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपदको प्रकृतिका आधारमा)**	**आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष**
पहिलो दिन	▪ उ.न.पा, बि.ब्य.स.को बैठकमा सहभागी विषयगत क्षेत्रका	▪ Focal Personतोक्ने ▪ सदस्यहरुको सम्पर्क	उ.न.पा, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपदको प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	सदस्यहरु स्वतस्फुर्त सहभागी हुने ▪ आ-आफ्नो क्षेत्रबाट क्षतिको विवरणको प्रारम्भिक आँकलन संकलन गर्ने	सूची तयारी गर्ने		
	प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण गर्ने	द्रुत सर्वेक्षण (IRA) टोली र फारामहरु तयारी अवस्थामा राख्ने	नेपाल रेडक्रस	
दोस्रो दिन	▪ पहिचान गरिएको खुला स्थानमा अस्थायी आवासकोलागि टेन्ट तथा त्रिपालहरु वितरण गर्ने ▪	आवश्यक सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	उ.न.पा न.वि.व्य.समिति, रेडक्रस, गैरसरकारी संघसंस्थाहरु, नीजि क्षेत्र	
	Cluster बैठक आपत्कालिन आवासको लागि तोकिएको स्थानको अवलोकन, राहत सामग्री वितरण ,अपाङ्गमैत्री रातह व्यवस्था गर्ने	आपत्कालिन आश्रय स्थल नक्साङ्कन, पूर्व भण्डारण तथा संस्थाहरुको स्रोत साधन आँकलन	उ.न.पा, र सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरु	
पहिलो हप्ता	एकान्तवास, आपत्कालिन आवास निर्माण तथा थप सामग्री व्यस्थापन अस्थायी आवासहरु निर्माण गर्ने	पूर्व भण्डारण दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन आवश्यक पर्ने सामाग्रीका लागि व्यवसायीसंग पूर्व सम्झौता गर्ने	संघ, प्रदेश सरकार, न.पा., नीजि क्षेत्र	
	विस्थापित परिवारहरुको दर्ता	जनशक्तिको विवरण व्यवस्थापन	उ.न.पा, सुरक्षा निकाय	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्‌को अवस्थामा गरिने आपत्‌कालिन कार्य (विपदको प्रकृतिका आधारमा)	आपत्‌कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	क्षेत्रगत विवरण तथा आवश्यकता पहिचान	दक्ष जनशक्ति अध्यावधीक गर्ने	उ.न.पा. र क्षेत्रगत सदस्यहरु	
	आपत्‌कालिन आवासमा रहेका विस्थापित परिवारहरुलाई NFRI वितरण, लत्ताकपडा, भांडाकुंडा, कम्वल, ओढने ओछयाउने आदि	सामाग्रीहरुको पूर्व भण्डारण तथा व्यवस्थापन गर्ने	उ.न.पा र नेपाल रेडक्रस	
पहिलो महिना	पहिलो हप्ता गरिएको कार्यलाई निरन्तरता	पहिलो हप्ताको निरन्तरता गर्ने		
	फर्केका विस्थापित परिवारहरुको विवरण संकलन (बाढीको हकमा)	विवरण संकलन, फाराम छपाइ	उ.न.पा	

६.१.४ खानेपानी तथा सरसफाई (WASH) क्षेत्र:

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण :

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री प्रकाश डि.सी	वातावरण ईन्जिनियर	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०६६६२१
२	श्री भुपेन्द्र बोहरा	योजना तथा प्राविधिक शाखा	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४६२६०१५५
३	श्री राम बहादुर चन्द	जन स्वास्थ्य अधिकृत	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२११७१
४	श्री दोलख बहादुर डाँगी	निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
५	श्री गोर्ख बहादुर थापा	उप सचिव	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०४००२६
६	श्री प्रकाश शाह	प्रमुख	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	९८५८०२१०९४

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
७	श्री हरी प्रसाद श्रेष्ठ	प्रमुख	नेपाल खानेपानी संस्थान	९८४७०२७००२
८	श्री फुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	९८६८४०४९७५
९	श्री संगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	९८५८०४१८९४
१०	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०१५
११	श्री राजु अधिकारी	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८४९४३९१०१
१२	श्री रवि तुलाधार	कार्यकारी प्रमुख	युनेस्को क्लव	9858021136
१३	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद् फोकल पर्सन	विपद् शाखा	९८४१६८८५५८
१४	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१५	श्री श्यामविहारी गुप्ता	सभापति	नेरेसो सदरलाइन उपशाखा	९८४८०९८२८१

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजनाः

- प्रकोपको कारणबाट सुरक्षित खानेपानीको मुहान, हयाण्डपम्पहरु अवरुद्ध हुने साथै खानेपानीका मुहान समेत नष्ट हुने
- प्रकोपले गर्दा शौचालय भत्किएर वातावरणमा प्रतिकूल असर पुऱ्याउने । शौचालयको अभावका कारण खुल्ला स्थानमा दिशा हुन सक्ने ।
    - ढलबाट निश्कासित फोहर पानी वा खुल्ला स्थानमा भएको दिसा खानेपानीका स्रोत वा खानेपानीका पाईपमा छिर्न गई पानी जन्य रोगको जोखिम बढ्ने ।
    - खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छतासम्बन्धी निर्णय प्रक्रिया महिला, किशोरी लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक र अन्य जोखिम समूहहरूको प्रतिनिधित्व भएको सुनिश्चित गर्ने ।
    - महिला तथा पुरुषका लागि छुटै शैचालयका साथै नुहाउने र लुगा फेर्ने ठाउँको व्यवस्था गर्ने र पर्याप्त गोपनीयता, चुक्कुल, बत्ती र महिनावारी प्याड वा कपडा सुरक्षित र सम्मानजनक रुपमा व्यवस्थापन गर्ने
    - खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको पहुँच र प्रयोगमा व्यवधान खडा गर्ने भेदभावपूर्ण अभ्यासहरू हुन नदिने व्यवस्था मिलाउने ।
    - पिसाब चुहिने अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि डाइपरको व्यवस्था गर्ने
    - डुवान क्षेत्रमा ट्युबुवेलको उचाई तथा गहिराई बढाउने

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्यः

- प्रभावित व्यक्ति तथा परिवारहरूको जीवनयापन सुचारु गर्न अत्यावश्यक खानेपानी एवम् स्वच्छता संग सम्बन्धित न्यूनतम सेवाहरू सुनिश्चित गर्ने र पानी जन्य रोग फैलिन नदिन उपयुक्त रोकथामका उपाय समेत अपनाउने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्यकिट (kit)	
स्वास्थ्य सामग्री	**अतिरिक्त सामाग्री**
▪ १०-२० लि. पानी बोक्ने भाडा प्रति घरधुरी १ ▪ १० - २० लि. पानी संचय गर्ने भाडा प्रति घरधुरी १ ▪ नुहाउने साबुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २५० ग्राम ▪ लुगाधुने सावुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २०० ग्राम ▪ महिनाबारी भएको समयमा प्रयोग गर्ने कपडा	▪ दन्तमजन - ७५/१०० ग्राम ▪ दन्त ब्रस - १ ▪ सेम्पु २५० मी.ली. ▪ जिउमा लगाउने तेल/लोसन २५० मि.लि. प्रति वच्चा २ वर्षसम्म ▪ दाह्री काट्ने ब्लेड/मेसिन ▪ महिलाका लागि भित्री कपडा काइयो, नेल कटर
पानीको परिमाण	**धारा**
▪ २.५-३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन-खान र पिउन ▪ २ - ६ लिटर प्रति व्यक्ति प्रति दिन - सामान्य सरसफाईका लागि ▪ ३ - ६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रति दिन - खाना पकाउन ▪ ७.५ - १५ लिटर प्रति व्यक्ति प्रति दिन सामान्य आवश्यकता	▪ अपांगता मैत्री, बालमैत्री ▪ वातावरण, प्रकोप मैत्री ▪ प्रति धारा २५० व्यक्ति ▪ प्रति हाते कल ५०० व्यक्ति ▪ प्रति इनार ४०० व्यक्ति ▪ पानी सकलनका लागि हिड्ने दुरी ५०० मिटर ▪ पानी संकलनका लागि पर्खिन समय ३० मिनेट
शौचालय	
▪ पानीको स्रोतभन्दा टाढा ३० मिटर ▪ पानीको सतहभन्दा १.५ मि. माथी ▪ २० जनालाई - १ शौचालय	▪ घरभन्दा ५० मि.भन्दा टाढा हुनु हुदैन । ▪ महिला पुरुषलाई भिन्ना भिन्नै (३:१) ▪ लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको लागि ▪ अपाङ्ग मैत्री शौचालय

महामारीका लागि ब्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री , अक्सिजन सिलिन्डर, मास्क, सेनिटाईजर, ग्लोव्स, पीपीइ सेट (बिशेष अवस्थामा), साबुन, सेनटरी प्याड, डिसइन्फेक्सन, झुल, सामग्री लगायत महामारी अनुसारका सामग्रीहरु बिपद् पहिले र बिपत् पछि सबै क्लस्टर, स्थानीयतहहरु योजनाबद्ध हुन र बजेट समेत विनियोजित गर्न गराउन समन्वय गर्ने ।

खानेपनी,सरसफाई तथा स्वच्छता विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ क्षेत्रगत सदस्यहरुको बैठक राख्ने र अवस्थाको बारेमा छलफल र गरिनु पर्ने प्रतिकार्यको तयारी गर्ने ▪ बैठकमा महिला, अपाङ्गता, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक समुदाय संस्था प्रतिनिधि अनिवार्य ▪ तयार पारेको लेखाजोखा सम्बन्धी औजारको प्रयोग गरी द्रुत लेखाजोखा सञ्चालन गर्नको लागि क्षेत्रगत सदस्यहरु परिचालन	▪ समन्वय बैठक ▪ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा औजारका फाराम तयारी गर्ने ▪ प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका बारेमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने ।	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, बिषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	
दोस्रो दिन	▪ लेखाजोखाबाट प्राप्त भएका जानकारीको विश्लेषण तथा क्षेत्रगत (Cluster Group) ले अनुमोदन गर्ने गरी प्रारम्भिक सहयोगको योजना सहित परिस्थितिको प्रतिवेदन तयार पार्ने । ▪ प्रतिवेदन सम्वन्धित निकायहरुमा पठाउने । ▪ हाइजिनकिट वितरण, प्रभावित स्थलमा पानी शुद्धिकरण सामानको प्रयोग सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने । ▪ अस्थायी शौचालयका सामग्रीहरु वितरण गरी शौचालय बनाउने	हाइजीन किट, पानी शुद्धिकरणका सामाग्रीहरु , अस्थायी शौचालयका सामाग्रीहर अग्रिम भण्डारण गर्ने	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, बिषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद् को अवस्थामा गरिने आपत् कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो हप्ता	▪ क्षेत्रगत सदस्यहरुसंग प्रतिकार्यको समिक्षा गर्ने । ▪ अस्थायी आश्रय स्थलमा महिला तथा बालबालिका तथा अपाङ्गता मैत्री, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक मैत्री शौचालय तथा स्वच्छ पानीको प्रवन्ध मिलाउने । ▪ मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने	▪ अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली गठन ।	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, बिषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	
पहिलो महिना	▪ प्रभावितको लागि पिउने पानीको व्यवस्था, , खाना पकाउन तथा सरसफाईकोलागि गुणस्तरयुक्त तथा प्रर्याप्त पानीको पहुँच गराउनको लागि उपयूक्त प्रवन्ध मिलाउने ▪ आवश्यक ठाउँमा ट्युबवेल जडान ▪ अस्थायी चर्पी निर्माण । ▪ जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन । ▪ पोष्टर पम्पलेटद्वारा जनचेतना अभिवृद्धि ।	▪ सरोकारवाला हरु वीच समन्वय र सम्पर्क गर्ने	वातावरण तथा सरसफाई शाखा, खा.पा. कार्यालय, बिषयगत Cluster, नीजि क्षेत्र	

६.१.५ .स्वास्थ्य र पोषण (Health and Nutrition) क्षेत्रः

स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर		कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री राम बहादुर चन्द	जन स्वास्थ्य अधिकृत	स्वास्थ्य महाशाखा प्रमुख	९८५८०२११७१
२	श्री गोरख बहादुर थापा	उप सचिव	शिक्षा शाखा प्रमुख	९८५८०४००२६
३	श्री सुरेश पुन	कविराज निरिक्षक	आर्युवेदिक शाखा	९८४७८२३३१७
४	डा निराजन सुवेदी	मेसु	भेरी अस्पताल	९८५८०२०४१९
५	डा रोमन किदवाइ	निर्देशक	संजिवनी कलेज अफ मेडकिल साइन्सेस	९८५८०२१०६८
६	श्री दोलख बहादुर डागी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९
८	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद फोकल पर्सन	विपद शाखा	९८४१६८८५५८
१०	श्री आशा चौधरी	प्रतिनिधि	WHO	९८४२५८६००३
११	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	९८५८०६७०१५
१२	श्री राजु अधिकारी	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	९८४९४३९१०१
१४	श्री रवि तुलाधार	अध्यक्ष	युनेस्को क्लव	9858021136
१५	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजनाः

- बाढी पश्चात पानीजन्य रोगहरू र महामारी जन्य रोगहरू फैलन सक्ने । जस्तैः झाडापखाला, आउँ/रगतमासी, हैजा, टाईफाईड, ज्वरो, जन्डिस, आदि ।
- हावाको माध्ययमबाट ठूलो महामारीका रुपमा स्वाईनफ्लु, श्वासप्रश्वाससंग सम्बन्धित संक्रमण, निमोनिया, आदि फैलन सक्ने ।
- विपत्का समयमा स्वास्थ्य सम्बन्धी आधाभुत स्वास्थ्य सेवाहरू जस्तैः मातृसेवा, खोप, पोषण, क्षयरोग, कुष्ठरोग, परिवार नियोजन सेवा आदि अवरुद्ध हुन सक्ने ।
- विपत्को असामान्य अवस्थामा जनशक्तिको अभाव, औषधी औजार उपकरण अभाव हुने, नष्ट हुने, उपचार केन्द्र क्षतिग्रस्त हुनु आदि ।
- उच्च जोखिममा रहेका समुह जस्तै ५ वर्षमुनिका बालबालिका, असक्त, HIV संक्रमित, वृद्धवृद्धा, दीर्घरोगी तथा आदिलाई पोषण अभाव भई बिरामी संख्या वृद्धि र जोखिम बढ्न सक्ने ।
- महामारी फैलिई स्वास्थ्य मानवस्रोत तथा साधनको कमी हुने ।
- दीर्घरोगीले नियमित खाने औषधिको व्यवस्थापन जस्तैः हाइब्लड प्रेशर, डायबटिज, थाइराइड आदि

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्यः

- जस्तोसुकै आपतकालीन अवस्थामा मानव जीवन सुरक्षित स्वस्थ र भरपर्दो, खासगरी एकदमै जोखिममा रहेका समुहको स्वास्थ्य एवम् पोषण सम्बन्धी आवश्यकताहरू पूरा भएको सुनिश्चित गर्ने
- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानी एवं कीटजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गरी सहयोग गर्ने ।
- अरू द्रूत लेखाजोखा (Rapid assessment) सँगै एकीकृत गरी स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था तथा सेवाहरूको द्रूत सर्वेक्षण क्षमतालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलिन गएका खण्डमा प्रभावकारी प्रतिकार्य तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र सम्बन्धित निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्ने ।
- परिवार नियोजनका साधनहरु, गर्भनिरोधक साधन, सुरक्षित गर्भपतन सेवा सुनिश्चित गर्ने ।
- यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा प्रभावितहरूका लागि चिकित्सा सेवाहरूका लागि अस्पतालमा आधारित एकद्धार संकट व्यवस्थापन केन्द्रमा प्रेषण तथा बहुक्षेत्रिय सेवा सुनिश्चित गर्ने ।
- साना बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र दीर्घ रोगीहरूका लागि पोषणजन्य खाना, औषधीहरुमा ध्यान दिने ।

स्फेयर मापदण्ड बमोजिम पोषणयुक्त खाना

खाद्य सामग्री	**ग्राम**	**कैफियत**
अन्न	400	▪ २,१०० किलो क्यालोरि प्रति व्यक्ति प्रतिदिन ▪ १० % प्रोटिनबाट ▪ १७ % चिल्लो पदार्थबाट ▪ पर्याप्त सुक्ष्म पोषण
दाल, गेडागुडी	60	
पोषण पिठो	25	
खाने तेल, चिल्लो पदार्थ	50	
चिनी	15	
आयो नुन	5	
हरियो ताजा तरकारी, फलफूल		
आवश्यक मसला		
प्रतिदिन कुल तौल (ग्राममा)	555	
शक्ति किलो क्यालोरी	2113	

महामारीका लागि ब्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री अक्सिजन सिलिन्डर, अक्सोमिटर, मास्क, सेनिटाईजर, ग्लोव्स, पीपीइ सेट (बिशेष अवस्थामा), साबुन, सेनटरी प्याड, डिसइन्फेक्सन सामग्री लगायत महामारी अनुसारका सामग्रीहरु बिपद् पहिले र बिपद् पछि पनि उपलब्ध गर्न गराउन समन्वय गर्ने ।

स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ उ.न.पा. वि.व्या.स बैठक ▪ द्रुत सुचना संकलनको लागि द्रुत प्रतिकार्य समूह परिचालन, ▪ तालिम प्राप्त जनशक्तिबाट प्रकोप लेखाजोखा विस्लेषण ▪ समन्वय ▪ महिला, अपाङ्गता, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक संस्थालाई समन्वय बैठकमा अनिवार्य बोलाउने, जसले गर्दा तथ्याङ्क प्राप्तिमा सहज हुने ।	▪ मौजुदा औषधी ▪ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान, पूर्व तयारी कार्य योजना सुचना प्रवाह समन्वय ▪ स्रोत साधन अद्यावधिक गर्ने ▪ अन्तर विषयगत क्षेत्र समन्वय बैठक गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, सबै पालिकाका स्वास्थ्य शाखाहरु, Health and Nutrition cluster, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, नीजि क्षेत्र	
दोस्रो दिन	▪ प्रकोपको सुचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन जानकारी लेखाजोखा र जिम्मेवारी बाँडफाँड ▪ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रदान साथैं आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने ▪ सुचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरु प्रसारण अभिलेख तथा प्रतिवेदन ▪ एम्वुलेन्स,शव वाहन सेवा प्रदान गर्ने	मौजुदा औषधी तालिम प्राप्त जनशक्ति समन्वय स्रोतको पहिचान पर्व तयारी कार्य योजना	स्वास्थ्य कार्यालय, सबै सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु, Health and Nutrition cluster, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो हप्ता	• अत्यावश्यकीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान वडागत स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन • वालवालिका, महिला, गर्भवति, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकतामा राख्ने) • सुचना तथा जनचेतनामुलक सन्देशहरु प्रसारण अभिलेख तथा प्रतिवेदन	समन्वय पूर्व तयारी गर्ने कार्य योजना	स्वास्थ्य कार्यालय, सबै सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु, Health and Nutrition cluster, नगर स्वास्थ्य क्लिनिक, नीजि क्षेत्र	
पहिलो महिना	• उपचार सेवा निरन्तर दिने • थप उपचारका लागी भेरी अस्पतालमा प्रेषण गर्ने	पूर्वतयारी कार्य योजना समन्वय भेरी अस्पतालसंग अग्रिम संझौता गर्ने	Health and Nutrition Cluster,	

६.१.६ शिक्षा (Education) क्षेत्र :

शिक्षा तथा संरक्षण क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
1	श्री गोर्ख बहादुर थापा	उप सचिव	शिक्षा महाशाखा प्रमुख	9858040026
2	श्री पवित्रा पुरी	महिला विकास अधिकृत	महिला बालवालीका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	9866160230
3	श्री विज्रेश नाउ	प्रमुख	सामाजिक बिकास मन्च	9848181503
4	श्री रवि तुलाधार	कार्यकारी प्रमुख	युनेस्को क्लव	9858021136
5	श्री मान वहादुर थापा	अध्यक्ष	प्याप्सन	9844028820
6	श्री राजिव पौड्याल	अध्यक्ष	एनप्याप्सन	9858022241
7	श्री फुल कुमारी चौधरी	प्रतिनिधि	सेभ द चिल्ड्रेन	9868404975

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
8	श्री संगिता चौधरी	प्रतिनिधि	वेस नेपाल	9858041894
9	श्री डम्बर सुनार	प्रमुख	वि ग्रुप	9858067015
10	श्री राजु अधिकारी	प्रतिनिधि	युनिसेफ नेपाल	9849439101
11	श्री सुभाष श्रेष्ठ	प्रमुख	जि.आई.जेड	9843765932
12	श्री सुवोध रिजाल	अध्यक्ष	शिक्षक महासंघ	9848027344
13	श्री निरञ्जना मल्ल	बरिष्ठ संगठन विकास अधिकृत	नेरेसो सदरलाइन उपशाखा	9858022306
14	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद फोकल पर्सन	विपद शाखा	९८४१६८८५५८
15	श्री रुपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	9858023900
16	श्री पुष्प प्रसाद उप्रेती	कार्यालय सचिव	नगरस्तरिय अपाङ्गता सञ्जाल	९८६६२०७१००

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजनाः

- महामारीका कारणले विद्यालयहरु बन्द रहेको र विद्यार्थीहरुका लागि शिक्षाबाट केहि समयका लागि बञ्चित हुने अवस्था ।विद्यार्थीहरुमा मनोबैज्ञानिक समस्या उत्पन्न हुने
- अतिउच्च जोखिम रहेका तथा विस्थापीत हुने क्षेत्रका स्थानहरुमा बाढी तथा डुबानका समयमा प्रभावित भई हप्तौसम्म विद्यालय बन्द हुने
- भुकम्प र आगलागीबाट शैक्षिक संस्थाहरु जेखिममा रहने अवस्था ।
- विद्यालयका कक्षा कोठा, दराज, बेञ्च, टेबल र पाठ्यपुस्तक जस्ता भौतिक सामग्रीको आंशिक रूपमा क्षति भइ पठनपाठनलाई असर पु¥याएको । विद्यार्थीका शैक्षिक सामाग्रीहरु नष्ट हुने गरेको ।
- भुकम्प जस्तो प्रकोपका कारण विद्यालय समयमा बालबालिका, खासगरी अपाङ्गता भएका विद्यार्थी बढि जोखिममा हुने ।

क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य :

- विपत्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका केटाकेटी तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण तयार पार्ने ।
- प्रभावित विद्यार्थीहरुको मनोवैज्ञानिक शैक्षिक अवस्था बुझी सोही अनुसार उनिहरुको शैक्षिक परामर्श गर्ने तथा विद्यार्थीहरुको सिकाई अनलाइन र घरमै भए पनि निरन्तरता दिईराख्ने
- विपद्को समयमा सुरक्षित रहन Drill/Simulation क्रियाकलाप मार्फत क्षमता विकास गर्ने
- भुकम्पिय जोखिम सुरक्षाको लागि विद्यालयमा समय समयमा भुकम्पिय जोखिम सुरक्षाको अभिमुखीकरण गर्ने तथा अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई प्राथमिकतामा राखेर उद्धार गर्ने ।

शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ क्षेत्रको समन्वय बैठकः ▪ जिम्मेवारी बाँडफाँड, सूचना तथा क्षतिको जानकारी संकलन, प्रतिवेदन तयारी जस्ता विषयमा निर्णय गर्ने	▪ क्षेत्रगत सदस्यहरुको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने ▪ विद्यालयमा Drill/Simulation क्रियाकलाप	शिक्षा शाखा तथा अन्य क्षेत्रहरु, नीजि क्षेत्र	
दोस्रो दिन	▪ प्रभावित विद्यार्थी एवम् शिक्षकहरुलाई सुरक्षित स्थानमा व्यवस्थापन गर्ने ▪ सेल्टर क्लष्टरसँग समन्वय गर्ने ▪ परिस्थिति अनुसार सम्बन्धित निकायमा जानकारी गर्ने र गराउने	▪ प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन गर्ने शिक्षकहरुको सम्पर्क बिवरण अद्यावधिक गर्ने ▪ प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन	▪ शिक्षा शाखा तथा अन्य क्षेत्रहरु, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	▪ विपत्का समयमा काम गर्न सक्ने गरि शैक्षिक क्षेत्रका जनशक्तिको कलस्टर निर्माण गरि उनीहरुको क्षमता बिकास गर्ने	▪ शिक्षा क्षेत्र संग सम्बन्धित जनशक्तिको तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र, नीजि क्षेत्र	
	▪ विद्यार्थीहरुमा मनोबैज्ञानीक समस्या आउन सक्ने भएका कारण स्थानीय रेडीयो, तथा एफ. एम. हरुमा बिद्यार्थीहरु तथा अभिभावक लक्षित जिंगल कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने साथै विद्यालय भवनहरु क्षतिको एकिन तथ्यांक संकलन गर्ने ।	▪ बिद्यार्थी संख्या, बिद्यालय संख्या तथा एफ एम रेडीयो प्रशारण पहुँचको अवस्था अद्यावधिक गर्ने	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	▪ अस्थायी कक्षा संचालनकालागि आवश्यक पर्ने सिकाई केन्द्रहरु निर्माण गर्ने	▪ प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन गर्ने	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र, नीजि क्षेत्र	
	▪ आवश्यकता अनुसार अनलाईन कक्षाहरु संचालन गर्ने	▪ अनलाइन कक्षा संचालनकोलागि पहिले नै पूर्वतयारी गर्ने	शिक्षा शाखा	
	▪ जि.बि.ब्य.समितिसँग समन्वय गरी MIRA सर्वेक्षणको टोली परिचालन गर्ने ▪	▪ भूकम्प र बाढीपहिरोको सन्दर्भमा MIRA निर्माण ▪ सर्भेक्षणको लागि व्यक्ति तोक्ने	▪ उ.न.पा वि.व्या.समिति	
पहिलो महिना	▪ अस्थायी सिकाई केन्द्र सञ्चालन गर्ने	अस्थायी सिकाई केन्द्रकालागि आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु अन्य क्लष्टर संग समन्वय गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु, नीजि क्षेत्र	
	▪ बालबालिकाको लागि बालविकास केन्द (ECDC) स्थापना र सञ्चालन गर्ने		▪ शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु	
	▪ अस्थायी शैक्षिक सेल्टरहरुको अध्ययन केन्द्रहरुमा नियमित अनुगमन गरी आवश्यक सहयोग गर्ने	▪ सम्बन्धित तथ्याङ्कहरु अद्यावधिक गर्ने	▪ शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	▪ शैक्षिक संरचनाहरु निर्माण गर्दा विपत्को समयमा आश्रय स्थल को राम्रो वन्दोवस्ती हुने तवरले निर्माण गर्ने	▪ स्थानीय तह, प्रदेश तथा संघ विच समन्वय गर्ने ▪ बृहत विद्यालय सूरक्षा कार्ययोजना निमार्ण गरी कायान्वयन गर्ने	▪ शिक्षा शाखा लगायत अन्य क्षेत्र तथा कलस्टर सदस्यहरु, विद्यालय, निजि क्षेत्र	
	▪ अपाङ्ग मैत्री बिद्यालय भवन निर्माण गर्ने	▪ बृहत विद्यालय सूरक्षा कार्ययोजना निमार्ण गरी कायान्वयन गर्ने	▪	

६.१.७ संरक्षणतथा सामाजिक सूरक्षा(Protection and Social SecurityCluster)क्षेत्र :

संरक्षण तथा सामाजिक सूरक्षा क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री पवित्रा कुमारी पुरी	वरिष्ठ महिला विकास अधिकृत	महिला, बालबालिका तथा जेष्ठनागरिक शाखा	९८६६१६०२३०
२	श्री माया शर्मा	कानून अधिकृत	कानुन शाखा नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०३०२७२
३	श्री गोर्ख बहादुर थापा	उप सचिव	शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख	९८५८०४००२६
४	श्री केशव कोईराला	क्षेत्रीय संयोजक	माईती नेपाल, GBV and CFLG municipal network	९८५८०२४२७१
५	श्री क्षितिज आचार्य	प्रतिनिधि	UN WOMEN	९८५११३५९९६
६	डाक्टर अरविन शाक्य	प्रतिनिधि	OCMC	९८४११८४८२३
७	श्री सिद्धराज पनेरु	प्रमुख	सिविन नेपाल	९८५८०२८८२८
८	श्री हरीकला देवि थापा	अध्यक्ष	अपांगता क्षेत्र	९८४८०४२४६९
९	श्री निर्मला पौडेल	संयोजक	शक्तिसमूह	९८५८०८०८१२
१०	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
११	श्री निरन्जना मल्ल	बरिष्ठ अधिकृत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८५८०२२३०६
१२	श्री सरस्वती मल्ल	प्रतिनिधि	इन्सेक, बाँके	९८४८०२५९३३
१३	श्री उर्विन सापकोटा	जिल्ला संयोजक	मानव सेवा आश्रम	९८५५०७६००६
१४	श्री सरस्वती पराजुली	प्रमुख	साथी संस्था	९८५८०२१५११
१५	श्री सरिता खनाल	प्रमुख	निलसागर सेवा आश्रम	९८४८०२२८८८
१६	श्री शिवा थापा	प्रमुख	महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द्र	०८१५९०३९९ ९८४८०२८३४६
१७	श्री पुजा भण्डारी	परामर्शदाता	सामी परियोजना ने.ग.उ.म.न.पा.	९८६८०२२१२८
१८	श्री परिना चौधरी	संयोजक	पश्चिमतारा नेपाल(लैगिंक तथा यौनिक अल्पसंख्यक समुदाय)	९८४८०७१४२९

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१९	श्री जारा खान	अध्यक्ष	नगरस्तरीय बालक्लव सञ्जाल	९८२५५४५०९२
२०	श्री हर्षित पाण्डेय	सचिव	नगरस्तरीय बालक्लव सञ्जाल	९८२४५२७७७२
२१	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद फोकल पर्सन	विपद शाखा	९८४१६८८५५८
२२	श्री पुष्प प्रसाद उप्रेती	कार्यालय सचिव	नगरस्तरिय अपाङ्गता सञ्जाल	९८६६२०७१००

विपद् अवस्था तथा मान्यता योजनाः

- जनधनको क्षति, घाइते बाल-बालिका, अपाङ्गताभएका व्यक्तिहरु, पिछडिएका तथा एकल बाल-बालिका वा जेष्ठनागरिक, गर्भवती, सुत्केरी, एकल महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसख्यक तथा अनाथहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि, बढ्दो दुर्व्यवहार र शोषण, भेदभाव, सम्भावित मानसिक आघात(Trauma) तथा मनोवैज्ञानिक त्रास हुने
- यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा हुन सक्ने, महिला,किशोर तथाबालबालिका बेचबिखनमा पर्न सक्ने
- सुरक्षातथा संरक्षण संयन्त्र कमजोर हुनाले जोखिम रहेका समूह थप जोखिममा पर्ने
- राहत वितरण जोखिममा रहेका समूहमा पुग्न कठिनाई हुने
- यौन तथा लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा हुन सक्ने, महिला,किशोर तथाबालबालिका बेचबिखनमा पर्न सक्ने
- सुरक्षातथा संरक्षण संयन्त्र कमजोर हुनाले जोखिम रहेका समूह थप जोखिममा पर्ने
- राहत वितरण जोखिममा रहेका समूहमापुग्नकठिनाई हुने

<u>बिषयगत उद्देश्यः</u>

- आपत्कालिन परिस्थितीबाट उत्पन्न यौन दुर्व्यवहार (हिंसा),शोषण, र उत्पीडनबाट महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति र लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक वर्गको पहिचान, लेखाजोखा गरी उनीहरुको विशेष आवश्यकताको सम्वोधन र विशेष संरक्षण को सुनिश्चितता गर्नु,
- महिला, किशोरी, जेष्ठनागरिक, आपांगताभएका व्यक्तिहरु, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकहरूलाई विपद् व्यवस्थापन चक्रका सबै गतिविधिमा अर्थपूर्ण सहभागिता र अन्तरक्षेत्रगत समन्वय तथा सहकार्यको माद्यमबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाह प्रवन्ध गर्नु,
- यौन दुर्व्यवहार, शोषण र उत्पीडनबाट संरक्षण विपद्को समयमा महिला, बालबालिका, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक हरु यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणमा पर्न सक्ने भएकोले सो को सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने ।

संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्यजिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ संरक्षणतथा सामाजिक बिषयगत क्षेत्रको आकस्मिक वैठक वोलाउने ▪ बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित क्षेत्रमा संरक्षणको तथा सामाजिकअवस्था पहिचानको लागि परिचालन गर्ने, ▪ संरक्षणको अवस्थाको पहिचानको लागि सम्बन्धित संस्था तथा निकायमा सम्पर्क र सम्वन्ध स्थापना गर्ने । ▪ प्रभावितहरुको प्रारम्भिक तथ्यांङ्क संकलन गर्ने	▪ संरक्षण बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क बिवरण अद्यावधिक गर्ने । ▪ विषयगत सदस्यहरुलाई संरक्षण सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने ▪ अन्तर विषयगत क्षेत्रको समन्वय बैठक गर्ने	ने.उ.म.न.प,महिलाि बकास शाखा सहयोगीः युनिसेफ, रेडक्रस, प्लान, केएर नेपाल	
दोस्रो दिन	▪ संरक्षण समुहको सम्पर्क ब्यक्तितोक्ने र घटना लेखाजोखाका लागिश्रोत साधन र मानवीयश्रोतको ब्यबस्थापन गर्ने । ▪ आपतकालीन आश्रयस्थलमा सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने, महिलाहरुको सुरक्षाकालागिमहिला सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने	▪ सबै बिषयगत समुहको सम्पर्क बिबरणतयारी ▪ बैठक तालिका तयारी ▪ श्रोत नक्शांकन	महिलातथा बालबालिका शाखा,सुरक्षानिकाय, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	▪ आपतकालीन आश्रयस्थल तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षा ब्यवस्थामिलाउने ।	▪ प्रारम्भिक लेखाजोखाका लागि व्यक्तिहरूको नामावली तयारी ▪ आधाररेखा सम्बन्धी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ने.उ.म.न.पा महिलातथा बालबालिका	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्यजिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	▪ प्रभावित क्षेत्रका महिला, किशोरी, अपाङ्गता भएका महिलाहरु, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक आदीलाई आवश्यकता अनुसार Dignity Kit उपलब्ध गराउने । ▪ आश्रयस्थल बालबालिका, महिला, किशोरी मैत्री, अपांङ्गता मैत्रीभए/नभएको अनुगमन गर्ने र आबश्यकताबमोजिम सुधार गर्ने । ▪ बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी महिला, जेष्ठनागरिकलाई कुपोषण हुन नदिन खाद्यविषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गरी पौष्टिक आहार वितरण गर्ने ▪ प्रतिवेदनको निष्कर्ष क्षेत्रका सदस्यहरू, स्थानीयविपत् ब्यवस्थापन समिति तथाअन्य सरोकारवालाहरूलाई जानकारीकालागि उपलब्ध गराउने	जानकारी। अनुगमनको लागि चेकलिष्टतयार गर्ने र मुद्रण गर्ने ▪ सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणकालागि सम्पर्क व्यक्तितोक्न	शाखा तथा अन्य सहयोगी निकायहरु, नीजि क्षेत्र	
पहिलो महिना	▪ जोखिममा रहेका समूहहरूको पहिचान लगायतपहिलो ३० दिनभित्रतत्कालीन मानवीय सहयोगका लागि सम्वन्धित क्षेत्र संग समन्वय गर्ने र आबश्यकब्यबस्था	▪ विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्धमौज्दातको तथ्यांक संकलन गर्ने । ▪ बालआश्रय गृहको नक्शाङ्कनगर्ने ।	महिलातथा बालबालिका शाखा, युनिसेफ, सिबिन, युनेस्को, माईती नेपाल, साथी,	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्यजिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	मिलाउने । ▪ प्रभाबित महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई निरन्तर मनोसामाजिक परामर्श र पिडितहरुले गुनासो गर्नका लागि हेल्पडेस्क स्थापना र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने	▪ महिलापु:र्नस्थापना गृहको ब्यबस्थागर्ने। अन्य आवश्यक्ताको आधारमा सम्प्रेषण र व्यवस्थापन ▪ अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठनागरिका लागि पुर्नस्थापना गृहको ब्यबस्था मिलाउने र दोभाषेको व्यवस्था र परिचालन ▪ परामर्श कर्ताहरूको पहिचान । ▪ अपुग सामग्रीको पहिचानगर्ने ।	एफ.एन.सी, बेस, प्लान, केएर नेपाल, बि ग्रुप, भेरी मानव सेवा आश्रम, निलसागर सेवाआश्रम, अल्पकालीन सेल्टर	

६.१.८ पुर्नलाभ तथा पुनर्निर्माण (Rehabilitation & Reconstruction Cluster) **क्षेत्र :**

पुर्नस्थापन तथा पुनर्निर्माण क्षेत्रको सम्पर्क व्यक्ति तथा संस्थाको विवरण

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री भुपेन्द्र बोहरा	सिभिल ईन्जिनियर	नेपालगञ्ज नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०४००२६
२	श्री टंक धामी	अध्यक्ष	नेपालगञ्ज नेपालगञ्ज उद्योग वाणिज्य संघ	९८५८०२०१४७
३	श्री प्रकाश डिसी	बातावरण इन्जिनियर	बातावरण तथा सरसफाई शाखा	९८४८०६६६२१
४	श्री दोलख बहादुर डाँगी	उप निर्देशक	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	९८५८०२०९५९

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
५	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	विपद फोकल पर्सन	विपद शाखा	९८४१६८८५५८
६	श्री मविनमान श्रेष्ठ	शाखा प्रमुख	विद्युत शाखा नेगउमपा	९८४००९०६६६
७	श्री चन्द्र तिमिल्सेना	अध्यक्ष	गैसस महासंघ	९८५८०२०३५८
८	श्री प्रकाश शाह	इन्जीनियर	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय	९८५८०२१०९४
९	श्री श्यामविहारी गुप्ता	सभापति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सदरलाइन उपशाखा	९८४८०९८२८१
१०	श्री मनराज थापा	नापी अधिकृत	नापी शाखा	९८४००६४६२८
११	श्री रूपन ज्ञवाली	सू.व्य. अधिकृत	LEOC	९८५८०२३९००
१२	श्री पुष्प प्रसाद उप्रेती	कार्यालय सचिव	नगरस्तरिय अपाङ्गता सञ्जाल	९८६६२०७१००

विपदको अवस्था तथा मान्यता योजना

- सडक, यातायात, पुल , टेलिफोन, विद्युत, विद्धुत अवरुद्ध भै सामाजिक जीवनयापनमा कठिनाई हुने
- प्रभावितहरुको आय आर्जनका श्रोतहरु, उत्पादनका श्रोतहरुमा क्षति पुग्ने

क्षेत्रगत उद्देश्यः

- विपद्का समयमा क्षतिग्रस्त संरचनाको तत्काल मर्मत सम्भार गरी आवतजावतको सूनिश्चितता गरी पूनः निर्माणकोलागि सहयोग पुऱ्याउने ।
- प्रभावितहरुको जीविकोपार्जनको समस्या समाधानकोलागि बैकल्पिक उपायहरुको खोजी गरी सहयोग गर्ने
- यौन तथा लैङ्गिकता आधारित हिंसा रोकथाम र व्यवस्थापन गर्न नगद्मा आधारित सहयोग कार्यक्रमको विकास गर्ने
- लैङ्गिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरणमा आधारित पुननिर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम विकास गर्ने

पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण क्षेत्रका प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	**विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपदको प्रकृतिका आधारमा)**	**आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य**	**मुख्य जिम्मेवार निकाय**	**अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष**
पहिलो दिन	▪ उ.म.न.पा वि.व्य.स.को बैठकमा सहभागी cluster बैठकको समय तोक्ने, ▪ आ-आफ्नो क्षेत्रबाट क्षतिको विवरणको प्रारम्भिक आँकलन संकलन गर्ने	▪ Focal Person तोकने सदस्यहरूको सम्पर्क सूची तयारी गर्ने ▪ अत्यावश्यक संरचनाको नक्साकन गर्ने	▪ उ.न.पा ▪ निजि क्षेत्र ▪ संघसंस्था	
	▪ प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण	▪ द्रूत सर्वेक्षण (IRA) टोली खटाई विवरण अद्यावधिक गर्ने	▪ अनुगमन समिती तथा उ.न.पा	
दोस्रो दिन	▪ Cluster बैठक आपत् कालिन आवासको लागि तोकिएको स्थानको अवलोकन, राहत सामग्री वितरण ▪ अति आवश्यक सेवा प्रदायक निकाय र संरचनाको न्यूनतम पुनर्स्थापना गर्ने ▪ आपत्कालिन आवास निर्माण तथा थप सामग्री व्यवस्थापन ▪ सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा गोरेटो बाटो निर्माण गर्न तथा सहज पहुँचका लागि भग्नावशेषहरु सफा गर्ने ।	▪ आपत्कालिन आश्रयस्थल नक्साङ्कन, पूर्व भण्डारण तथा संस्थाहरूको स्रोत साधन आँकलन संकटासन्न भौतिक संरचनाको पहिचान र यसका लागि आवश्यक स्रोत साधनको नक्साङ्कन गरी पूर्व तयार पारिएको हुनेछ ।	उ.न.पा विपत् व्यवस्थाप समिति र अन्य विषयगत सम्बन्धित निकायहरु, नीजि क्षेत्र	

विपद् पश्चातको अवधि	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपदको प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो हप्ता	▪ विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरूको तथ्यांक विश्लेषण गर्ने ▪ मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । ▪ कटान, डुबान र पटानको विस्तृत सर्वेक्षण	▪ विस्तृत सर्वेक्षणका लागि जिम्वेवारी सहित टोली गठन गरी उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि	▪ उ.न.पा नगरपालिका विपत् व्यवस्थाप समिति ने.रे.सो. र अन्य सम्बन्धित निकायहरू पशु शाखा ▪ निजि क्षेत्र	
पहिलो महिना	▪ पुनर्लाभको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा, विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने	सम्भावित विपत्बाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आँकलन गरी अस्थायी स्थलको पहिचान गर्ने ।	▪ उ.न.पा, वि.व्या.स ने.रे.सो. र अन्य सम्बन्धित निकायहरू	
	▪ खेतीबाली पूर्ण वा आंशिक नष्ट भएका परिवारलाई कृषि कार्यालय, कृषि ज्ञान केन्द्र सँग समन्वय गरी सहुलियत रुपमा बीउँ बिजन उपलब्ध गराउने ।	▪ सम्भावित क्षतिको अनुमान गरी बीउ बिजनको स्टक पाइलिङ गरी राख्ने	▪ कृषि शाखा लगायत अन्य निकायहरू	
	▪ पूर्वाधारहरू पुनर्निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	▪ विस्तृत प्राविधिक इस्टिमेटका लागि टिम गठन र जिम्मेवारी दिने	▪ पूर्वाधार शाखा	

संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ संरक्षण तथा सामाजिक बिषयगत क्षेत्रको आकस्मिक वैठक वोलाउने ▪ बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूलाई प्रभावित क्षेत्रमा संरक्षणको तथा सामाजिक अवस्था पहिचानको लागि परिचालन गर्ने, ▪ संरक्षणको अवस्थाको पहिचानको लागि सम्बन्धित संस्था तथा निकायमा सम्पर्क र सम्वन्ध स्थापना गर्ने । ▪ प्रभावितहरुको प्रारम्भिक तथ्यांङ्क संकलन गर्ने	▪ संरक्षण बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुको सम्पर्क बिवरण अद्यावधिक गर्ने । ▪ विषयगत सदस्यहरुलाई संरक्षण सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने ▪ अन्तर विषयगत क्षेत्रको समन्वय बैठक गर्ने	ने.उ.म.न.प,महिला बिकास शाखा सहयोगीः युनिसेफ, रेडक्रस, प्लान, केएर नेपाल	
दोस्रो दिन	▪ संरक्षण समुहको सम्पर्क ब्यक्ति तोक्ने र घटना लेखाजोखाका लागि श्रोत साधन र मानवीय श्रोतको ब्यबस्थापन गर्ने । ▪ आपतकालीन आश्रयस्थलमा सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने, महिलाहरुको सुरक्षाका लागि महिला सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने	▪ सबै बिषयगत समुहको सम्पर्क बिबरण तयारी ▪ बैठक तालिका तयारी ▪ श्रोत नक्शांकन	महिला तथा बालबालिका शाखा,सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र	
पहिलो हप्ता	▪ आपतकालीन आश्रयस्थल तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा	▪ प्रारम्भिक लेखाजोखाका लागि व्यक्तिहरूको	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, ने.उ.म.न.पा	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	पर्याप्त सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने । ▪ प्रभावित क्षेत्रका महिला, किशोरी, अपाङ्गता भएका महिलाहरु आदीलाई आवश्यक्ता अनुसार Dignity Kit उपलब्ध गराउने । ▪ आश्रयस्थल बालबालिका, महिला, किशोरी मैत्री, अपांङ्गता मैत्री भए/नभएको अनुगमन गर्ने र आबश्यकता बमोजिम सुधार गर्ने । ▪ बालबालिका, गर्भवती र सुत्केरी महिला, जेष्ठ नागरिकलाई कुपोषण हुन नदिन खाद्य विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गरी पौष्टिक आहार वितरण गर्ने ▪ प्रतिवेदनको निष्कर्ष क्षेत्रका सदस्यहरू, स्थानीय विपत् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई जानकारीका लागि उपलब्ध गराउने	नामावली तयारी ▪ आधाररेखा सम्बन्धी जानकारी । अनुगमनको लागि चेकलिष्ट तयार गर्ने र मुद्रण गर्ने ▪ सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा तथा अन्य सहयोगी निकायहरु, नीजि क्षेत्र	
पहिलो महिना	▪ जोखिममा रहेका समूहहरूको पहिचान लगायत पहिलो ३० दिनभित्र तत्कालीन मानवीय सहयोगका लागि सम्वन्धित क्षेत्र	▪ विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौज्दातको तथ्यांक संकलन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, युनिसेफ, सिबिन, युनेस्को,	

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
	संग समन्वय गर्ने र आबश्यक व्यबस्था मिलाउने । ▪ प्रभाबित महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, बालबालिका तथा बृद्धबृद्धाहरूलाई निरन्तर मनोसामाजिक परामर्श र पिडितहरुले गुनासो गर्नका लागि हेल्पडेस्क स्थापना र त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने	▪ बाल आश्रय गृहको नक्शाङ्कन गर्ने । ▪ महिला पुःर्नस्थापना गृहको ब्यबस्था गर्ने । ▪ अपाङ्ग तथा बृद्ध, बृद्धाका लागि पुर्नस्थापना गृहको ब्यबस्था मिलाउने ▪ परामर्श कर्ताहरूको पहिचान । ▪ अपुग सामग्रीको पहिचान गर्ने ।	माईती नेपाल, साथी, एफ.एन.सी, बेस, प्लान, केएर नेपाल, बि ग्रुप, भेरी बृद्धाश्रम,	

६.२ तातो हावाको लहर (लू) प्रतिकायको समग्र योजना

नेपालका प्रायजसो तराईका जिल्लाहरुको तामक्रम गर्मी याममा अति उच्च तहमा हुने गरेको हामीले बाल्यावस्थामा पढेको हो र यसमा पनि बाँके जिल्ला नेपालको सबैभन्दा बढी गर्मी हुने जिल्लाको रुपमा रहेको प्रमाणित तथ्य नै हो । तातो हावाको लहर अर्थात लू नेपालको सन्दर्भमा अन्य विपद्का परिघटनाहरुसँग तुलना गरिएको छैन र यसको प्रभाव अन्य विपद्हरु जस्तै आगलागी, बाढी पहिरो, भूकम्प जस्तो प्रत्यक्ष आखाँले देख्न सकिने गरी भौतिक रुपमा नदेखिएको वा हामीले यसलाई प्राथमिकतामा नराखेकोले यसतर्फ कसैले पनि अध्ययन नगरको हुनसक्छ । तर यसको प्रभाव आम समुदाय त्यसमा पनि न्यून आयश्रोत भएका, खुल्ला आकाशमा काम गर्ने मजदुर वर्ग, रिक्सा तथा ठेला चालक, विद्यालयमा अध्ययनरत बालवालिका, जेष्ठ नागरिक, टिनको छाना भएको घरमा बस्ने बासिन्दाहरु आदि उच्च जोखिममा रहेको समूह हो र उनिहरु तातो हावाको लहरबाट उत्पन्न हुने विभिन्न समस्याहरुबाट ग्रसित भैरहेका छन् ।

जलवायु परिवर्तनको असका कारण विश्वब्यापी रुपमा तापक्रममा भैरहेको बृद्धि एवं बढ्दो सहरीकरण र घट्दो हरियाली पनि सहरी तापमान बृद्धिमा सहायक सिद्ध भएका छन् । यसको लागि सरोकारवाला सबैले समयमै पूर्वतयारी तथा लू को अवस्थामा गर्नुपर्ने प्रतिकार्यका गतिबिधिहरु गर्न सकेनौं भने केहि वर्ष पछि गरि परिवार सहरमा बस्न नसक्ने अवस्था पनि सृजना हुनसक्छ । एक अध्ययका अनुसार यदि समयमै पूर्वतयारीका गतिबिधिहरु गर्न सकिएन भने सन् २१०० सम्ममा दक्षिण एसिया प्रशान्तका अधिकांश सहरहरु मानिस बस्न लायक नहुने तथ्य सार्वजनिक गरेको छ । गृह मन्त्रालयको तथ्यांक अनुसार पनि सन् २००२ देखि २०१० सम्मा जम्मा २५ पटक तातो हावाको लहरको प्रभाव रहेको अभिलेख उपलब्ध छ र त्यसमध्ये पनि सन् २००९ र २०१० मा सबैभन्दा बढी मापन गरिएको छ । जसका कारण २५ जनाको

ज्यान गएको तथ्याक उपलब्ध छ । यि त प्रतिवेदनमा अभिलेखिकृत भएका तथ्यांक मात्र हुन र यस्ता धेरै घटना सूचीकृत नभएका पनि हुनसक्छन् ।

उल्लेखित अवस्थालाई मध्येनजर गर्दै नेपालगञ्ज क्षेत्रभित्र तातो हावाको प्रभाव, यसले असर गरेको क्षेत्र र संभाब्य भावी योजनाको बारेमा विस्तृत अध्ययन गरी तातो हावाको लहर प्रतिकार्य योजना नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाले २०७९ मा तयार गरेको थियो । २०८१ म समेत उपमहानगरपालिकाले आगलागी लू प्रतिकार्य योजना निमार्ण गरि कार्यान्वयन गरेको छ । तोकिएका सरोकारवाला निकायबाट कार्यान्वयन हुनसके आम समुदायलाई केहि न केहि सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । प्रस्ताव गरिएका गतिबिधिहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

६.२.१ आगलागी, तातो हावा (लू) बाट प्रभावित हुनसक्ने समूह

संकट्टासन्न समूह	सम्भावित जोखिम
जेष्ठ नागरिक ७० वर्ष भन्दा माथि	श्वास प्रश्वास जन्य रोग, नसा सम्बन्धी समस्या, लू बाट मृत्यु हुन सक्ने आदि
बालबालिका ५ वर्ष भन्दा मुनि	आउँ, झाडापखाला, संक्रामक रोग, विद्यालय शिक्षाबाट बञ्चित, कुपोषण आदि
अपाङ्गता भएका व्यक्ति	आँउ, झाडापखाला, विद्यालय शिक्षाबाट वान्चित, कुपोषण, हिडडुलमा समस्या आदि
गर्भवती महिला	जलवियोजन, आँउ, झाडापखाला,पोषणयुक्त खानाको अभाव, बेहोस हुने, शरिर दुख्ने आदि
सुत्केरी	गर्मीजन्य रोग, सरसफाईमा समस्या
नसर्ने रोग भएका दिर्घरोगी ब्यक्ति	उपचारमा समस्या, रोग जटिलता हुने, मृत्युसम्म हुनसक्ने आदि
सडक मानव	विरामी पर्ने तथा मृत्युसम्म हुनेसक्ने
गरिब तथा विपन्न परिवार र	जलवियोजन, आँउ, झाडापखाला, पोषणयुक्त खानाको अभाव, अन्य रोगको संक्रमण हुनसक्ने आदि
वाह्य कामदार ज्यालादारी मजदुर	रोजगार गुम्ने सम्भावना, बिभिन्न किसिमको विरामी हुनसक्ने, मृत्यु समेत हुनसक्ने
विद्यालय जाने उमेरका बालबालिका	विद्यालय बन्द हुनाले पढाई प्रभावित हुने

६.२.२:आगलागी नियन्त्रणक आकस्मिक योजना

क्रसं	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी निकाय	समय
१	अग्नि नियन्त्रण कार्यदल, प्राथमिक उपचार गर्ने स्वयमसेवक तयार पार्ने	बडा, विद्यालय, संघसंस्था	माघ, फागुन
२	राहत सामाग्रीको सूची तयार गर्ने र विषयगत क्षेत्रको क्षमताको पहिचान गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC	माघ, फागुन
३	सम्भावित जोखिम मुल्याङ्गन र पूर्वानुमान जोखिमयुक्त स्थानको पहिचान गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC संघसंस्था	माघ, फागुन

क्रसं	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी निकाय	समय
४	प्रतिकार्यका लागि आगलागी तथा डढेलो नियन्त्रण गर्न आवश्यक सामाग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति,LEOC, संघसंस्था	माघ, फागुन
५	दमकलको सम्पर्क सूची तयार गर्ने तथा दमकल सेवालाई प्रभावकारी बनाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC	नियमित
६	विपद् कोषको व्यवस्था मिलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
७	आगलागी नियन्त्रणका लागि जनचेतना अभियान संचालन गर्ने	विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC, विद्यालय	माघ, फागुन, चैत्र, बैशाख
८	हरेक कार्यालय,पसल, घरहरुमा फायर स्टिङ्गग्रुसर जडानका लागि पहल गर्ने	जिल्ला प्रशासन, संघसंस्था, उद्योग बाणिज्य संघ	नियमित
९	अति प्रज्वलनशील ग्याँस डिपो तथा डिलरहरुमा फायर हाइड्रेन्टको व्यवस्था मिलाउने तथा सम्बन्धित सरोकारवाला निकायबाट समय समयमा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC सूरक्षा निकाय, उद्योग बाणिज्य संघ	नियमित
१०	घरमा सर्टसर्किटको कारणबाट हुने आगलागीबाट बचाउन इलेक्ट्रीसियनहरुलाई तालीम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC, विद्यालय, संघसंस्था	माघ, फागुन, चैत्र, बैशाख
११	घरायसी आगलागी नियन्त्रण सम्वन्धी तालीम संचालन गर्ने	विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC, संघसंस्था	नियमित
१२	स्थानीय पाठ्यक्रममा आगलागी सम्बन्धी पाठ समावेश गर्ने	नगर शिक्षा यूवा तथा खेलकुद महाशाखा, संघसंस्था	हरेक शैक्षिक बर्ष
१३	विद्यालयमा आगलागी नियन्त्रणसम्बन्धी कृत्रिम घटना अभ्यास गराई, आवश्यक पूर्वतयारी सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	नगर शिक्षा यूवा तथा खेलकुद महाशाखा, संघसंस्था	नियमित
१४	खानेपानी संस्थानसंग समन्वय गरी उचित स्थानमा पानी भर्नका लागि फायर हाईड्रेन्ट जडान गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC संघसंस्था	माघ, फागुन, चैत्र, बैशाख
१५	अन्तरपालिका समन्वयका लागि संयन्त्र निर्माणगरी कार्ययोजना बनाउने	विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC	माघ, फागुन
१६	अग्नि नियन्त्रण, प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार तालिमहरु प्रदान गर्ने र सो तालिमलाई पुर्नताजगी गर्ने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC संघसंस्था	माघ, फागुन, चैत्र, बैशाख
१७	स्थानीय स्तरमा भएका स्वयंसेवकलाई स्वयंसेवक परिचालन निर्देशिका अनुसार परिचालन, व्यवस्थापन, समन्वय र तालिम दिने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC विद्यालय, संघसंस्था	माघ, फागुन

क्रसं	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी निकाय	समय
१८	मनोपरामर्शदाता तथा मनोसामाजिक सहजकर्ताहरुको व्यवस्था मिलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति, LEOC . महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखा	माघ, फागुन
१९	बीमा कार्यविधि अनुरुप कोषको व्यवस्था गरी जोखिमयुक्त समुदायका संकटासन्न घरपरिवारको बीमाको व्यवस्था मिलाउने	नगर विपद् व्यवस्थापन समिति	माघ, फागुन
२०	संकटासन्न समुदायको सूची तयार पार्ने तथा राहत वितरणमा प्राथमिकता दिने	LEOC विद्यालय, संघसंस्था	माघ, फागुन

६.३ वडास्तरको जोखिम व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारी रणनीतिक क्रियाकलापहरु

नगरस्तरीय तथा वडास्तरीय जोखिम व्यवस्थापन तथा पूर्वतयारी योजना कार्यान्वयन गर्नकालागि तय गरिएको रणनीतिक क्रियाकलापहरु यस प्रकार रहेका छन्

६.३.१ क्षमता विकासका लागी पूर्वतयारी योजना

क.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१.	वडामा आपत्‌कालीन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विषयगत कार्यदल गठन गरि समन्वय संयन्त्रको विकास गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	फागुन महिनाभित्र
२.	राहत सामग्रीको सूची तयार गर्ने र विषयगत क्षेत्रको क्षमताको पहिचान गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विषयगत क्षेत्रको पहिचान भएको
३.	विद्यालयस्तरीय विपद् व्यवस्थापनका समिति गठन गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वैशाख महिना
४.	खाद्य सामग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वर्षको १ पटक
५.	आधारभूत खोज तथा उद्धार, सामग्रीहरु खरीद गरी भण्डारण गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वैशाख महिना
६.	सूचना तथा समन्वय, मनोसामाजिक परामर्श जस्ता तालिमहरु सञ्चालन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	असार महिना

७	अग्नि नियन्त्रण, प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार तालिमहरु आयोजना गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेष्ठ महिना
८	आपत्कालिन सम्पर्क नम्बरहरुको सूची तयार गरि सवै घरधुरीमा वितरण गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ महिना
९	वडामा सङकटासन्न समुदायको सूची तयार पार्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वर्षको १ पटक
१०	मनोसामाजिक परामर्शदाताको व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेष्ठ महिना
११	स्थानीय स्तरमा भएका स्वयंसेवकलाई स्वयंसेवक परिचालन निर्देशिका अनुसार परिचालन, व्यवस्थापन, समन्वय र तालिम उपलव्ध गराउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आबश्यकता अनुसार
१२	स्वयंमसेवकहरुको दुर्घटना बिमा गराउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आबश्यकता अनुसार
१३	वडामा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	तत्काल
१४	वडाभित्रका आवासिय घरहरुको बीमाको व्यवस्था मिलाउने ।	वडा कार्यालय	बैशाख महिना
१५	विपद् सम्बन्धी सूचना संकलन गरी मोबाइल, एस.एम.एस. मार्फत जानकारी दिने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	उपयुक्त समयमा
१६	वडामा रहेका बाढी डुवानको जोखिमपूर्ण स्थानहरुमा पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ महिना
१७	विषयगत क्षेत्रसंग सम्बन्धित पूर्वतयारी तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	असार महिना
१८	समुदायका संस्थाहरु टोल विकास संस्था, युवा क्लव,रेडक्रस उपशाखा, महिला समूहलाई परिचालन गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	जेष्ठ महिना देखी

६.३.२ संकटासन्न बर्गमा रहेका व्यक्तिहरुका पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिकले सहजै बुझ्ने गरी जानकारीमुलक कार्यक्रम गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख महिना
२	संकटासन्न नागरिकलाई आवश्यक सामग्रीहरु सहयोग गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	तत्काल
३	बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाका लागि विशेष सामग्री व्यवस्था गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख महिना
४	सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन, सरकारी कार्यालयहरु तथा शिक्षण संस्थाहरुमा अपाङ्गतामैत्री संरचनाहरु बनाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
५	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु सहजै अस्पताल, कार्यालय, विद्यालयहरुमा पुग्न सक्ने व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६	संकटासन्न समुहहरुको सूची तयार गरि प्राथमिकतामा राख्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित

६.३.३ भूकम्पिय जोखीम न्यूनिकरणकालागी पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	पुराना रहेको र भूकम्पको समयमा यस्ता संरचना थप जोखिम हुने भएकाले मन्दिर तथा मस्जिदहरुको प्रवलीकरण गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा कार्यालय	१ वर्ष भित्र
२	भवन निर्माण मापदण्डलाई समय सापेक्ष बनाई कडाइका साथ पालना गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा कार्यालय	नियमित
३	सुरक्षित स्थानहरुको पहिचान गरि सूची तयार गर्न	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख भित्र
४	बलियो भवन तथा अपाता मैत्री भवन	वडास्तरीय विपद्	जेष्ठ

	निर्माण सम्बन्धी मिस्त्री तथा कामदारहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने	व्यवस्थापन समिति	
५	द्रुत संकटासन्नता सर्वेक्षणगरी नक्सांकन गर्ने र आवश्यक मर्मत सम्भार तथा प्रवलिकरणका लागि स्कूल व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरी कार्ययोजना तयार गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख भित्र
६	नक्सापास प्रणाली र यसको महत्वको बारेमा जनचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख र जेष्ठ
७	स्कूलमा भूकम्प सम्बन्धि नियमित क्रियाकलापको व्यवस्था गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	अतिरिक्त गतिविधिको रुपमा समावेश गर्ने
८	भुकम्पिय जोखिमबारे समुदायमा जनचेतना फैलाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बर्षमा २ पटक
९	आपत्कालिन स्थानान्तरण मार्गमा रहेका गैह्र संरचनात्मक जोखिमको नक्साङ्कन गरी अल्पीकरणका उपाय अपनाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	हरेक बर्ष
१०	विपद् जोखिम हस्तान्तरण गर्नका निम्ति समुदायमा बिमा गर्न अभियान संचालन गर्ने	वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति	नियमित
११	समय समयमा भूकम्प सम्बन्धि कृत्रिम अभ्यास गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
१२	नीजि क्षेत्रसंग विपद् पूर्वतयारीका गतिविधिमा सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम मार्फत सहकार्य गरी अघि बढाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बर्षमा २ पटक

६.३.४ आगलागी न्यूनिकरणकालागि पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	fire hydrant हरु स्थापना गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक

२	पसल,कार्यालयहरुमा फायर स्टिङगुइसर राख्ने व्यवस्था मिलाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	फागुन भित्र
३	टोल भित्र सम्भावित जोखिम मुल्याङकन र पूर्वानुमान जोखिमयुक्त स्थानको पहिचान गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख भित्र
४	घरमा सर्ट सर्किटको कारणबाट हुने आगलागीबाट बचाउनका लागि MCB / RCCB को प्रयोग गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
५	तत्काल आगलागी नियन्त्रणका लागि समुदाय स्तरमा पानी संकलन गर्ने अभ्यास गराउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६	चुलोमा प्रयोग हुने ग्यास सिलिन्डर सकेसम्म चुलोबाट टाँढा राख्ने र फायर इन्सरेसन पाइपको प्रयोग गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
७	टोलटोलमा पानी ट्याङकीको व्यवस्था गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
८	घरायसी आगलागी नियन्त्रण सम्वन्धि तालिम दिने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख
९	वडा स्तरमा भएका ईनारहरुको स्तरोन्नती गरी Portable Fire Pump को व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख
१०	समुदायस्तरमा आगलागी सम्बन्धी तालिम प्राप्त स्वयंसेवकलाई पुनर्ताजकी तालिमको व्यवस्था गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक
११	Electrical Association तथा निजि क्षेत्रसंगको सहकार्यमा विद्युत सर्ट सम्बन्धि अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक
१२	भवन निर्माण मापदण्ड संगै Electrical Building Code लाई अबलम्बन गर्न उचित जनशक्तिको व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
१३	सम्पूर्ण सामुदायिक भवनको वाइरीङ सर्वेक्षण गरी सर्वेक्षणको आधारमा कार्ययोजना निर्माणगरी कार्यान्वयन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित

१४	आगलागी सम्बन्धी विद्यालयमा जनचेतना अभियान सचालन गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख जेष्ठ
१५	स्कूलमा आगलागी सम्बन्धी कृत्रिम घटना अभ्यास गराई, आवश्यक	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख जेष्ठ
१६	खानेपानी संस्थानसंग समन्वय गरी उचित स्थानमा पानी भर्नका लागि Fire hydrant को जडान गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख जेष्ठ
१७	अन्तर बडा समन्वयका संयन्त्र निर्माणकालागि कार्ययोजना बनाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख जेष्ठ

६.३.५ सडक दुर्घटनाकालागि पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	मानिसहरुको चाप धेरै हुने हुनाले सडक दुर्घटना सम्बन्धी समुदायस्तरमा जानकारी मुलक कार्यक्रमहरु राख्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
२	मोडहरुमा ओभल ग्लास राख्ने व्यवस्था मिलाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख
३	सडकमा ठाउँ ठाँउमा जेब्रा क्रसिङ वनाउने तथा सवारी साधनको स्पिड लिमिट तोक्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक
४	आवश्यकता अनुसार त्यस्ता साँघुरो गल्लीहरुलाई वान वे गराउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक
५	सडक पेटीमा पसल कार्यलाई निषेध गरि सडक पेटी खुल्ला गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६	बढी चाप हुने स्थानमा ट्राफिक लाइटको व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक

६.३.६ बाढी तथा डुवानकालागि पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	डुवान कम गर्न क्रमिक रुपमा पानी निकासका पूर्वाधारहरु (ढल) विकास गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख भित्र
२	नालीको व्यवस्थापन गर्ने । क्षमता कम भए नाली फराकीलो बनाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
३	शहरी डुवानको जोखिम हुने भएकाले जोखिम न्यूनीकरणका लागि पानी	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख भित्र

	तान्ने पम्प जडान गर्ने		
४	नियमित ढल सफा गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख भित्र
५	मुख्य शहरी क्षेत्रमा डुवान कम गर्न वर्षाको सतही पानीलाई ढलसँग नमिसाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६	पोखरीहरुमा जम्मा गर्ने सडक पेटीहरु पानी सोस्न मिल्ने गरी विकास गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
७	बाढीको पूर्वतयारी सम्बन्धी कृत्रिम अभ्यासहरु संचालन गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख जेष्ठ

६.३.७ चट्याङ्गको जोखिम न्यूनिकरणको लागि पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	चटयाङ्को जोखिम कम गर्न ठाँउ ठाँउमा एरेस्टरहरु राख्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक
२	घर वरिपरी अग्ला रुखहरु भए,त्यस वरिपरी नवस्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
३	हावाहुरी तथा चट्याङ पर्ने बेला घरमा जडान गरिएका विजुलीका उपकरणहरु बिद्युत कनेक्शन विच्छेद गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
४	चट्याङको न्यूनिकरणकालागि समुदाय तथा विद्यालयमा जनचेतना फैलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बैशाख जेष्ठ
५	चट्याङको जोखिम कम गर्न घरनिमार्णको क्रममा अर्थिङ्ग जडान गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६	हावाहुरी,पानी पर्दा खेतवारी तथा बनजंगल नजाने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	बर्षातको समय

६.३.८ Heat wave न्यूनिकरणकोलागि पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	जनचेतनाका कार्यक्रमहरु लागु गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	चैत्र बैशाख
२	तातो हावाबाट भएका विरामीको तथ्याङ्क संकलनको व्यवस्था मिलाउने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	गर्मी अवधिभर
३	बृक्षारोपण, आकाश `पानीको व्यवस्थापन, ईनारको स्तरोन्नती, पार्कको निर्माणलाई विकास कार्यक्रमसंगै जोडेर लाने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
४	विद्युतको प्रवाह नियमित गर्न विद्युत प्राधिकरणसंग	वडास्तरीय विपद्	नियमित

	समन्वय गर्ने		
५	अति विपन्न परिवारकालागि खानेपानी तथा Cooling Center को व्यवस्था मिलाउने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
६	उर्जा दक्ष तथा नविकरणीय उर्जा प्रयोग गरी भवन निर्माण गर्न मापदण्ड तथा नीतिको व्यवस्था गर्ने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ पटक
७	पोखरीको निर्माणलाई बढावा दिने ।	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित

६.३.९ निजि क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारीका गतिविधिहरु

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१	निजि क्षेत्रले आ-आफ्नो व्यवसायको व्यवसाय निरन्तरता योजना निर्माण गर्ने	निजि क्षेत्र, विपद् समिति	१ बर्ष
२	भूकम्प, आगलागि सम्बन्धी अभिमुखिकरण, तालिमको व्यवस्था	निजि क्षेत्र, रेडक्रस, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष
३	सम्पूर्ण व्यवसायको विमा गर्नका लागि जनचेतनाका कार्यक्रमहरु अबलम्बन गर्ने ।	बडा विपद् व्यवस्थापन समिति	१ बर्ष
४	निजी क्षेत्रको विपद् व्यवस्थापन समिति र उपमहानगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिको समय समयमा समन्वय गर्नुपर्ने ।	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह	प्रत्येक बर्ष
५	सामाजिक उत्तरदायित्व कोष मार्फत विपद् जोखिम न्यूनिकरणका गतिविधि गर्ने	निजि क्षेत्र, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष
६	निजी क्षेत्रले नगर भित्र निर्माण गर्ने सम्पूर्ण संरचनाको भवन तथा विद्युतीय आचार संहिता अवलम्बन गरी अपाङ्ग मैत्री बनाउनु पर्ने ।	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह	निरन्तर
७	निजि क्षेत्रले आ-आफ्नो व्यवसायको व्यवसाय निरन्तरता योजना निर्माण गर्ने	वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रत्येक वर्ष

खण्ड – ७	निजी क्षेत्र संग सहकार्य

७.१ निजीक्षेत्र संग सहकार्य

नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका बाक्लो तथा घना बस्ती भएको शहर हो । यस उपमहानगरपालिका अर्न्तगत २३ वडाहरु रहेकोमा वडा नं १,२,३,४,५,६,७,८,१०,११ र१२ मध्ये शहरमा अवस्थित भएका कारण आगलागी तथा भूकम्पीय जोखिमको खतरा रहेको छ । पुराना वस्ती भवन आचार संहिताको प्रयोग नगरि निर्माण गरिएका भवनहरु, साघुरो अव्यवस्थित बाटो, अनी पुरानो विद्युतीय वायरिङ्गका कारण शहरको भित्री भागको बस्ती जोखिममा रहेको छ । यस उपमहानगरपालिकामा सालाखाला १५ सयको हाराहारीमा होटल व्यावसाय, उद्योगहरु, कारखाना तथा निजी क्षेत्रको वाहुल्यताबाट करिव १५ हजार रोजगारीको सिर्जना भएको छ । यसका अलावा खुला सिमानाका कारण छिमेकी राष्ट्र भारतबाट व्यापार व्यावसाय गर्ने उद्यमीहरुको संख्या पनि उल्लेखनीय मात्रामा रहेकोछ ।

प्राकृतिक वा कृतिक प्रकोपको समयमा राज्यको मात्रै सिमित श्रोत तथा साधन भएका कारण आपतकालिन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा निजी क्षेत्रको भूमिका, सहयोग तथा सहकार्यको नितान्त रुपमा आवश्यकता पर्ने भएकाले, जोखिम न्यूनिकरण तथा पूर्व तयारीमा निजी क्षेत्र, सरोकारवाला निकायहरुलाई आवश्यक सहकार्य, सहयोग, खोज तथा उद्धार र राहत व्यवस्थापनमा यस उपमहानगरपालिकाले निजी क्षेत्रसंग घनिभूत रुपमा छलफल गरि आपतकालिन प्रकोप जोखिम न्यूनिकरण तथा प्रतिकार्य योजनामा निजी क्षेत्रको भूमिकालाई समेट्ने गरि यो आपतकालिन प्रतिकार्य योजनाको खाका तयार गरेको हो ।

उद्योग वाणिज्य संघ, होटल व्यावसायी संघ, बैंकिङ क्षेत्र, अस्पतालहरु, यातायात व्यावसायी संघहरु, नर्सिङ्गहोम, सहकारी, टेलिभिजन, सञ्चार माध्यम, पत्र पत्रिका, अनलाईन सञ्चारमाध्यमहरु तथा अन्य उद्योगी, व्यावसायिहरुले आपतकालिन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा तपसिल बमोजिमका बिषयहरुमा सहयोग गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

७.२ विपद् पूर्वतयारी तया प्रतिकार्यमा नीजि क्षेत्रको भूमिका

- आपतकालिन समयमा खोज तथा उद्धारमा उपमहानगरपालिका, रेडक्रस सोसाईटी, अन्य मानवीय संस्थाहरु, गैर सरकारी संस्थाहरु तथा अन्य विषयगत क्लष्टरहरुसंग सहकार्य, समन्वय तथा सहयोग गर्ने ।
- खोज तथा उद्धारमा आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरुको व्यवस्थापन गरि आपतकालिन केन्द्रलाई सहयोग गर्ने
- उपमहानगरपालिका स्तरीय बिपत् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागीता जनाई आफ्नो क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- आपतकालिन सञ्चालन केन्द्रलाई व्यवस्थित गर्नको लागि सक्दो सहयोग गर्ने । आर्थिक, भौतिक, तथा मानव श्रोत परिचालनमा ल्याउने ।
- आपतकालिन प्रकोपको समयमा QRT (Quick Response Team) टिम तथा स्वमसेवकहरुलाई द्रूत गतिमा परिचालन गर्ने ।

- उपमहानगरपालिका, स्थानीय सरकार तथा सरकारी संयन्त्रलाई राहात वितरणमा एकद्वार प्रणाली मार्फत सहयोग गर्ने ।

- सूचना सम्प्रेषणलाई तथ्य, सत्य, वास्तविकताको आधारमा सम्प्रेषण गर्न सहयोग गर्ने ।

- उपमहानगरपालिकाको समन्वयमा आवश्यकता अनुसार प्रकोप व्यवस्थापनलाई न्यूनिकरण गर्नको लागि जिल्ला स्थित अन्य सरोकारवाला निकायहरु जस्तैः रेडक्रस, नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, नगर प्रहरी तथा अन्य विषयगत समिति स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई, खाद्य तथा गैर खाद्य, पून:स्थापना तथा पून:निर्माण, भौतिक पूर्वाधार जस्ता Cluster हरु संग नियमित रुपमा सहकार्य गरि आवश्यक निजी क्षेत्रहरुको सहयोगमा आर्थिक, भौतिक तथा मानवीय सहयोग गर्ने ।

७.३ निजि क्षेत्र अन्र्तगत रहेको संघसंस्थाहरुको विवरण :

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री चन्द्रप्रसाद तिमिल्सेना	अध्यक्ष	गैसस महासघ	९८५८०२०३५८
२	श्री टिकामणि उपाध्याय	विपद् सयोजक	ने.उ.बा. महासंघ	९८५८०२३४४८
३	श्री लिलाराज भटराई	अध्यक्ष	निमार्ण व्यवसायी सघ	९८५८०२३६८६
४	श्री दिपक खनाल	अध्यक्ष	इलेक्टीसियन एशोसेसन	९८८०२३६६७
५	श्री भिम कडेल	अध्यक्ष	होटल व्यवसाय संघ नेपालगञ्ज	९८५८०२८०१०
६	श्री राजिव कुमार गुप्ता	अध्यक्ष	एम्वुलेन्स ड्राइवर एसोसियसन	९८५८०२२२४८
७	श्री भक्त वहादुर भुजेल	प्रवन्धक	भाटभटेनी	९८०१२४६८०४
८	श्री विष्णु खनाल	अध्यक्ष	नगरस्तरिय घरेलु तथा साना उद्योग संघ	९८५८०२०४६४
९	श्री कस्मीरा खातुन	अध्यक्ष	मुस्लीम महिला उद्यमी सघ	९८४८२१६१२०
१०	श्री सिद्धार्थ शाह	अध्यक्ष	रिम्स बाँके	९८५८०७२७८९
११	श्री कुमार अधिकारी	अधिकृत	सञ्जिवनी कलेज नेपालगञ्ज	९८५८०२००२०

निजि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् पश्चातको अवधि	विपत्को अवस्थामा गरिने आपत्कालिन कार्य (विपत्को प्रकृतिका आधारमा)	आपत्कालिन अवस्था सम्बोधन गर्न गरिने पूर्व तयारी कार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	अनुमानित लागत (रु) प्रत्येक वर्ष
पहिलो दिन	▪ निजि क्षेत्रका अगुवाहरुको बैठकको आयोजना ▪ आ-आफ्नो क्षेत्रबाट क्षतिको विवरणको प्रारम्भिक आँकलन संकलन गर्ने ▪ संयुक्त रुपमा प्रभावित क्षेत्रको निरीक्षण	▪ Focal Person तोक्ने सदस्यहरूको सम्पर्क सूची तयारी गर्ने ▪ द्रूत सर्वेक्षण (IRA) टोली खटाइ विवरण अद्यावधिक गर्ने	उद्योग बाणिज्य संघ तथा अन्य सरोकारवाल निकायहरु	
दोस्रो दिन	▪ Cluster बैठक आपत्कालिन आवासको लागि तोकिएको स्थानको अवलोकन, राहत सामग्री वितरण, गैरखाद्य सामाग्रीहरु वितरण	आपत्कालिन आश्रय स्थल नक्साङ्कन, पूर्व भण्डारण तथा संस्थाहरुको स्रोत साधन आँकलन	उद्योग बाण्ज्यि संघ उ.न.पा, र सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरु	
पहिलो हप्ता	एकान्तवास, आपतकालिन आवास निर्माण तथा थप सामग्री व्यस्थापन	पूर्व भण्डारण दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन	उद्योग बाण्ज्यि संघ तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरु	

क्र.सं.	रणनीतिक गतिविधि	जिम्मेवारी	समय
१.	निजि क्षेत्रले आ-आफ्नो व्यवसायको व्यवसाय निरन्तरता योजना निर्माण गर्ने	निजि क्षेत्र, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	१ बर्ष
२.	आपत्कालीन समयका लागि निजि क्षेत्रले पूर्वतयारीका गतिविधिहरु गर्नु पर्ने जस्तै भूकम्प, आगलागि सम्बन्धी कर्मचारीहरुलाई अभिमुखिकरण, तालिमको व्यवस्था	निजि क्षेत्र, रेडक्रस, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष
३.	सम्पूर्ण व्यवसायको विमा गर्नका लागि जनचेतनाका कार्यक्रमहरु अबलम्बन गर्ने ।		१ बर्ष
४.	निजी क्षेत्रको विपद् व्यवस्थापन समिति र नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन समितिको समय समयमा समन्वय गर्नुपर्ने ।	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह	प्रत्येक बर्ष
५.	सामाजिक उत्तरदायित्व कोष विपद् पूर्वतयारीमा सदुपयोग गर्नका लागि प्रत्येक आर्थिक वर्षको सुरुमा नगरपालिकाले गतिविधि छनौट गरि उपमहानगरपालिका भित्रका सम्पूर्ण बैठक तथा वित्तिय संस्थालाई बुझाउनु पर्ने ।	निजि क्षेत्र, स्थानीय तह	प्रत्येक वर्ष
६.	निजी क्षेत्रले नगर भित्र निर्माण गर्ने सम्पूर्ण संरचनाको भवन तथा विद्युतीय आचार संहिता अवलम्बन गरी अपाङ्गमैत्री बनाउनु पर्ने ।	निजी क्षेत्र, स्थानीय तह	निरन्तर

खण्ड – ८ कार्यान्वयन रणनीति, पुनरावलोकन तथा समिक्षा

८.१. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीतिः

उपमहानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जूमा उपमहानगरपालिकाका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा गरिएको छ । यो योजना तर्जूमा विगत १० वर्षको अवधिमा गएका प्रकोपबाट परेका प्रभावहरूको विश्लेषणमा आधारित छ र योजना तर्जूमाको प्रयोजनमा निम्न परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिएको छ ।

- उपमहानगरपालिकामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरूको क्षमता विश्लेषणका आधारमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रमका लागि भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गरिएको ।
- "पूर्वतयारी" तथा "प्रतिकार्य कार्यक्रम" सम्बन्धी दुवै योजना योजनामा उल्लेखित प्रमुख गतिविधि र कार्यान्वयनमा सहयोग उपलब्ध गराउने उपयुक्त निकायको पहिचान गरिएको ।
- विगतका वर्षको प्रकोपको अनुभवबाट सिकिएका पाठ तथा सिफारिसहरूलाई हरेक क्षेत्र (Cluster) का लागि पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जूमा गर्दा ध्यानमा राखिएको ।
- हरेक क्षेत्र (Cluster) मा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायको अगुवाइमा क्षेत्रगत हरेक समुह (Each Cluster Group) ले सो क्षेत्रमा संलग्न विभिन्न निकायहरूका बीचमा समन्वय गरेको ।
- पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अन्तिम रूप दिइसकेपछि पूर्वतयारी सम्बन्धी कदमहरूमा भएको प्रगतिलाई सुनिश्चित गर्न सो योजनाको समिक्षा उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा हुने व्यवस्था गरिएको ।
- पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यमा नगरपालिका भित्र कार्यरत, महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत, अपाङ्गताको क्षेत्रमा कार्यरत, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यकको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरि कार्य गरेको ।
- नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना संगै उपमहानगरपालिकाको व्यवसायिक निरन्तरता योजना पनि निर्माण गरिरहेको छ । यस व्यवसायिक निरन्तरता योजना (Business Contunity Plan) ले विपत्को वेलामा उपमहानगरपालिका आफ्ना महाशाखा, शाखा, विषयगत समितिहरु, वडाहरु, स्वास्थ्य केन्द्र तथा नीजि क्षेहरु संग समन्वय, सहकार्य गर्दै सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिनको आफनो संस्थागत क्षमता बिकास व्यवसायिक स्तरबाट गरिरहेको छ । यस अवस्थामा आपतकालिन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले वाहिरी रुपमा मानविय सहयोग हरेक क्षेत्र (Cluster) मा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायको अगुवाइमा क्षेत्रगत हरेक समुह (Each Cluster Group) क्षेत्रमा संलग्न विभिन्न निकायहरूका बीचमा समन्वय गरेका बिभिन्न माथी उल्लेखित निकाय, कलस्टरहरुका काम कर्तव्यहरुद्वारा निभाउदछ भने तथा व्यवसायिक निरन्तरता योजनाले संस्थाको भित्री स्वरुपलाई मजबुत बनाई सेवाप्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नको लागि यसको निर्माण गरिएको हो ।

८.२ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना क्रियाशिल हुने

यो प्रतिकार्य योजना प्रत्येक वर्ष श्रावण १ देखि असार ३० सम्म नेपाली आर्थिक वर्ष अनुरुप क्रियाशिल हुनेछ र उपमहानगरपालिका कार्यपालिकाबाट स्वीकृत समेत गरिनेछ ।

८.३ विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वियन योजनाः

हरेक योजनालाई सम्बन्धित निकायले कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने हुन्छ अन्यथा तोकेको लक्ष्य र उद्देश्य बमोजिम कार्य गर्न सकिदैन र सफलता पनि हासिल नहुने हुन्छ । तसर्थ, यस योजनाको कार्यान्वयनका लागि पनि निम्न कार्य योजना तयार गरिएको छ ।

क्र.स.	क्रियाकलाप	निकाय	कार्यान्वयन अवधि
1	बाढी तथा डुवान भन्दा पहिलेको पूर्व तयारी अवस्थामा बस्ने समन्वय बैठक, नक्शाङ्कन, भण्डारण आदि	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	वैशाख देखि ज्येष्ठ
2	बाढीको समयमा आवश्यक प्रतिकार्य सहयोग गर्ने	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	असारदेखि असोज
3	महामारी हुनु पूर्वतयारी र प्रतिकार्य	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	बाढी, भूकम्प, शीतलहर, खडेरी आदिका समयमा
4	आगलागी हुन सक्ने जोखिम क्षेत्रमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	फागुन देखि ज्येष्ठ
5	भूकम्पीय जोखिम पूर्वतयारी र प्रतिकार्य	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	जुनसुकै सयमा निरन्तर
6	शीतलहरका समयमा आवश्यक पूर्व तयारी र प्रतिकार्य (समन्वय बैठक आदि)	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	मंसिर देखि माघ १५
7	महामारी प्रकोपहरु	उ.न.पा.वि.व्य.स. र सबै क्लस्टर	जुनसुकै सयमा निरन्तर

८.४ *विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको नियमित समिक्षा तथा अद्यावधिक*

विपद् प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका निम्ति प्रत्येक क्षेत्र वा शाखाले विपद् सम्बन्धी पूर्व तयारी योजना निर्माण गर्ने र आवश्यक बजेट अनुमोदन गराई विपद् आउनुपूर्व सबै शाखाले प्रत्येक वर्षको वार्षिक कार्यक्रममा राख्नु अनिवार्य रहेको छ । सबै शाखाले विपद् व्यवस्थापन योजना बनाउनु र प्रतिकार्यको लागि आवश्यक सामग्री भण्डारण गर्ने र परिचालन गर्ने नीति लिनु नितान्त जरुरी देखिएको छ । उक्त कार्यका लागि सम्बन्धित शाखाले एक जना फोकल व्यक्ति तोक्नुपर्ने र जसले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी समन्वय तथा योजना निर्माण तथा कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिनुपर्ने हुन्छ । प्रत्येक वर्ष महिला तथा जोखिम समूहका संघसंस्थाहरु सहित यस योजनाको पुनरावलोकन तथा समिक्षा गर्ने र आवश्यकतानुसार परिमार्जन तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी हुन्छ । जसले गर्दा विगतमा विपद् व्यवस्थापनमा आईपरेका समस्याका आधारमा विपद् व्यवस्थापन न्यूनीकरणका कार्यमा सहयोगी हुनेछ ।

क) विपत्का समयमा उपमहानगरपालिका स्तरीय बिपत् ब्यवस्थापन समितिले ध्यान दिनुपर्ने विषयहरू

१) स्वयंसेवक तथा कर्मचारीका सुरक्षा

प्रकोपको समयमा परिचालित स्वयंसेवक तथा कर्मचारीको सुरक्षा प्रमुख विषय हो । सुरक्षाको अनुभूतिले परिचालित व्यक्तिहरूको कार्य दक्षता तथा चुस्ततामा वृद्धि ल्याउँछ । आफ्नो स्वयंसेवक तथा कर्मचारीको सुरक्षा सबै निकायका प्रमुखहरूको जिम्मेवारी हो । तर सञ्जाल मार्फत परिचालित स्वयंसेवक तथा कर्मचारीको सुरक्षा गर्नु सञ्जालको आफ्नो जिम्मेवारी हो ।

२) पूर्व चेतावनी सूचना पद्धति

राज्य तथा स्थानीय सरकारको क्षमता सापेक्षिक रुपमा कम रहेको अवस्थामा पूर्व चेतावनी कठिन कार्य हो ।उपलब्ध साधन र स्रोतको अधिकतम् परिचालन गरी सम्भावित जोखिम कम गर्ने र मानिसलाई प्रकोपको सम्भावित जोखिमबाट बचाउनु सबैको प्रमुख जिम्मेवारी हो । सामान्य विषयहरूमा समयमै ध्यान दिन सके साधन स्रोतका अभावको बाबजुद् पनि मानिसहरूलाई सम्भावित जोखिमबाट बचाउन सकिन्छ । तसर्थ उपलब्ध साधन, स्रोत तथा सूचनाहरूको अधिकतम् प्रयोग गरी संकटाभिमुख समुदायहरूलाई उपयुक्त भाषा र माध्यमबाट प्रकोपको पूर्व चेतावनी सूचना दिनु पर्दछ ।

३) सुरक्षित स्थानान्तरण (Evacuation)प्रक्रिया

सम्भावित प्रकोपबाट बचाउन संकटाभिमुख समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा लैजानुपर्छ । सुरक्षित स्थानान्तरण अत्यन्त जटिल प्रक्रिया भएकोले त्यस सम्बन्धी पर्याप्त पूर्वतयारी गर्ने । यो जटिल तथा जबाफदेही कार्य भएकोले सुरक्षित स्थानान्तरणका सबै प्रक्रियामा सरकारी निकाय र बढि जोखिममा रहेकको समूहको निर्णायक तहमो संलग्नता हुनुपर्दछ । तसर्थ यस प्रक्रियामा सरकारलाई सहयोग गर्नु सबै मानवीय निकायहरूको जिम्मेवारी हो । सुरक्षित स्थानान्तरण प्रक्रिया संकटाभिमुख समुदायमा व्यापक मानवीय क्षति हुने निक्यौंलको अवस्थामा मात्र गरिने छ ।

४) बिशेष परिस्थितिका व्यक्ति तथा समुदायहरूको सुरक्षा

प्रकोप तथा विपत्को अवस्थामा बिशेष परिस्थितिका व्यक्ति तथा समुदायहरू यस अन्तरगत बिशेष गरि तपशिलका व्यक्ति तथा समुदायहरुलाई उचित सुरक्षा तथा सुरक्षित स्थानान्तरण (Evacuation) प्रक्रियामा विषेश ध्यान दिनुपर्ने तथा पहिलो प्राथमिकतामा राखिनु पर्दछ । बालबालिकाहरु, गर्भवती सुत्केरी महिला, २ बर्ष मुनीका बच्चा तथा तिनका आमाहरु, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरु, दिर्घरोगीहरु, जेष्ठ नागरिकहरु, भौगोलिक दृष्टीकोणले जोखिममा रहेका समुदायहरु जस्तै नदी किनारामा बस्नेहरु र जोखिममा रहेका समुदायहरु ।

५) मृत्यु संस्कार

प्रकोपको कारण, मृत्यु भएकाहरूको मृत्युपछि गरिने धार्मिक, सांस्कृतिक तथा पारम्परिक संस्कार अनुरूप आफन्तहरूको दाह संस्कार गर्न पाउने अधिकारलाई सुरक्षित गर्ने । तर कोरोना भाइरसको सन्दर्भमा भने यो कुरा लागु हुने छैन । प्रकोपको कारण मानिसहरूको आम मृत्यु भई स्थानीय समुदायले मृतकहरूको पहिचान तथा दाह संस्कार गर्न सक्ने क्षमता नभएको तथा मृतकहरू बेवारिसे अवस्थामा रहिरहँदा सामाजिक तथा वातावरणीय असर आउने अवस्थामा मात्र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति वा यस अन्तरगतका निकाय यस कार्यमा सक्रिय हुनेछन् ।

६) आपतकालीन शिक्षा

शिक्षा प्राप्त गर्नु बालबालिकाको अधिकार हो । प्रकोपको कारण क्षति भएका शैक्षिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूको पुनर्स्थापना गरी प्रभावितहरूलाई औपचारिक तथा अनौपचारिक शिक्षा लिन पाउने हकको सुनिश्चित गर्ने । प्रकोपको अवस्थामा विद्यालय र शैक्षिक वातावरणमा प्रत्यक्ष असर पर्दछ र ती असरहरू कम गरी शिक्षालाई पूर्ववत सामान्य अवस्थामा फर्काउन सहयोग गर्नु सबै मानवीय निकायहरूको जिम्मेवारी हो । यस कार्यको नेतृत्व समन्वय अधिकारी शिक्षा इकाइले गर्नेछ ।

७) मनोसामाजिक परामर्श

प्रकोपको कारण घरबार, आफन्त गुमाएका तथा आकस्मिक घटनाको कारण मानसिक सन्तुलन गुमाउन पुगेका पीडितहरूलाई मानसिक, सामाजिक तथा नैतिक सहयोग मार्फत पूर्ववत सामान्य मानसिक अवस्थामा पुऱ्याउनु आवश्यक छ । प्रकोपको कारण मानसिक सन्तुलन गुमाउन पुगेका पीडितहरू, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरुपहिचान गरी जोखिमको आधारमा

अन्तरव्यक्ति परामर्श, सामुहिक परामर्श गरिने । चरम मानसिक आघात (Trauma) स्तरमा पुगेका विपद प्रभावित व्यक्तिहरुको हकमा भने मेडिकल परामर्शका लागि प्रेषित गर्न सकिनेछ ।

खण्ड – ९	प्रतिवेदन, अनुगमन, अभिलेखन र सूचना

९. प्रतिवेदन, अनुगमन तथा अभिलेखन

९.१ अनुगमनः

नेपालगञ्जउपमहानगरपालिकामा विपद् पूर्व र विपत्का अवस्थामा मानवीय सहयोग तथा प्रतिकार्यका लागि निम्न ५ सदस्यीय अनुगमन मूल्याङ्कन समितिको व्यवस्था गरिएको छ । उक्त समितिमा सम्बन्धित निकायहरूका सम्पर्क व्यक्ति (Focal Person) रहने छन् ।

१.	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	संयोजक
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटीको प्रतिनिधी	सदस्य
३.	नेपाल पत्रकार महासंघका अध्यक्ष	सदस्य
४.	गैसस महासंघका प्रतिनिधि	सदस्य
५.	उपमहानगरपालिको बिपत् व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	सदस्य-सचिव

यस अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिका कार्य तथा जिम्मेवारी निम्नानुसार हुनेछन्:

क) यस समितिले उपमहानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि भएको पूर्व तयारीको अवस्थाको जानकारी लिई अद्यावधिक अवस्थामा रहनेछ ।

ख) विपत्का समयमा उपमहानगरपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अनुरुप सम्बन्धित सरोकारवाला निकायले कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्नेछ ।

ग) विपत्का समयमा सो योजना अनुरुप मानवीय सहयोगका क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरूलाई कार्यगत समन्वय समेत गर्नेछ ।

घ) विपत्का समयमा मानवीय सहयोगमा कार्य गर्ने संस्था, निकायहरूले समितिसँग नियमित समन्वयमा रही नदोहोरिने गरी तोकिएको मापदण्ड अनुरुप कार्यगरी समय समयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

ङ.) विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा लैङ्गिक समानता, अपांगता र समाजिक समावेशीकरण भएको सुनिश्चित गर्ने ।

च) अनुगमन मूल्याङ्कन समिति, पालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको उपसमितिको रुपमा कार्य गर्नेछ

९.२ प्रतिवेदन तथा सञ्चार

प्रकोपबारे भरपर्दो सूचनाहरू (क्षति, त्यसको प्रभाव, सहयोगको आवश्यकता र उपलब्धता आदि) सरोकारवाला माझ पु¥याउन सके थप सहयोग जुटाउन सकिन्छ । विपत्मा सहयोग गर्नु सबै सरकारी, गैर सरकारी तथा व्यापारिक निकायहरूको साझा जिम्मेवारी भएपनि सबै निकाय स्थानीयस्तरमा पुगी आफै सूचना संकलन गर्न नसक्दा दोश्रो तहको सूचनाको आधारमा सहयोगको निर्णय गर्दछन् । तसर्थ प्रकोपको वास्तविक सूचनालाई उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले निश्चित ढाँचामा संगठित गरी वितरण गर्नेछ ।

९.३ संस्थागत व्यवस्था

प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन संस्थागत रुपमा गरिनेछ । यसको संयोजन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले संयोजन गर्ने छ ।

९.४ *अभिलेखीकरण*

सबै शाखाले विपत्का समयमा गरिएको सर्भेका आधारमा आएका तथ्याङ्कको लेखाजोखा आफ्नो शाखामा अभिलेखिकरण गर्नुपर्नेछ। तथ्यांक संकलन गर्दा लिङ्ग ,उमेर सहितका खण्डीकृत तथ्यांक संकलन गर्नुपर्नेछ ।साथै आएका तथ्याङ्कको एकीकरण गरी वास्तविकता पहिचान गरी विवरण अनुमोदनका लागि विभिन्न क्लस्टरले सामुहिक निर्णय गरी उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्नुपर्नेछ । उक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापनका लागि उपमहानगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले एक जना तथ्याङ्क व्यवस्थापक तोकेको हुनेछ जसले उपमहानगर भरि भएको क्षति तथा घटनाको विवरण अभिलेख गर्ने कार्य गर्नेछ । साथै विभिन्न क्षेत्रबाट गरिएको सहयोगको विवरणको पनि अभिलेखिकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।

९.५ *अनुमोदन प्रक्रिया*

मिति २०८२ असोज ३० गतेका दिन नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको बैठक बाट विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२ तेस्रो अद्यावधिक स्वीकृत गरियो ।

९.६ *सन्दर्भ सामग्री*

क) विपद् व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २०१८ देखी३० ,

ख) नेपालगञ्जउपमहानगरपालिकाका विभिन्न विपद् दस्तावेजहरु

ग) जिल्ला विपद् पर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२ बाँके

घ) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८,२०८० र २०८१ नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका

ङ) गत विगतको विपद् पूर्व तयारी योजना तथा क्षेत्रगत आकस्मिक योजना,

च) बाँके जिल्लाको विपत्को इतिहास (बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी आदि),

छ) विपद् व्यवस्थापनको विगतको मुख्य सिकाइ तथा असल अभ्यास,

ज) जिल्लाको प्रकोप तथा जोखिम मूल्याङ्कन,

झ) विपद् प्रभावित उ.न.पा. र क्षेत्रको नक्साङ्कन

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ कार्यपालिका सदस्यहरुको विवरण

क.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	श्री प्रशान्त बिष्ट	प्रमुख	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२००६७
२	श्री कमरुद्दीन राइ	उपप्रमुख	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२१०८८
३	श्री प्रमोद रिजाल	वडा अध्यक्ष, वडा नं १	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०२४७०८
४	श्री मनोज श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष, वडा नं २	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८३७९७२२
५	श्री मो .अयुव सिद्धिकी	वडा अध्यक्ष, वडा नं ३	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०२५४९७
६	श्री गोपाल पुन	वडा अध्यक्ष, वडा नं ४	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०७३२४२
७	श्री सराफत हुसैन शेख	वडा अध्यक्ष, वडा नं ५	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०८०७८६
८	श्री समिर प्रताप सिहं	वडा अध्यक्ष, वडा नं ६	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२२२८४
९	श्री प्रशान्त श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष, वडा नं ७	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०२९०४९
१०	श्री रजनीश बाजपई	वडा अध्यक्ष, वडा नं ८	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८०४५०४८५४
११	श्री गोविन्द रेग्मी	वडा अध्यक्ष, वडा नं ९	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२३९९१
१२	श्री श्रवण श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष, वडा नं १०	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८२२५३६७३२
१३	श्री नन्द किशोर कहार	वडा अध्यक्ष, वडा नं ११	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०९१०००
१४	श्री तरुण बज्राचार्य	वडा अध्यक्ष, वडा नं १२	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२४४०१
१५	श्री सुरेश सिंह	वडा अध्यक्ष, वडा नं १३	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०५७७२६
१६	श्री मजहर अलि साइ	वडा अध्यक्ष, वडा नं १४	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०५७९४५
१७	श्री मदन बिक्रम शाह	वडा अध्यक्ष, वडा नं १५	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८१४५५९६००

क्र.स.	नाम थर	पद	कार्यालय/संस्था	सम्पर्क नम्बर
१८	श्री कलीम अन्सारी	वडा अध्यक्ष, वडा नं १६	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८१२४०५०७८
१९	श्री लक्ष्मण प्रसाद बर्मा	वडा अध्यक्ष, वडा नं १७	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०२५८४५
२०	श्री दिपक कुमार बर्मा	वडा अध्यक्ष, वडा नं १८	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२४१८७
२१	श्री प्रशुराम कुर्मी	वडा अध्यक्ष, वडा नं १९	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२६७५१
२२	श्री कौशल धोबी	वडा अध्यक्ष, वडा नं २०	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०४४७७७
२३	श्री राज कुमार शाहु	वडा अध्यक्ष, वडा नं २१	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०२४२८७
२४	श्री अब्दुल गफ्फार हलवाई	वडा अध्यक्ष, वडा नं २२	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८१५५४३३३२
२५	श्री जबर अलि बेहना	वडा अध्यक्ष, वडा नं २३	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४०४८५४८८
२६	श्री श्री सगिता रेग्मी	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४४८८८७०२
२७	श्री कुमारी पुष्पा सिह	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०३५७८६
२८	श्री बसन्त कु कनोजिया	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०२३५८१
२९	श्री शोभा खटिक	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८१६५१३४९२
३०	श्री विना थापा	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८४८०२५४६०
३१	श्री अमृता कुमारी सिह	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८१४५८७४७२
३२	श्री विक्रम चिडिमार	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८५८०६०६७५
३३	श्री मो मुजम्मिल हुसैन हल्वाई	कार्यपालीका सदस्य	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा	९८१६५६५९१

अनुसूची २ नगरस्तरीय विभिन्न समिति र समितिका सदस्यहरुको विवरण

क: बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

क.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री अमृता कुमारी सिह	संयोजक	९८१४५८७४७२	
२	श्री समिर प्रताप सिह	सदस्य	९८५८०२२२८४	
३	श्री नन्द किशोर कश्यप	सदस्य	९८४८०९१०००	
४	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	सदस्य सचिव	९८४१६८८५५८	

ख: सार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकाश समिति

क.स.	नाम थर	प्द	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री विना थापा	संयोजक	९८४८०२५४६०	
२	श्री कलिम जोलाह	सदस्य	९८१२४०५०७८	
३	श्री शोभा खटिक	सदस्य	९८१६५१३४९२	
४	श्री इन्द्र बहादुर केसी	सदस्य सचिव	९८४९५२१९८५	

ग: आर्थिक विकाश समिति

क.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री सगिता रेग्मी	संयोजक	९८४४८८८७०२	
२	श्री सुरेश सिह ठाकुर	सदस्य	९८४८०५७७२६	
३	श्री विक्रम चिडिमार	सदस्य	९८५८०६०६७५	
४	श्री प्रविन राना	सदस्य सचिव	९८४१८७९५६०	

घ: सामाजिक विकास समिति

क.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री पुष्पा सिह	संयोजक	९८४८०३५७८६	
२	श्री प्रशान्त श्रेष्ठ	सदस्य	९८४८०२९०४९	
३	श्री तरुण कुमार बज्राचार्य	सदस्य	९८५८०२४४०१	
४	श्री कृष्ण जोशी	सदस्य सचिव	९८४८०२७२३४	

ङ: पुर्वाधार विकाश समिति

क.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री वसन्त कुमार कनौजिया	संयोजक	९८४८०२३५८१	
२	श्री गोविन्द प्रसाद रेग्मी	सदस्य	९८५८०२३९९१	
३	श्री राज कुमार साहु तेली	सदस्य	९८५८०२४२८७	
४	श्री भुपेन्द्र बोहरा	सदस्य	९८४६२६०१५५	

च: विधेयक समिति

क.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर	
१	श्री मोहम्मद मुज्जममिल हुसेन हल्वाई	संयोजक	९८१६५६१५९१	
२	श्री कौशल कुमार धोवी	सदस्य	९८५८०४४७७७	
३	श्री शोभा खटिक	सदस्य	९८१६५१३४९२	
४	श्री माया शर्मा	सदस्य	९८४८०३०२७२	

अनुसूची ३ संचार माध्यम र संचारकर्मीहरुको विवरण

क्र.सं	निकाय	सम्पादक/संवाददाता	मोबाइल नं.
१	नेपाल टेलिभिजन	रूद्र सुवेदी	९८५८०२११८१
२	कान्तिपुर टेलिभिजन	रेजिना मल्ल	९८४८०४३६८२
३	कान्तिपुर दैनिक	रूपा गहतराज	९८४८०२७७०२
४	नवीन गिरी	रेडियो नेपाल	९८४८१८२२२८
५	गजेन्द्र गुरुङ्ग	गोरखापत्र	९७६८२४५७२
६	एभीन्यूज टेलिभिजन	दुर्गा रोकाय	९८५८०२३६६५
७	स्पेस टेलिभिजन	मधु पौडेल	९८५८०३७४२२
८	एबिसी टेलिभिजन	कृष्ण वली	९८४८२६२०२६
९	प्राइम टामइम टेलीभिजन	रविन्द घिमिरे	९८४८०२९२८८
१०	शुक्रऋषि चौलागाई	बागेश्वरी एफएम	९८५८०२४७०९
११	जी नेपाल फोर के टेलिभिजन	आशिष गुप्ता	९८५१२३८१६१
१२	राजधानी दैनिक	रूद्र सुवेदी	९८४८०२११८१
१३	अन्नपूर्ण पोष्ट	शंकर खनाल	९८५१२०२९९०
१४	नेपाल समाचार पत्र	कुमार श्रेष्ठ	९८४८०२३३४१
१५	नागरिक दैनिक	अर्जुन वली	९८५११४८३६१
१६	नयाँ पत्रिका दैनिक	बिश्वराज पछलडंवा	९८४८०३२२९९
१७	राष्ट्रिय समाचार समिति,	युवराज पान्डे	९८५७०२५०५७
१८	गोरखापत्र दैनिक	सिराज खान	९८४८०२३५५२
१९	कालपृष्ठ राष्ट्रिय दैनिक	कमल खत्री	९८५११४८३६१
२०	दैनिक नेपालगञ्ज	झलक गैरे	९८५८०२०७११
२१	सदभाव दैनिक	दामोदर भण्डारी	९८५८०२०६६०
२२	निरज गौतम	गोरेटो न्यूज अनलाइन	९८५८०३३३५०
२३	गोपि बुढा	हाम्रो संरचना अनलाइन	९८४८०२३६४२
२४	प्रेम केसी	मार्गरेखा अनलाइन	९८५८०२२६५६
२५	देवेन्द्र राज पौडेल	दैनिक नेपालगञ्ज	९८४६६८४१२०१
२६	मिसन टुडे	बिनोद पौडेल	९८५८०२३०६९
२७	लोकप्रिय सन्देश	गोबिन्द प्रसाद शर्मा	९८५८०२२६६०
२८	एपी वान टेलिभिजन	लक्ष्मण ढुङगान	९८५८०२४५६५
२९	विविसि नेपाली सेवा	विमला चौधरी	९८४८००२२१३
३०	हाम्रो समाचार दैनिक	भेषराज बस्नेत	९८४८०२९९५०
३१	हिमालय टेलिभिजन	निशा शाह	९८५८०२२३००
३२	न्यूज २४ टेलिभिजन	भगतराम थारु	९८५८०६०५४८
३३	एभीन्यूज टेलिभिजन	खम्व प्रसाद पुन	९८५८०२३६६५
३४	विजय मल्ल	सद्भाव दैनिक	९८५८०३०९६५
३५	रुपनी जिएम	रासस	९८४८०५०८६१
३६	सावित्री गिरी	गोरखापत्र	९८४८२९८०७८
३८	कमल डागी	अर्थपेज अनलाइन	९८४८०४१२२२
३९	प्रियास्मृती ढकाल	स्वास्थ्य पेज	९८४८१५२३२४
४०	कमल न्यौपाने	इसेतोखरी	९८६८०६०३५१
४१	राकेश मिश्र	पैरवि अनलाइन	९८५८०२४११९
४२	तिलक गाँउले	हिमालय टाइम्स	९८५१२००२९१

४३	नमस्कार शाह	असलशासन	९८५८०२१६७७
४४	रामु ओली	नागरिक समाज	९८५८०३०४५६
४५	खगेन्द्र दाहाल	खवरगञ्ज	९८५८०३२१८२
४६	शरण कर्माचार्य	खवरकुरा अनलाइन	९८५८०२२००३
४७	समिरमान श्रेष्ठ	नेपालगञ्ज ग्यालरी	९८५८०२४४४४
४८	गणेश विसु	नागरिक दैनिक	९८६२२७३३९८
४९	विक्रम बुढा	भुगोल खवर	९८४८२२३२९३
५०	भिष्म लोध	समयपत्र अनलाइन	९८४८२२१७२१
५१	प्रेम सिह	साख न्यूज अनलाइन	९८६८२९१७९१
५२	लक्ष्मी तिमिल्सेना	लर्नीस खवर अनलाइन	९८५८०३३१०५
५३	शम्भु थारु	कृष्णसार	९८४८२५१४५५
५४	शौरव गिरी	बागेश्वरी पोष्ट	९८६२७९१६०७
५५	जावेद अहमद	अनलाइन खोजखवर	९८५८०४५०८३
५६	सलामत अलि शेख	प्रभात घोषणा दैनिक	९८०८१७२८६२
५७	सन्ध्या शर्मा पाठक	निलखवर अनलाइन	९८६३१४२९९२
५८	अविशेख गुप्ता	जि नेपाल टेलिभिजन	९८६६२१४४५५
५९	डिल्ली शाही	कोहलपुर टुडे	९८६०३३४४२६
६०	सुनिल रेग्मी	दस्तावेज अनलाइन	९८५८०३१२७०
६१	दिनेश ठाकुर	लोकप्रिय सन्देश	९८६८९३८५२१
६२	चन्द्रेश्वर त्रिपाठी	समाज जागरण	९८४८०२३४३४

अनुसूची ४ नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरुको सम्पर्क नम्बर

वडा नं.	स्वास्थ्य संस्था	संस्था प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं	ईमेल आई.डि.
1	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-१	पाथाबिर बुढाथोकी	9849881565	btpathabir565@gmail.com
2	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-२	आईतवारी चौधरी	9869953025	aitawari71@gmail.com
3	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.-३	कमला शाह	9848115179	shahkamala555@gmail.com
4	शहरी स्वास्थ्य प्रबर्द्धन केन्द्र, वडा नं.-४	शन्देश बहादुर शाही	9868894500	sandeshshahi710@gmail.com
5	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.-५	निशा रेग्मी	9822573722	nisharegmi93@gmail.com
6	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-६	नवराज न्यौपाने	9857831322	navaraj.neupane01@gmail.com
7	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-७	लक्ष्मी वि.क.	9864951422	laxmibk422@gmail.com
8	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-८	केशब राज पौडेल	9848043058	pkeshabraj9@gmail.com
9	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.-९	अमृत चौधरी	9848057107	camrit007@gmail.com
10	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-१०	भागीराम चौधरी	9844827410	bhagiramdahit@gmail.com
11	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं.-११	शर्मिला सुवेदी	9848016542	sammiabha@gmail.com
12	नेपालगञ्ज स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१२	आरती चौधरी	9866852180	aaratichaudhary462@gmail.com

13	उदयपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१३	हेमराज पाण्डे	9849770387	hemupandey737@gmail.com
14	भवानियापुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१४	मोहन देवकोटा	9858031091	devkotamohan609@gmail.com
15	पिप्रहवा स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१५	जयराम पाण्डे	9848300773	jayarampandey@gmail.com
16	जयसपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१६	सारदा घर्ति	9848053523	gmsharada50@gmail.com
17	परसपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१७	दिपा थापा साउद	9848221707	dipa.thapa07@gmail.com
18	कारकाँदो स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१८	केशब बहादुर के.सी.	9848023172	keshabpabi2035@gmail.com
19	बासुदेवपुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-१९	किरण कुमार थारु	9848024775	kiran.npj55@gmail.com
20	मनिकापुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-२०	प्रकाश श्रेष्ठ	9847821330	pksh@gmail.com
21	पुरैनापुर स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-२१	नन्द गिरी	9848136180	sennanda081@gmail.com
22	पुरैनी स्वास्थ्य चौकी, वडा नं.-२२	सरोज कुमार मिश्र	9858032577	saroj3880@gmail.com
23	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं.-२३	श्रवण कुमार शाही	9858067074	sharanshahi06@gmail.com

अनुसूची ५ बाँके जिल्ला अन्तरगत संचालनमा रहेका एम्बुलेन्स विवरण

सि.नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालाक	
			नम	सम्पर्क नं
१	ग्रामिण विकास मन्च नेपाल	नेपालगञ्ज	सुरेश बाल्मीकी	९८४८०४६५९१
२	भेरी अस्पताल (सवबाहन समेत)	नेपालगञ्ज	राम कुमार चौधरी	९८५८०८०३६५
३	नेपालगञ्ज हेल्थ क्याम्पस	नेपालगञ्ज	रज्जव अली अन्सारी	९८४८०३१३१९
४	नेपाल परोपकार फाउण्डेशन	नेपालगञ्ज	अजय वाल्मिकी	९८४८०१२४३७
५	विशेषज्ञ बाल अस्पताल प्रा. लि.	नेपालगञ्ज	झल्लु चमार	९८१४५०७१३६
६	एभरेष्ट हेल्थ कियर नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	आरिफ खान	९८४८२९७९३७
७	लता केयर	नेपालगञ्ज	तेज नारायण डाँगी	९८०२५२३२५६
८	लायन्स क्लव अफ नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	पप्पुसिह बाढीया	९८४४८०१६८१
९	लियो क्लब नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	सोनु धपाली	९८६४९७१३५०
१०	लियो क्लब नेपालगञ्ज	नेपालगञ्ज	राजिवकुमार गुप्ता	९८४८०२२२४८
११	वेष्टर्न हस्पिटल प्रा.लि.	नेपालगञ्ज	ओम थापा	९८४८०७१९३१
१२	कान्ती आरोग्य हस्पिटल प्राली	नेपालगँज	करण वली	९८४११८६०५५
१३	संजीवनी डाइग्नोस्टिक सेन्टर	नेपालगञ्ज	इश्वर चौधरी	९७६६६५९१६२
१४	सुनगाभा स्वास्थ्य सहकारी संस्था, कोअपरेटिभ	नेपालगञ्ज	कमल सिह क्षेत्री	९८४८२९८२९३
१५	नेपालगँज मेडिकल कलेज	नेपालगञ्ज	जग्गु सिंह	९८४८०२७२८३
१६	हेल्थ कियर अस्पताल (HCRC)	नेपालगञ्ज	मनिस चौधरी	९८४५५७६८११

सि.नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालाक	
			नम	सम्पर्क नं
१७	साइनिङ अस्पताल(आइएनएफ)	नेपालगञ्ज	आशिष रानामगर	९८४८१७४२३८
१८	न्यू भिजन नेपाल	नेपालगञ्ज	कमल वाल्मीकी	९८४८०४६५९०
१९	नेपालगञ्ज सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा विकास केन्द्र	नेपालगञ्ज	रुपेश श्रेष्ठ	९८२२४४२१००
२०	स्माइल फाउन्डेसन	नेपालगञ्ज	जानअलि नाऊ	९८४४८८८६३३
२१	मधेशी मूस्लीम मञ्च नेपाल	नेपालगञ्ज	नन्दराम पुन मगर	९८५८०२८१८०
२२	नेपालगञ्ज उद्योग बाणिज्य संघ	नेपालगञ्ज	दिपेश कुमार थारु	९८५८०३२३६५
२३	सामुदायिक सवलीकरण तथा विकास मञ्च सुर्खेत	नेपालगञ्ज	रुखमान मिया	९७६५८४६५२९
२४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कोहलपुर उपशाखा	कोहलपुर	खेमराज पुरी	९८४८०८५२९५
२५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कोहलपुर उपशाखा	कोहलपुर	मनोज वोगटी	९८४८०८५२९६
२६	कौशिल्या मेमोरियल अस्पताल, हवलदारपुर	हवलदारपुर	इर्साद जसगण	९८४८०८०१३२
२७	कौशिल्या मेमोरियल अस्पताल, हवलदारपुर	हवलदारपुर	महाविर वि.क.	९८५८०८०१३२
२८	कौसिल्या अस्पताल	कोहलपुर	सिताराम खड्का	९८५८०८९९९१
२९	वयलफियर फाउन्डेसन	कोहलपुर	सन्तोष भुषाल	९८४८०२९०९०
३०	सृजनशिल सहकारी	कोहलपुर	पदम बहादुर क्षेत्री	९८५८०७२१७२
३१	प्रतिवोध एफएम	कोहलपुर	रेशम सुनार	९८४५५५८८२८
३२	कोहलपुर नगरपालिका	कोहलपुर	कृष्ण राणा	९८६८९५३२२५
३३	सामुदायिक सेवा केन्द्र कोहलपुर	कोहलपुर	बलबहादुर वि.सी.	९८५८०२३१५५
३४	संरक्षण स्वास्थ्य सेवा संघ	कोहलपुर	दिपेश श्रेष्ठ	९८५८०२०३२४
३५	ऐचोपैचो सहकारी	कोहलपुर	विक्रम पौडेल	९७६९४२८१८०
३६	चिसापानी स्वास्थ्य चौकी	बैजनाथ	चन्द्र बहादुर बुढा	९७४६९२१०११
३७	टिटहरिया स्वास्थ्य चौकी	बैजनाथ	निरज चौधरी	९८१२४५०५१३
३८	नौवस्ता स्वास्थ्य चौकी	बैजनाथ	चेतन सुनार	९८७७९११३८३
३९	खजुरा गाँउपालिका	खजुरा	भुवनेश्वर थारु	९८४८२५९१६१
४०	सुशिल कोइराला क्यान्सर अस्पताल खजुरा	खजुरा	प्रेम अधिकारी	९८४८०९०१७६
४१	नेपाल भू. पू. सैनिक एकाई संघ खजुरा	खजुरा बांके	ठेक वहादुर आले	९८४८२३६२९७
४२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	खजुरा	बव्लु शेख	९८१९५८३३६८

सि.नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालाक	
			नम	सम्पर्क नं
४३	महिला तथा बालवालिका विकास समाज रनियापुर	खजुरा	साकीर अलि	९८१२४६५४२८
४४	लायन्स क्लव खजुरा	खजुरा	समिर अन्सारी	९८६८०७९६८६
४५	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सोनारी उपशाखा	राप्तीसोनारी	शकर परियार	९७६८४६१४९२
४६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कचनापुर उपशाखा	राप्तीसोनारी	जगे सिजाली	९८४८२८४३६
४७	फत्तेपुर स्वास्थ्य चौकी, फत्तेपुर	राप्तीसोनारी	सूर्यकुमार दिक्षित	९८६८०५५४१६
४८	स्वता पोलीक्लीनिक बैजापुर	राप्तीसोनार	उमेश वली	९८६०९२९८७२
४९	राप्तीसोनारी अस्पताल	राप्तीसोनारी	लोक बहादुर थारु	९८४०४१०२९२
५०	बिनौना स्वास्थ्य चौकी	राप्तीसोनार	मनोजकुमार थारू	९८४८०१९७४३
५१	राप्तीसोनानी गाँउपालिका	राप्तीसोनारी	चन्द्र प्रकाश चौधरी	९८४२३५९११९
५२	गंगापुर स्वास्थ्य चौकी	नरैनापुर	सद्भाव खान	९८६६९४५४५८
५३	नरैनापुर गाँउपालिका	नरैनापुर	रन्जीत खान	९८६६२३७५६०
५४	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र नरैनापुर	नरैनापुर	निशाद खान	९८४६४१८८२६
५५	डुडुवा गाँउपालिका	डुडुवा	पप्पु लोहार	९८५८०७४५७६
५६	शोसल फाउन्डेसन बनकटी	डुडुवा	असतर खान	९८६८००११२३
५७	जानकी गाँउपालिका	जानकी	राम कुमार पाठक	९८५८०४३१५८

अनुसूची ६ नेपाल रेडक्रस सोसाईटी नेपालगञ्ज का उपशाखाहरुको कार्यक्षेत्र र सम्पर्क फोन. नं.

क्र. स.	उपशाखाको नाम	ठेगाना	उपशाखाको भौगोलिक क्षेत्र स्थानीय तह	उपशाखाका प्रमुख पदाधिकारीको नाम थर र सर्म्पक नम्बर	
				सभापति/संयोजक	मोबाइल नं.
१	बेलासपुर	नेपालगञ्जउपमहानगरपालिका वडा नं. १२ बेलासपुर	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. १ र १२	विरेन्द्रमान श्रेष्ठ	९८५८०५२६८०
२	घरवारीटोल	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. २	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. २,४,५ र ६	सुरेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	९८५८०२०८०६
३	सदरलाइन	नेपालगञ्जउपमहानगरपालिका वडा नं. ११ त्रिभुवन चोक	नेपालगञ्जउपमहानगरपालिका वडा नं.३,७,८ र ११	श्यामविहारी गुप्ता	९८४८०९८२८१
४	बाँकेबगीया	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. १०	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. ९,१०,१३ र २३	चित्रबहादुर के.सी.	९८५८०४०८८८
५	पिप्रहवा	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. १५	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. १४,१५,१६र १७	गुलाब सिंह ठाकुर	९८४८०२३००१

६	मनिकापुर	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. २०	नेपालगञ्जउपमहानगरपालिका वडा नं. १८ र २०	नमराज सापकोटा	९८५८०२८०५०
७	पुरैनी	नेपालगञ्जउपमहानगरपालिका वडा नं. २२	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. १९,२१ र २२	शिवकुमार वर्मा	९८४८०५६३५१

अनुसूची ७ नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वारुण यन्त्र शाखाका कर्मचारीहरुको विवरण

क.स.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	श्री झइन बहादुर खड्का	प्रमुख ईन्चार्ज	९८४५२४७४०८
२	श्री आनन्द कुमार बर्मा	ईन्चार्ज	९८४८२४०६६२
३	श्री प्रेम प्रशाद कोरी	दमकल ड्राइभर	९८२४५०९९९४
४	श्री आपा सिंह सिख	दमकल ड्राइभर	९८६८२१५२६२
५	श्री पुरन चमार	फायर मेन	९८२५५६१९३२
६	श्री रिख बहादुर राना	फायर मेन	९८६८०१८२१५
७	श्री नरेन्द्र सिंह सिख	फायर मेन	९८४८०२६५७४
८	श्री मो.जुवेर हल्वाइ	फायर मेन	९८४८०२५९८०
९	श्री मेराज अली वागवान	फायर मेन	९८४८०४५४१९
१०	श्री राम सिंह सिख	फायर मेन	९८१५५२८७७७
११	श्री सवीन लामा	फायर मेन	९८०२५४३२२६
१२	श्री कमल थापा मगर	फायर मेन	९८२५५३६५४६
१३	श्री अकिल अहमद सेक	दमकल ड्राइभर	९८४८०४६१६६
१४	श्री सन्तोष कुमार थापा क्षेत्री	फायर मेन	९८०४५७६००४

अनुसुची ८ भण्डारण कक्ष र क्षमता

क्र.स	भण्डारण कक्ष रहेको निकाय	स्थान	भण्डारण क्षमता	हाल भएको सामागी विवरण/अवस्था	कैफियत
१	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	नेपालगञ्ज विमानस्थल	५००० मे.ट	राहत सामाग्री	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा बाँके	नेपालगञ्ज बाके वगिया	४०० सेट	१०० सेट	गैरखाद्य सामाग्री
३	विश्व खाद्य कार्यर्मक्रम	कपास विकास समिति खजुरा			खाद्यान्न मौज्दत
४	नेपाल खाद्य संस्थान नेपालगञ्ज	कारकाँदो १८	४०० मे.ट.	३५० मे.ट.	खाद्यान्न मौज्दत
५	साल्ट ट्रेनिड बाँके	ने.ग. १० बाँके	५ लाख मे.ट.	३०००० हजार मे.ट	नुन मौज्दत
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी क्षेत्रिय गोदाम घर कारकाँदो	नेपालगञ्ज १८ कारकाँदो	३००० सेट		गैरखाद्य सामाग्री

अनुसुची ९ उद्धारमा परिचालित हुने जनशक्तिको बिवरण :

सि.नं.	संस्था	तालिम प्राप्त जनशक्ति	परिचालित हुन सक्ने जनशक्ति	सम्पर्क फोन नम्बर
१	नेपाली सेना	२००	१००० जना	०८१-५६५०५८, ०८१-५६५३००
२	नेपाल प्रहरी	२५	७०० जना	१००,९८५८०९०९५५
३	सशस्त्र प्रहरी	५०	८०० जना	०८१ -५३७२७१, ९८५१२७२१३८
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	५००	२५० जना	०८१ -५३११०४, ५३०२५६
५	स्थानिय सघस्था (बेस, बिग्रुप, बाँके यूनेस्को क्लब, आइएनएफ आदि)	२००	१०० जना	
६	नेपालगञ्उपमहानगरपालिका	४००	२५०	०८१५३३३४०

अनुसुची १० सञ्चार संयन्त्र

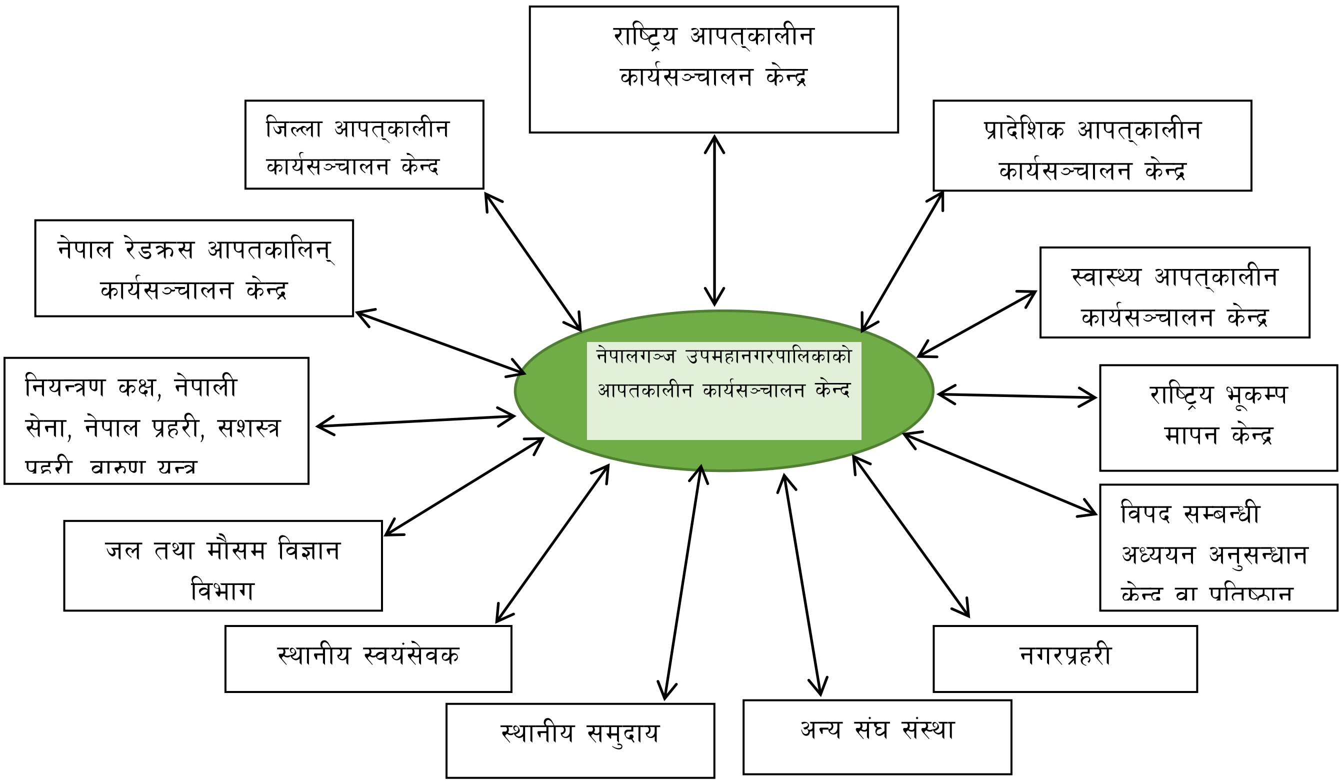

अनुसुची ११ स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रसँग सम्बन्धित बिवरण

क.स.	नाम थर	पद	निकाय	सम्पर्क नम्बर
१	श्री रामहरि शर्मा	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	९८५८०६६१११
२	श्री दिपेन्द्र श्रेष्ठ	प्रमुख	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका, विपद शाखा	९८४१६८८५५८
३	श्री रूपन ज्ञवाली	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	सिडीएम नेपाल	९८५८०२३९००
४	श्री सुर्य बोगटी	नगर प्रहरी प्रमुख	नगर प्रहरी	९८५८०२४९९७
५	प्रहलाद विश्वकर्मा	स्वयमसेवक	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८४८०२४७७६

६	श्री सरिता बस्नेत	नगर प्रहरी	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	९८६६३५००९४
७	श्री सुशिल श्रेष्ठ	सामाजिक परिचालक	सिडीएम नेपाल	९८६०२०७०५४

अनुसुची १२ क्रियासिशिल राजनैतिक दलहरु :

क्र.सं.	नाम	पद	पार्टी	सम्पर्क नम्वर
१	नारायण गौडेल	सभापति	नेपाली काँग्रेस	९८५८०२४०४१
२	निरक गुरूङ	अध्यक्ष	नेकपा (एमाले)	९८५८०२०५४६
३	नरेन्द्र पाण्डे	अध्यक्ष	नेकपा -माओवादी	९८५११५२०८८
४	दुर्गा बर्मा	अध्यक्ष	जसपा नेपाल	९८४८०२५५५०
५	कौसल धोवी	अध्यक्ष	जनता समाजवादी पार्टी	९८५८०४४७७७
६	हरिपाल केसी	अध्यक्ष	राष्ट्रिय स्वतत्र पार्टी	९८४८०३६१३३
७	नरेन्द्र पौडेल	अध्यक्ष	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	९८४८०२५९९८

अनुसुची १३ बाढी पूर्व सूचना प्रणाली र साईरन अपरेटर विवरण :

क्र.सं.	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	नदी जिल्ला/	गेजरिडरमौसम/ अवलोकन कर्ताको नाम	सम्पर्क नं	कैफियत
१	जलसतह मापन	बगासोती	पश्चिम राप्ति दाङ/	खड्क बहादुर क्षत्री	९८६८६१३८०३ ९८०६२१७५३८	स्वचालित
२	जलसतह मापन	कुसुम	पश्चिम राप्ति/ बांके	भद्र बहादुर थापा	९८४८२६१०८५ ९८१६५२६१४३	स्वचालित
३	जलसतह मापन	ढकेरी	झिन्झरी	विजुलि प्रसाद थारु	९८४८१२८३७५	म्यानुअल
४	जलसतह मापन	मुसुरीखेत	डुडुवा	शिवाप्रदय भट्टराई	९८४८१३३३३६	स्वचालित
५	जलसतह मापन	बेलगाउ	मान खोला	गिता खत्रि	९८४९४९४५४७	स्वचालित
६	जलसतह मापन	सिभविरिङ	किरण नाला	जेनुका पौडेल	९८६८२९७२२४	म्यानुअल
७	वर्षामापन केन्द्र	कुसुम	बाँके	पवित्रा वली	९८४८२५५६६३	स्वचालित
८	कृषिहावापानी केन्द्र	खजुरा	बाँके	जगदीश प्रसाद भुजुवा	९८४८०२३९०८	स्वचालित
९	वर्षामापन केन्द्र	नौबस्ता	बाँके	वीरेन्द्र कुमार थारु	९८४८२३९८५७	स्वचालित
१०	वर्षामापन केन्द्र	बैजापुर	बाँके	राम राज श्रेष्ठ	९८६६८३१८६१	स्वचालित
११	हावापानी केन्द्र	नेपालगञ्ज	बाँके	राम जान अलि	९८१५५००५३५	म्यानुअल

१२	कृषिहावापानी केन्द्र	सिक्टा	बाँके	विजय कुमार शाह	९४८२९८२९८	स्वचालित
१३	एरोसिनेपटीक केन्द्र	राझां एयरपोंट	बाँके	पल बहादुर विक	०८१ ५६५२८८ ९८४८१७३७२३	स्वचालित
१४	वर्षामापन केन्द्र	ढकेरी	बाँके	बिजुली प्रसाद थारु	९८४८१२८३७५	स्वचालित
१५	वर्षामापन केन्द्र	वेलभार	बाँके	लक्ष्मण राम मौर्य	९८१४५८७८८२	म्यानुअल
१६	वर्षामापन केन्द्र	भगवानपुर डोन्ड्रा	बाँके	ओम प्रमास मौर्य	९८६८१८५९६०	स्वचालित

अनुसूची १४: मानविय क्षेत्रमा कार्यरत संघसस्थाहरु

क्रस	सस्था	सम्पर्क व्यक्ति	मोबाइल नं.	इमेल
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	दोलख ब.डाँगी	९८५८०२०९५९	dolakh.dangi@gmail.com
२	बी ग्रुप	डम्मर सुनार	९८५८०६७०१५	dsunar@beegroup.org.np
३	युनिसेफ नेपाल	माधव बराल	९८०२०३९२२७	rsmagar@unicef.org
४	प्लान नेपाल	विमल गैरे	९८५१२७३५८८	bimal.gaire@plan-international.org
५	सेभ द चिल्ड्रेन	फुल कुमारी चौधरी	९८६८४०४९७५	phul.chaudhary@savethechildren.org
६	केएर नेपाल वेश बाँके	माधव श्रेष्ठ	९८५११७३३७४	madhav.shrestha@care.org
		संगिता चौधरी	९८५८०४०८९४	chaudharysangita01@gmail.com
७	एक्सन एड	सुनिता तिवारी	९८४६०६४६७७	sunita.tiwari@actionaid.org
८	आई.एन.एफ.	नरेन्द्र साउद	९८५८०२०३८९	narendra.saund@nepal.inf.org
९	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	रूपन ज्ञवाली	९८५८०२३९००	deocbanke@gmail.com,
१०	सामाजिक विकास मञ्च	घनश्याम उपाध्याय	९८५८०२०६०४	sdfbanke@gmail.com
११	दलित महिला संघ	दिलिशा गौतम	९८४८००६६७६१	dilisha.gautam@fedonepal.org
१२	Caritas Nepal	जनक शर्मा	९८५८०२०९६०	janak@caritas.org.np
१३	DEC, Nepal	देविदत्त आचार्य	९८५८०२४६६९	
१४	पत्रकार महासंघ, बाँके	नविन गिरी	९८४८१८२२२८	nabin.npj@gmail.com
१५	गैसस महासँघ	चन्द्र तिमिल्सेना	९८५८०२०३५८	
१६	बेस बाँके	संगिता चौधरी	९८५८०४०८९४	
१७	बाँके युनेक्को क्लव	रबी तुलाधर	९८५८०२११३६	ravi.tuladhar@bankeunescoclub.org
१८	वास नेपाल	नमस्कार शाह	९८५८०२१६७७	namaskar.sh08@gmail.com
१९	सामाजिक विकास तथा अनुसन्धान केन्द्र	शिव गौतम	९८५८०२४११९	
२०	सूचना र मानव अधिकार अनुसन्धान केन्द्र	राकेश कुमार मिश्रा	९८५८०२४११९	mishrarakesh20@gmail.com
२२	नेत्रहिन संघ नेपाल, बाँके	भावुक जंग थापा	९८४८०२३४३६	
२३	डेक नेपाल	हरीकला थापा मगर	९८४८०४२४६९	
२४	पश्चिम तारा नेपाल	परिना चौधरी	९८४८०७१४२९	
२५	फातिमा फाउण्डेसन नेपाल	मोहिमोना सिद्धिकी	९८४८०५३२१२	
२६	नगरस्तरिय अपाङ्गता संजाल	गोकर्ण प्रसाद	९८५८०२६७५५	

		आचार्य		

अनुसूची १५ मानविय सहायता कक्ष राख्नामा रहेका सामग्रीहरुको विवरण

SN	Location	Particulars	Unit	Total Stock
1	Nepalgunj	Tent 12x12	Set	445
2	Nepalgunj	Tent (Ridge, Indian)	Set	234
3	Nepalgunj	Tarpaulin	Set	230
4	Nepalgunj	Black plastic Roll	Set	2
5	Nepalgunj	Heavy Clothes Tarpaulins	Set	5
6	Nepalgunj	Plastics sheet (12'x18')	Set	150
7	Nepalgunj	Blankets	Set	150
8	Nepalgunj	Rollway Beds	Set	180
9	Nepalgunj	Mattress for Rollway Beds	Set	180
10	Nepalgunj	Sleeping Bag	Set	180
11	Nepalgunj	Mattress	Set	323
12	Nepalgunj	Mosquito net	Set	200
13	Nepalgunj	Rope 400 mtr	Set	2
14	Nepalgunj	25 Kva Generator	Set	1
15	Nepalgunj	Blankets	Set	1200
16	Nepalgunj	Tent Arctic Medium	Set	100
17	Nepalgunj	Family Ridge Tents	Set	50
18	Nepalgunj	Sleeping bag	Set	2000
19	Nepalgunj	Synthetic Sleeping Mat	Nos	700
20	Nepalgunj	Plastic Boots different Size	Pair	700
21	Nepalgunj	Plastic Buckets	Nos	700
22	Nepalgunj	Mosquito Net	Nos	700
23	Nepalgunj	IR Boat with OBM set	Set	2
24	Nepalgunj	Life Jackets	Nos	50
25	Nepalgunj	Halogen chlorine Tablet	Nos	500000
26	Nepalgunj	Blankets	Pcs	700
27	Nepalgunj	Sleeping Bag pcs	Pcs	250
28	Nepalgunj	Water bottle	Bottle	708
29	Nepalgunj	Bleaching Powder	Sack	100
30	Nepalgunj	Kitchen set	Set	700
31	Nepalgunj	Maggie	Box	17
32	Nepalgunj	Sanitary Pad	Box	7128

अनुसूची १६ स्रोत तथा जोखिम नशाहरु

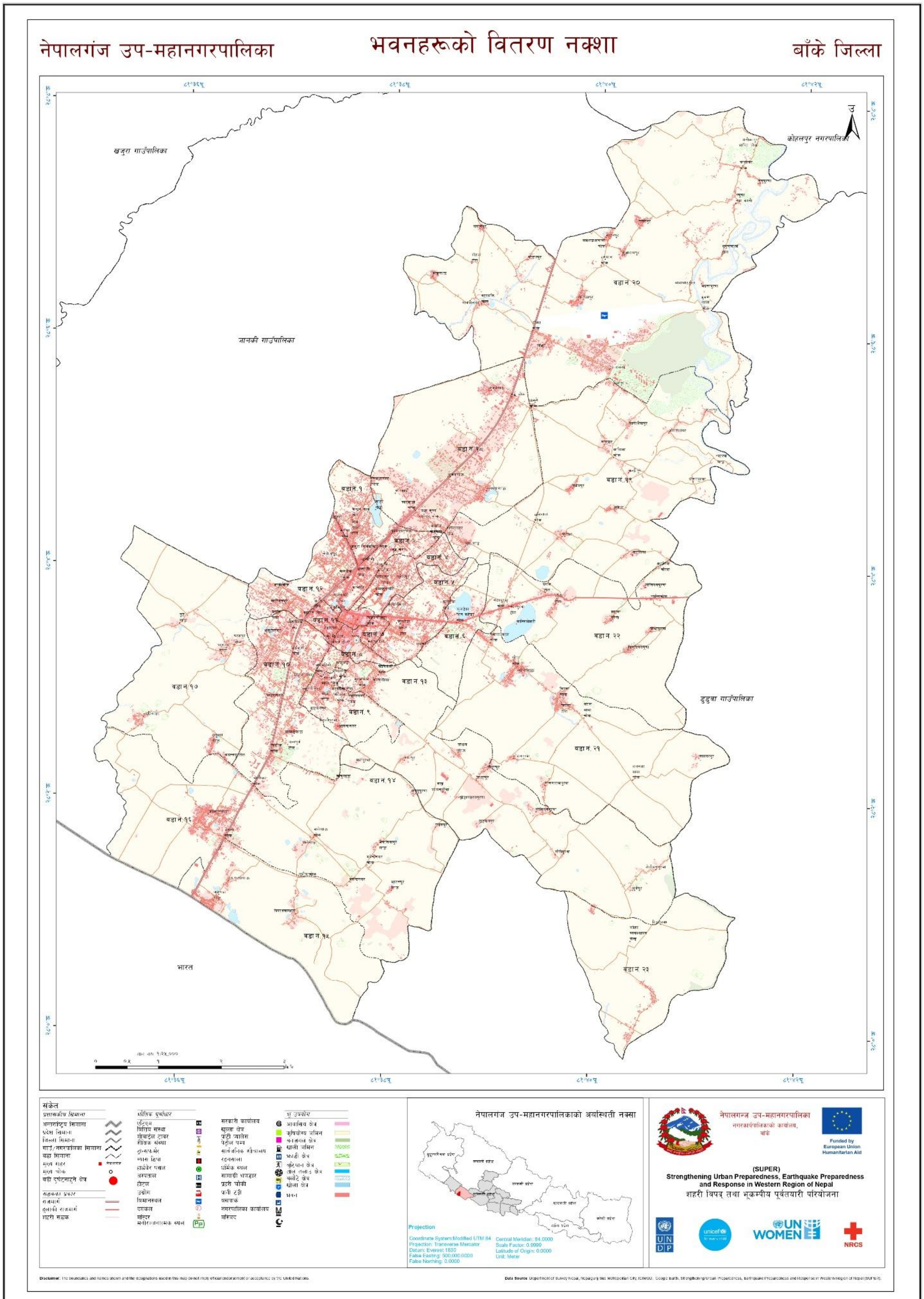

नेपालगंज उप-महानगरपालिका

भौतिक पूर्बाधार क्षमता नक्सा

बाँके जिल्ला

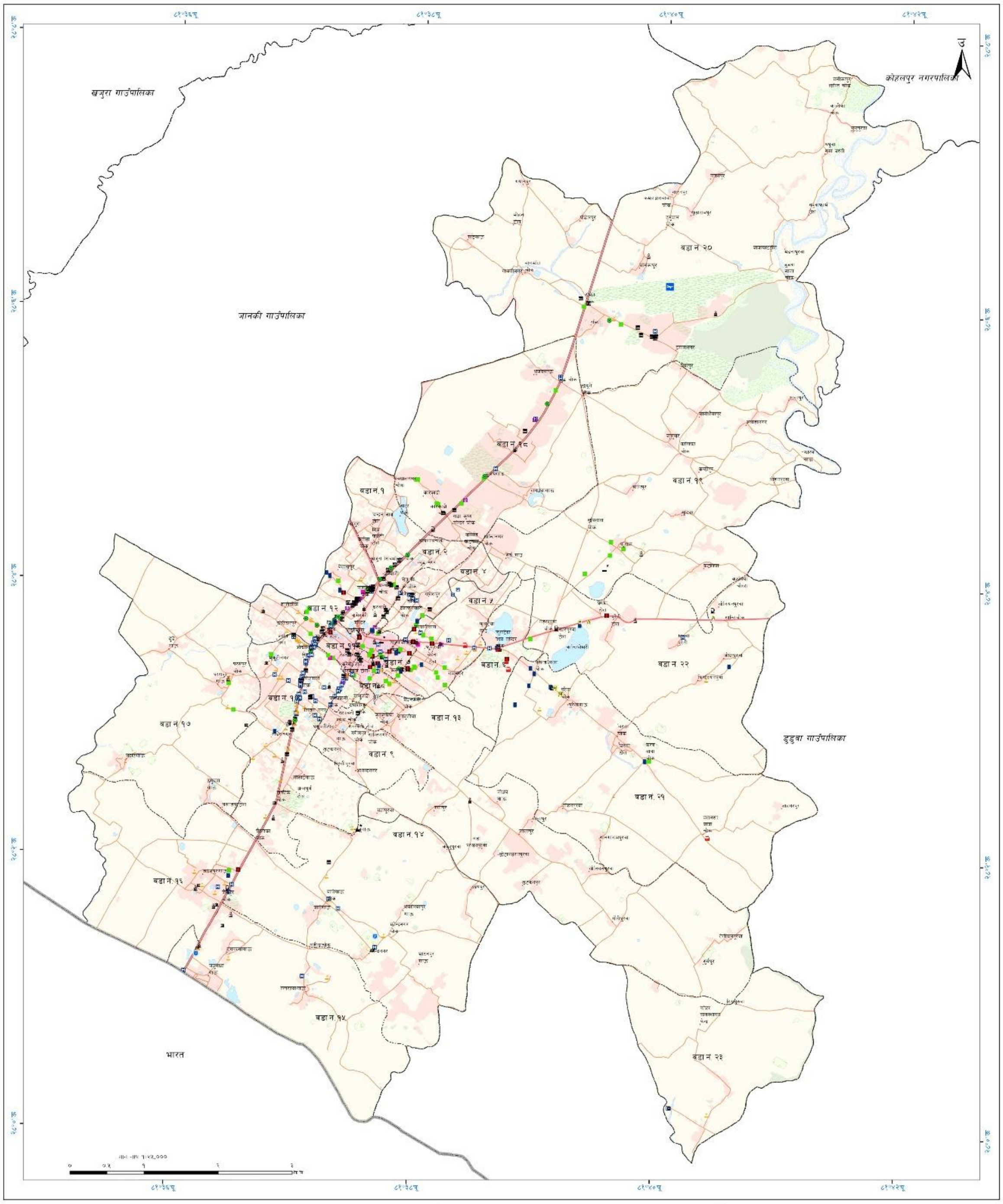

संकेत

प्रशासकीय सिमाना	भौतिक पूर्बाधार	
अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना	एटिएम	सरकारी कार्यालय
प्रदेश सिमाना	वित्तिय संस्था	खुल्ला क्षेत्र
जिल्ला सिमाना	मोबाईल टावर	पार्टी प्यालेस
गाउँ/नगरपालिका सिमाना	शैक्षिक संस्था	पेट्रोल पम्प
वडा सिमाना	ट्रान्सफर्मर	सार्वजनिक शौचालय
मुख्य शहर	ग्यास डिपो	रङ्गशाला
मुख्य चोक	हार्डवेर पसल	धार्मिक स्थल
	अस्पताल	सामाग्री भण्डार
सडकको प्रकार	होटल	प्रहरी चौकी
राजमार्ग	उद्योग	पानी ट्ंकी
हुलाकी राजमार्ग	बिमानस्थल	बसपार्क
शहरी सडक	दमकल	नगरपालिका कार्यालय
	मन्दिर	मस्जिद
	मनोरञ्जनात्मक स्थल	

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000

Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by
the European Union

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

UNDP unicef UN WOMEN NRCS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City, ICIMOD, Google Earth, Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal (SUPER), Water, Sanitation and Hygiene (WASH).

नेपालगंज उप-महानगरपालिका　　खुल्ला क्षेत्रको नक्सा　　बाँके जिल्ला

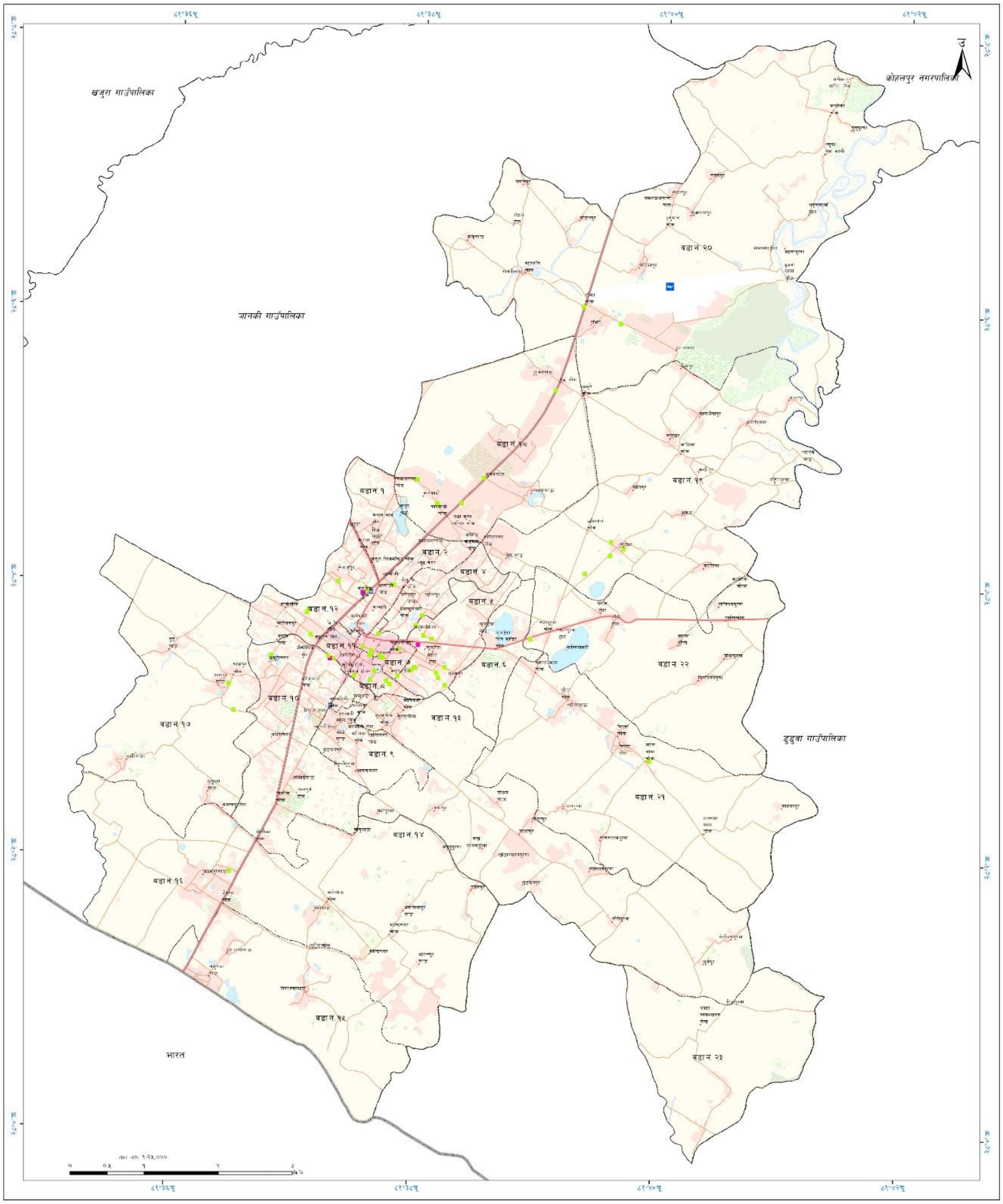

संकेत

प्रशासकीय सिमाना
- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- गाउँ/नगरपालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- मुख्य शहर
- मुख्य चोक

सडकका प्रकार
- राजमार्ग
- हुलाकी राजमार्ग
- शहरी सडक

खुल्ला क्षेत्र
- खुल्ला क्षेत्र
- पार्टी प्यालेस
- सार्वजनिक शौचालय
- रङ्गशाला

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by European Union Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी बिपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

UNDP　unicef　UN WOMEN　NRCS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City, ICIMOD, Google Earth, Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal (SUPER).

नेपालगंज उप-महानगरपालिका — बाढी तथा डुबान जोखिम क्षेत्र नक्सा — बाँके जिल्ला

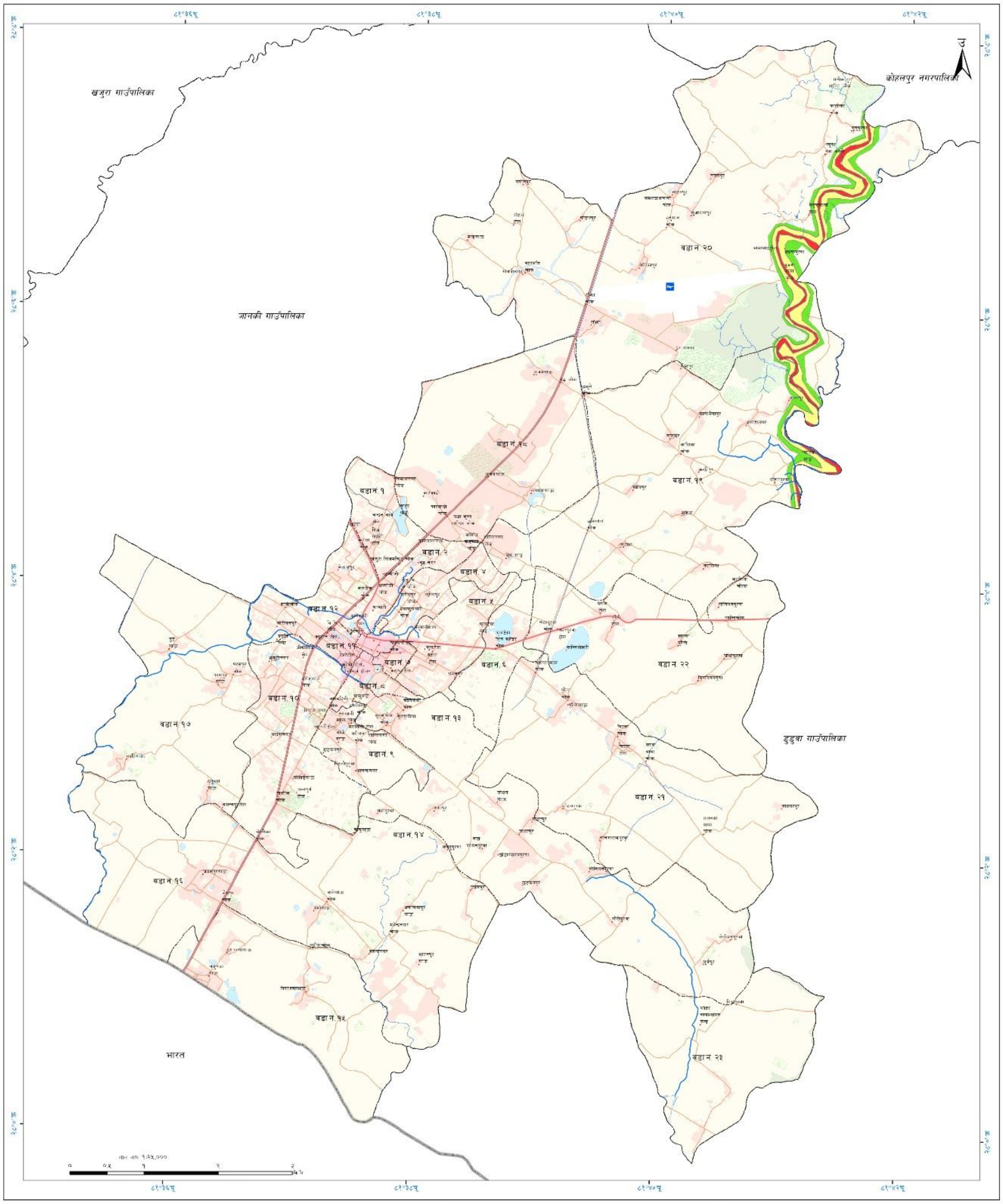

संकेत

प्रशासकीय सिमाना

- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- गाउँ/नगरपालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- मुख्य शहर
- मुख्य चोक

सडकका प्रकार

- राजमार्ग
- हुलाकी राजमार्ग
- शहरी सडक
- मुख्य नदी
- उच्च जोखिम
- मध्यम जोखिम
- न्यून जोखिम

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by European Union Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी विपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

UNDP · unicef · UN WOMEN · NRCS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City, ICIMOD, Google Earth, Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal (SUPER).

नेपालगंज उप-महानगरपालिका

आगलागी जोखिम क्षेत्र नक्सा

बाँके जिल्ला

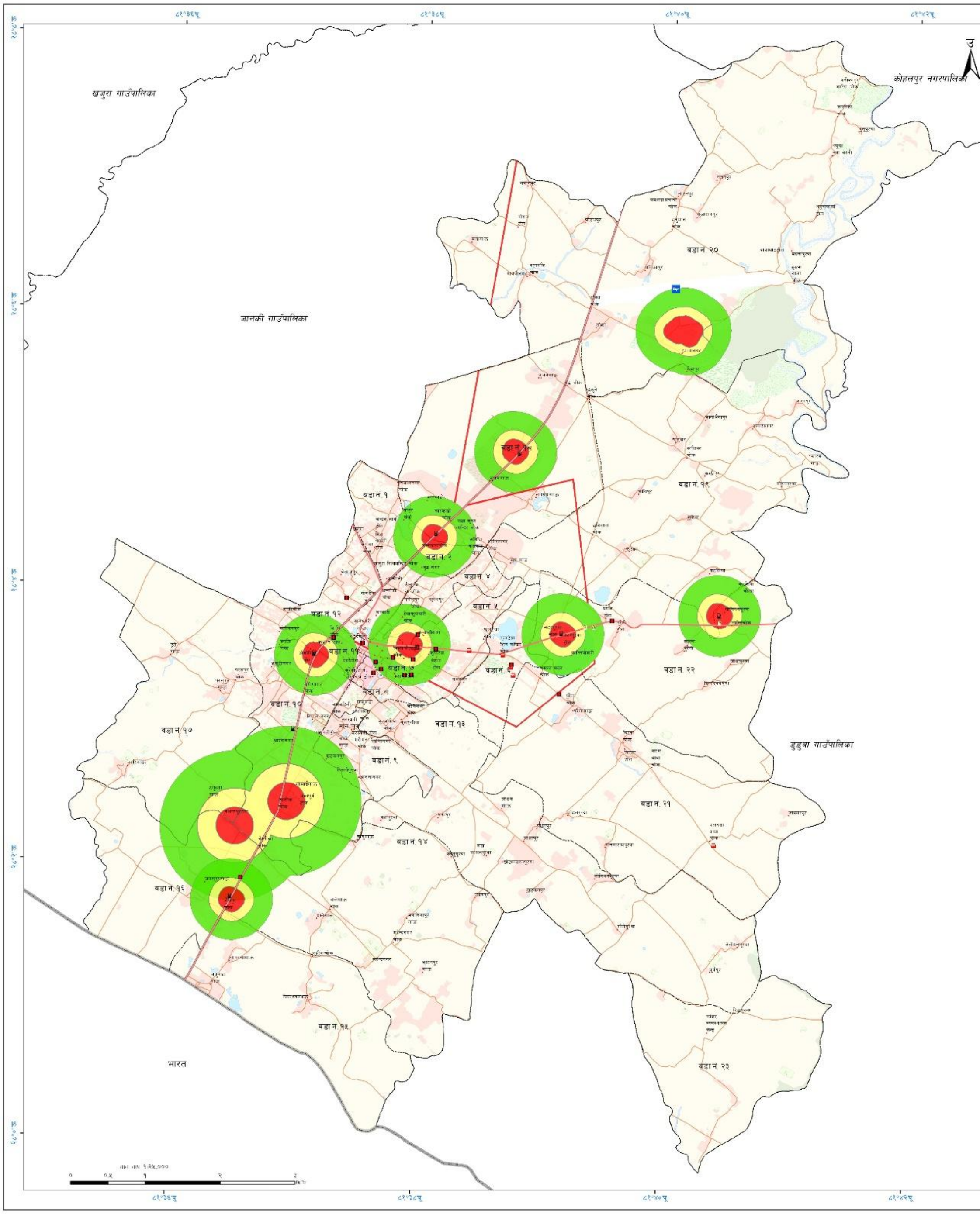

संकेत

प्रशासकीय सिमाना
- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- गाउँ/नगरपालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- मुख्य शहर
- मुख्य चोक

सडकका प्रकार
- राजमार्ग
- हुलाकी राजमार्ग
- शहरी सडक

आगलागी को जोखिम क्षेत्र
- ट्रान्सफर्मर
- ग्यास डिपो
- उद्योग
- पेट्रोल पम्प
- उच्च जोखिम
- मध्यम जोखिम
- न्यून जोखिम

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by European Union Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी बिपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City.

नेपालगंज उप-महानगरपालिका ट्रान्सफर्मर तथा हाइटेनशन लाइन को बितरण बाँके जिल्ला

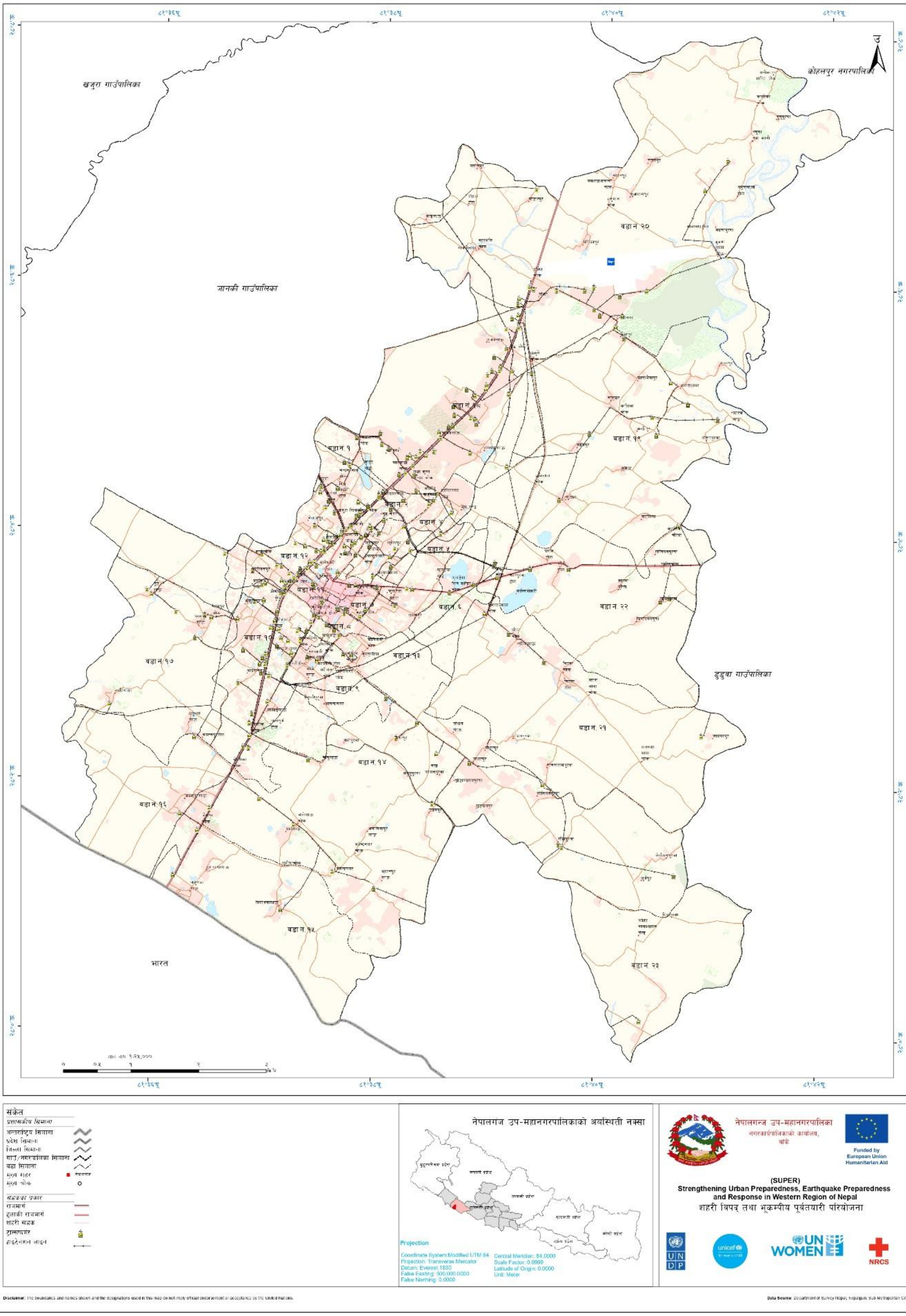

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by European Union Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी बिपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

UNDP unicef UN WOMEN NRCS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City.

नेपालगंज उप-महानगरपालिका — शैक्षिक संस्था को बितरण नक्शा — बाँके जिल्ला

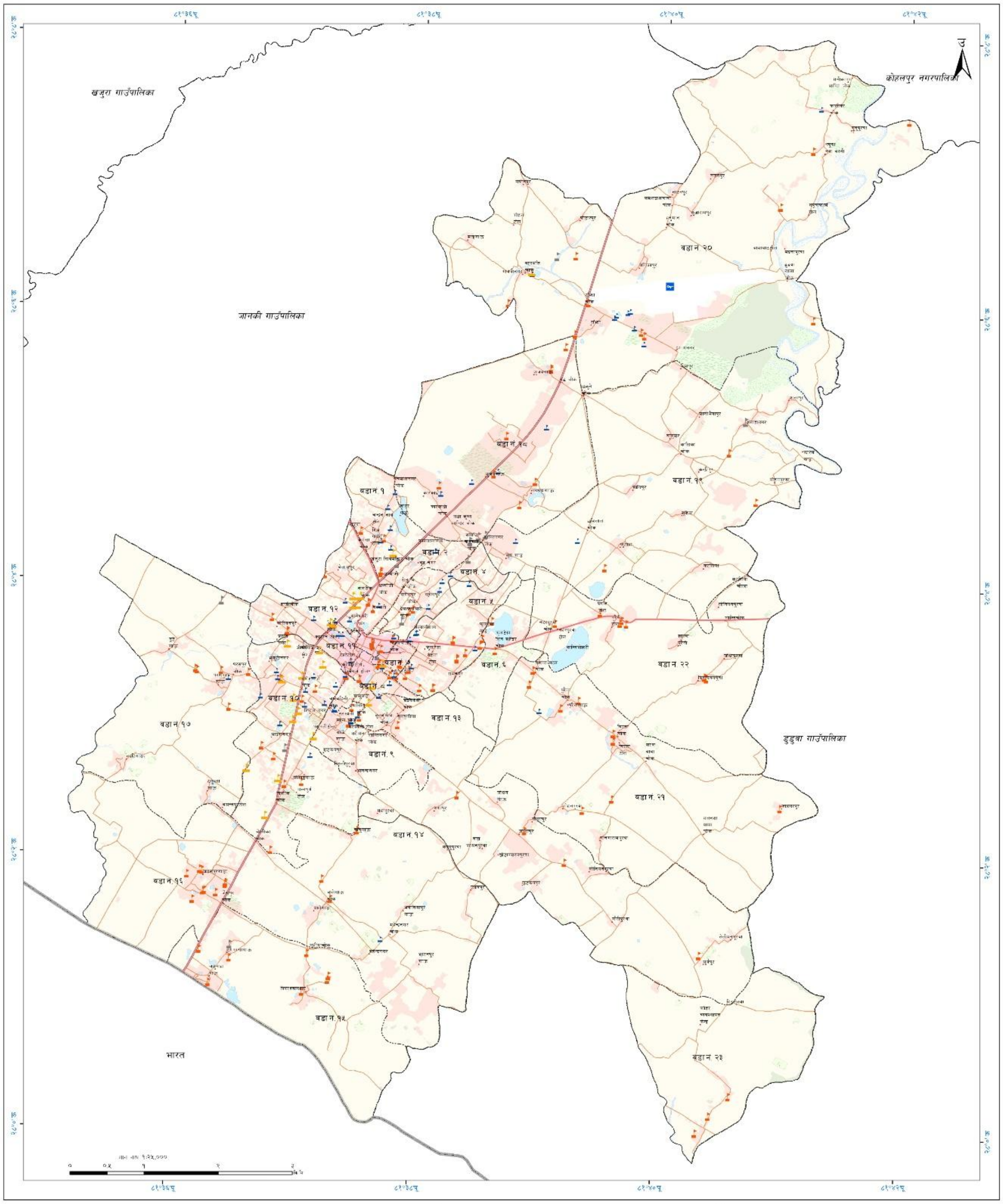

संकेत

प्रशासकीय सिमाना

- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- गाउँ/नगरपालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- मुख्य शहर
- मुख्य चोक

सडकको प्रकार

- राजमार्ग
- हुलाकी राजमार्ग
- शहरी सडक

शिक्षण संस्था

- क्याम्पस
- माध्यमिक विद्यालय
- आधारभूत विद्यालय
- बाल विकास केन्द्र

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transeverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000

Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by European Union Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी बिपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

UNDP · unicef · UN WOMEN · NRCS

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City, ICIMOD, Google Earth, Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal (SUPER), Water, Sanitation and Hygiene (WASH).

नेपालगंज उप-महानगरपालिका

स्वास्थ्य संस्था को बितरण

बाँके जिल्ला

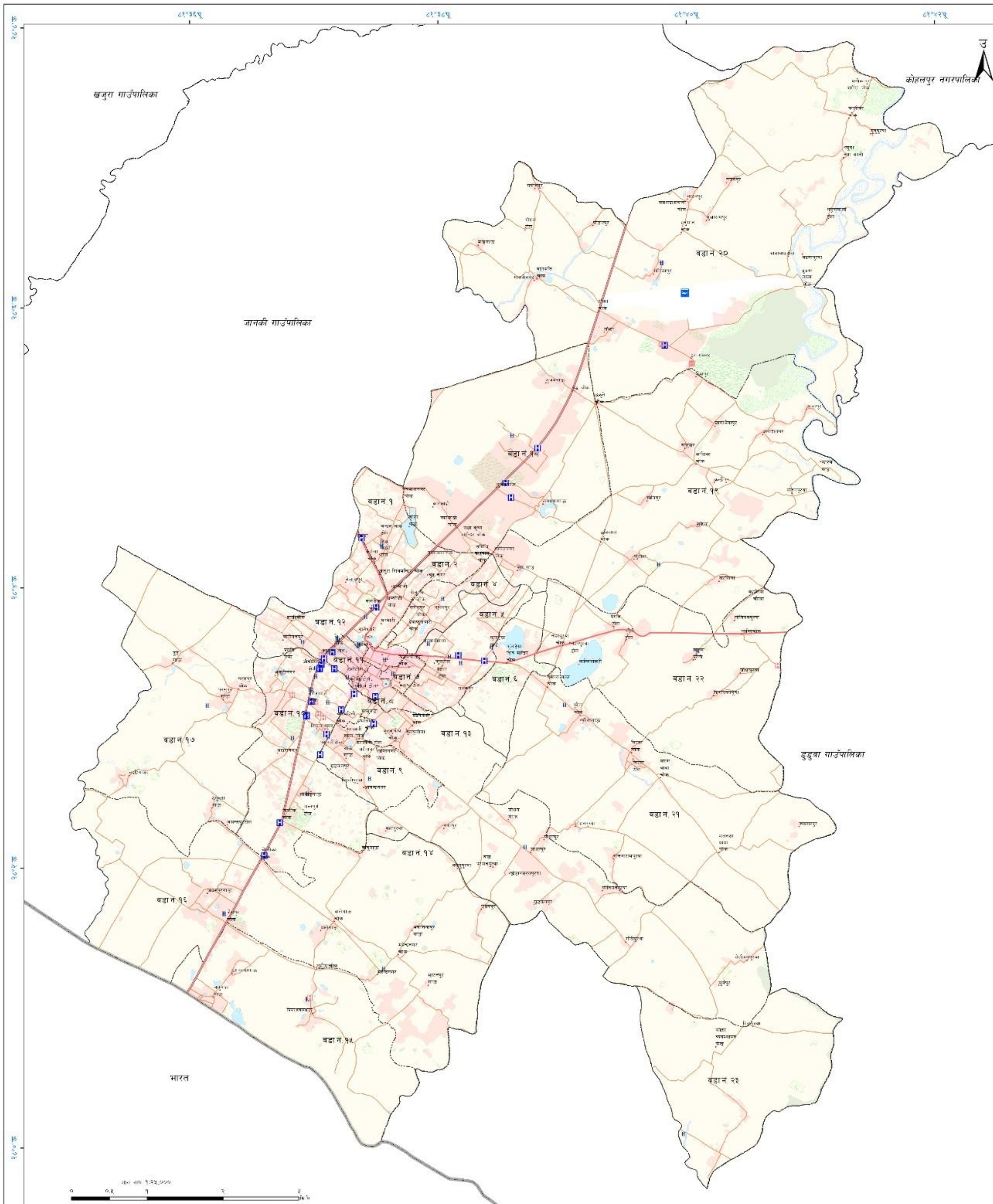

संकेत

प्रशासकीय सिमाना

- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- गाउँ/नगरपालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- मुख्य शहर
- मुख्य चोक

सडकका प्रकार

- राजमार्ग
- हुलाकी राजमार्ग
- शहरी सडक

स्वास्थ्य संस्था

- अस्पताल
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र
- हेल्थ पोस्ट

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000

Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by
European Union
Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी बिपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City, ICIMOD, Google Earth, Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal (SUPER).

नेपालगंज उप-महानगरपालिका | # बित्तिय संस्थाको नक्सा | **बाँके जिल्ला**

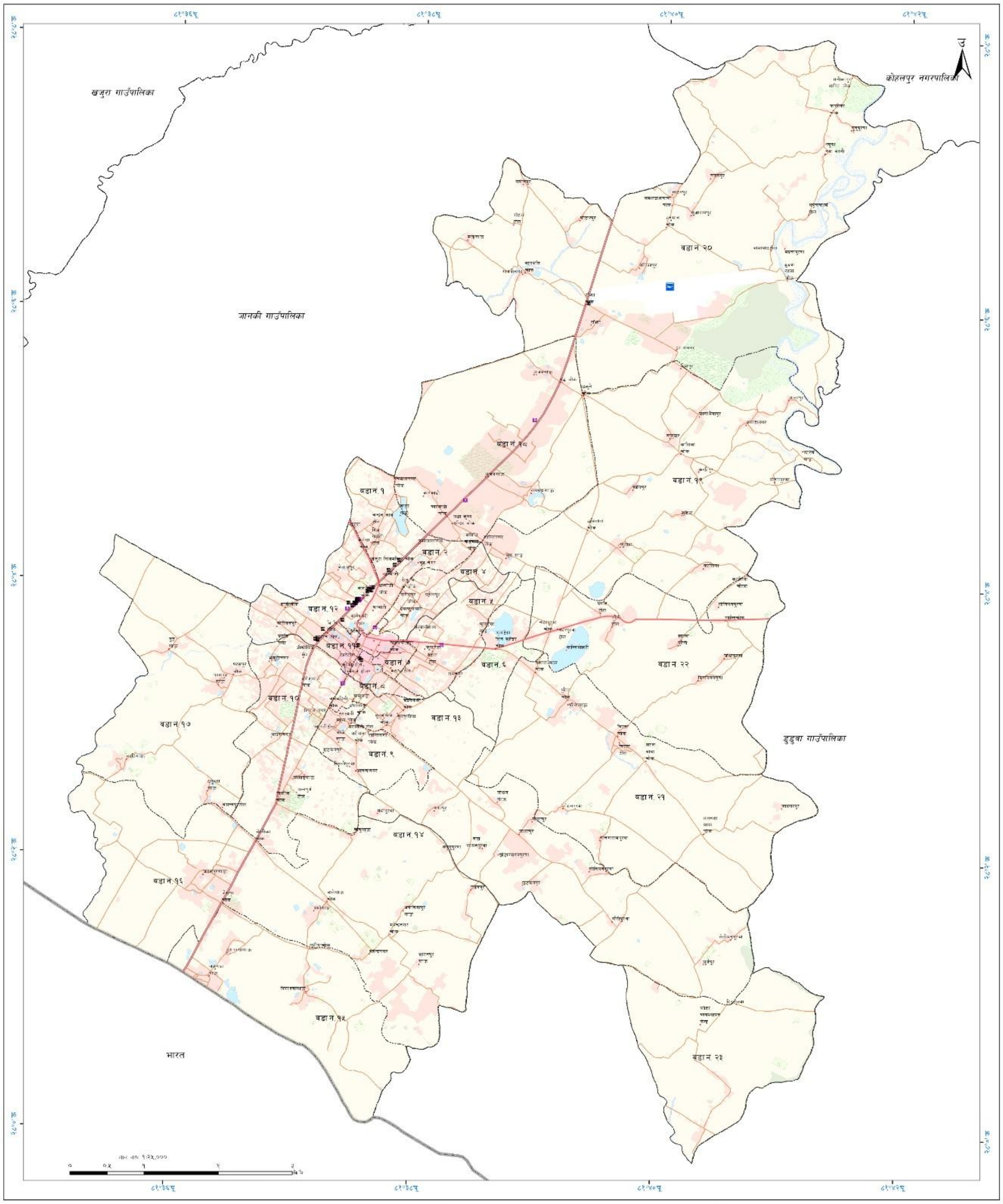

संकेत

प्रशासकीय सिमाना
- अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना
- प्रदेश सिमाना
- जिल्ला सिमाना
- गाउँ/नगरपालिका सिमाना
- वडा सिमाना
- मुख्य शहर
- मुख्य चोक

सडकका प्रकार
- राजमार्ग
- हुलाकी राजमार्ग
- शहरी सडक

बित्तिय संस्था
- एटिएम
- बित्तिय संस्था

नेपालगंज उप-महानगरपालिकाको अवस्थिती नक्सा

Projection

Coordinate System:Modified UTM 84
Projection: Transverse Mercator
Datum: Everest 1830
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000

Central Meridian: 84.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude of Origin: 0.0000
Unit: Meter

नेपालगन्ज उप-महानगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय,
बाँके

Funded by European Union Humanitarian Aid

(SUPER)
Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal
शहरी बिपद् तथा भूकम्पीय पूर्वतयारी परियोजना

Disclaimer: The boundaries and names shown and the designations used in this map do not imply official endorsement or acceptance by the United Nations.

Data Source: Department of Survey Nepal, Nepalgunj Sub Metropolitan City, ICIMOD, Google Earth, Strengthening Urban Preparedness, Earthquake Preparedness and Response in Western Region of Nepal (SUPER).

अनुसूची १७ भुकम्प विपद् प्रतिकार्य तालिका

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखि १ दिन सम्म	LDMC को बैठक बस्ने	LEOC, LDMC	√	√	√
	विपद् को प्रभावको प्रारम्भिक सूचना लिने	भूकम्प मापन केन्द्र, LEOC, LDMC	√	√	√
	प्रारम्भिक तथ्यांक संकलन र सम्प्रेषण	LDMC,LEOC, NRCS सुरक्षा निकाय		√	√
	खोज तथा उद्धार टोली परिचालन	सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, रेडक्रस		√	
	प्राथमिक उपचार सेवा	स्वास्थ्य संस्था, रेडक्रस	√	√	√
	विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	सूचना तथा संचार	LEOC,	√	√	√
	आश्रय स्थल, खानेपानी, सरसफाइ र अन्य अवस्थाको जानकारी लिने	LEOC खानेपानी तथा सरसफाइ शाखा		√	√
	तयारी खाना, खानेपानीको	सरोकारवाला निकाय,		√	√
	सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	राहत सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LEOC	√	√	√
दोश्रो दिन	तथ्यांक विश्लेषण र सूचना प्रवाह	LDMC,LEOC		√	√

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
	संकटासन्न व्यक्ति पहिचान गर्ने	LDMC, LEOC		√	√
	क्षेत्रगत अगुवा निकायहरुको बैठक	LDMC/LEOC		√	√
	खोज तथा उद्धार एवं राहत वितरण, आश्रय स्थलको व्यवस्थ	LDMC सरोकारवाला निकाय		√	√
	घाइते तथा विरामीहरुको वर्गीकरण गरी माथिल्लो निकायमा निःशुल्क उपचारको व्यवस्था गर्ने	LDMC, LEOC, स्वास्थ्य शाखा		√	√
	अवरोध सेवाको व्यवस्थापन गर्ने	LDMC, LEOC, सुरक्षा निकाय, सड्क विभाग,		√	√
	प्रतिकार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LDMC/LEOC		√	√
तेश्रो दिन	सूचना प्रवाह	राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√	√
	खोज तथा उद्धार कार्यको निरन्तरता	सुरक्षा निकाय, समुदाय,LDMC		√	√
	राहत वितरण/अस्थायी आवास निर्माण	सुरक्षा निकाय, समुदाय, LDMC, I/NGO		√	√
	उपचार तथा स्वास्थ्य सेवा	स्वास्थ्य चौकी, मेडिकल कलेज, नेपाल प्रहरी अस्पताल, आर्मी अस्पताल, भेरी अस्पताल, निजि क्षेत्र	√	√	√

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
	संरचना वर्गीकरण	स्थानीय तह, म्म्यत्रृ, ीम्ःत्रृ नेपाल इन्जीनियर एसोशियन	√	√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LEOC/LEOC	√	√	√
चौथो दिन	अवरुद्ध सेवा, सडक, टेलिफोन, विद्युत आदि मर्मत, सुचारु	उ.न.पा, सुरक्षा निकाय, गैसस		√	√
	सामाजिक सुरक्षा	सुरक्षा निकाय, उ.न.पा, LDMC		√	√
	शव व्यवस्थापन निरन्तरता दिने	उ.न.पा, रेडक्रस, जि. विपत् व्यवस्थापन समिति		√	√
	महामारी नियन्त्रण	उ.न.पा, रेडक्रस, जि. विपत् व्यवस्थापन समिति		√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LEOC	√	√	√
पाचौ दिन	सम्भावित पराकम्पनको सूचना लिने	LEOC	√	√	√
	जनसमुदायमा सूचना प्रवाह गर्ने	LEOC	√	√	√
	खोज तथा उद्धार कार्यजारी राख्ने	सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, उ.न.पा	√	√	√
	पूर्व राहत वितरण पुगेन पुर्ण विवरण लिने र नपुग अवस्थामा राहतको व्यवस्था मिलाउने	LEOC उ.न.पा, रेडक्रस,सरोकारवाला निकाय,		√	√
	सुरक्षित पहिचान गरिएका स्थानमा सुरक्षा, स्वास्थ्य र	LEOC उ.न.पा, रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय,		√	√

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
	अन्य टोली खटाउने, उपलब्ध गर्ने				
	थप राहत आवश्यक पर्ने भएमा वितरण गर्ने	LEOC स्थानीय तह, रेडक्रस, सरोकारवाला निकाय,		√	√
	उद्धार कार्य गर्दा शव फेला परेमा नियमानुसारे व्यवस्थापन गर्ने	उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सरोकारवाला		√	√
	Trauma center परामर्श केन्द्रको व्यवस्था गर्ने	उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सरोकारवाला		√	√
	खानेपानी, सरसफाइ	उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सरोकारवाला		√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LEOC		√	√
छैटौ दिन	सम्भावित पराकम्पनको सूचना र जानकारी लिने र जनसमुदायमा जानकारी गराउने	LDMC, LEOC विषयगत क्षेत्र		√	√
	सुरक्षित र असुरक्षित आवास, संरचनाको अवलोकन, अनुगमनगरी तथ्यांक राख्ने	LEOC उ.न.पा, विषयगत क्षेत्र, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस		√	√
	विषयगत क्षेत्रका निकायहरुको बैठक बस्ने र रणनीतिक तयार गर्ने	LDMC, LEOC विषयगत क्षेत्र		√	√
	सुरक्षित स्थानमा आवासको व्यवस्था गर्ने	LDMC, LEOC, विषयगत क्षेत्र, उ.न.पा,		√	√

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
	सरसफाइ व्यवस्थापन	उ.न.पा, खानेपानी सरसफाइ कार्यालय		√	√
	कार्यको समिक्षा र सम्बन्धित निकायहरुलाई दैनिक जाहेरी	LEOC	√	√	√
सातौ दिन	विस्तृत सर्वेक्षणको समिक्षा र नामावलीको प्रकाशन	LDMC, LEOC		√	√
	क्षेत्रगत अगुवा निकाय निरन्तर क्रियाशिल हुने र समिक्षा गर्ने	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	नियमित खोज तथा उद्धार कार्य जारी	सुरक्षा निकाय, समुदाय अन्य सरोकारवाला निकाय		√	√
	शव व्यवस्थापन निन्तरता	सुरक्षा निकाय र समुदाय		√	√
	राहत सामग्री वितरण	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	स्वास्थ्य शिविर संचालन	स्वास्थ्य शाखा			√
	पहिचान गरिएको क्षेत्रहरुमा अस्थायी आवास	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय			√
	जोखिम तथा क्षमताको नक्सांकन र वार्गिकरण	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	न्यूनतम सेवा प्रवाहको पुर्नस्थापन	सम्बन्धित क्षेत्रगत अगुवा निकाय		√	√
	सामाजिक सुरक्षा	सुरक्षा निकाय र विषयगत क्षेत्र		√	√
	सूचना, शिक्षा र संच	LDMC, MEDIA		√	√
	मनोसामाजिक परामर्श सेवा	LDMC, महिला तथा बालवालीका शाखा		√	√

समयावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिविधिहरु	जिम्मेवारी	न्यून प्रभाव	मध्यम प्रभाव	उच्च प्रभाव
	नियमित समिक्षा र प्रतिवेदन	LDMC		√	√

अनुसुची १८ **प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)**

नेपाल सरकार

गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment, IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/नगरपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	सूचना संकलन मिति :	गते/महिना/साल :

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपत्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ **सामान्य** ☐ **प्रतिकुल**	
सदरमुकामबाट अनुमानित दुरी		

मृतकसंख्या	बेपत्तासंख्या	घाइते संख्या	जम्मा प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	जम्मा विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला :	महिला :	महिला :		
पुरुष :	पुरुष :	पुरुष :		
बालबालिका :	बालबालिका :	बालबालिका :		
अन्य :	अन्य :	अन्य :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

खोज तथा उद्धारको अवस्था	☐ भइरहेको ☐ नभएको ☐ उद्धार संख्या

विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना	☐ विद्यालयः संख्या .... ☐ सार्वजनिक भवन संख्या .... ☐ सडक छेउ संख्या .... ☐ वन क्षेत्रः संख्या .... ☐ आफन्त/छिमेकीः संख्या ....☐ अन्य (उल्लेख गर्ने) संख्या	

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवत-जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सामान्य अवस्थामा यातायात सेवाको पहुँच ☐ छ ☐ छैन	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
नजिकै चालु हेलीप्याडको अवस्था ☐ चालु ☐ अवरुद्ध ☐ छैन				

संचार सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विधुत सेवा उपलब्ध	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
प्रभावित परिवारको संचित खाद्य सामग्री	☐ क्षति भएको (घरधुरी संख्या ....) ☐ क्षति नभएको (घरधुरी संख्या ....)
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या......) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्याः
सञ्चालित स्वास्थ्य सेवाकोलागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ ☐ उपलब्ध छैन

विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या) प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्या ....
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (पर्याप्त) (संख्याः ...) ☐ अपरियार्प्त (संख्याः ...) प्रभावित धरधुरी संख्याः ...
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)
सामुदायिक भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल .... (विघा / रोपनी
पशु चौपाया क्षति	☐ (अनुमानित संख्या...........)
पंक्षी क्षति	☐ (अनुमानित संख्या...........)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आशिंक क्षति (संख्या ....)

फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ

	☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या ......

विशेष आवश्यकता (Special Requrement) भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गभर्वती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (मर्यादा सामग्री (Dignity kit) अन्य सेवा आवश्यक....................................	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.............
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरु	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु - (जस्तै शैक्षिक तथा वालमैत्री स्थल (Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
अपांगता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
असहाय/अशक्त विरामीको संख्याः	

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या ………. ☐ आवश्यक नपर्ने	
खाद्य तथा गैरखाद्य सामाग्री	☐ परिवार (Family) टेन्ट संख्या…… ☐ त्रिपाल संख्या….. ☐ गुन्द्री (म्याट्रेस) संख्या…….. ☐ कम्वल संख्या…. ☐ कपडा संख्या….. ☐ भाडाकुँडा संख्या…… ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना)	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण…………..कति जना ☐ पिउने पानी……….. ☐ अन्य………….
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या	

लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या
चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या
राहतकालागि नगद सहयोग गर्न उपयुक्त अवस्था	☐ छ ☐ छैन

५ सूचना संकलनहरुको विवरण

क.सं.	नाम, थर :	पद /संस्था :	सम्पर्क नम्बर :	सूचना संकलन गरेको समयावधि(मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.	टोली प्रमुख				
२.	सदस्य				
३.	सदस्य				
४	सदस्य				

६ टोलीको थप Observation

७. फाराम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

1= एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

2= विपद् भएको २४ घण्टा भित्र स्थानिय तह, सम्बन्धित वडा तथा नगरपालिकाका प्रतिनिधि, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ ।

3= टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ । द्धितिय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसँग अन्तरवार्ता लिइ सूचना सकंलन गर्नुपर्ने छ । यस टोलीमा तालिम प्राप्त सदस्य सेवक समावेश समेत गरिन सक्नेछ ।

4= प्राप्त सूचनामा द्धिविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने ।

5= माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ ।